

Enkelt Föreläsning.

ROKKUS-

JA

OAPPO - GIRJE.

SAMAS JÄRGGALUVVUM

N. V. STOKFLETHAST.

KRISTIANIAST.

KR. GRÖNDAHL LUT PRENTTIJUVVUM.

1840.

ROKUS

11

OPPO - GIRLE

AMAS LAGGELTTE

N. V. STORTELHARA

KRISTIANST

IN. BRUNNEN FÜR KRISTIANST

1840

Iđđedes- ja ækkedes-råkkadu-
sak juokke bæivvai vakost.

Sådno bæive.

Iđđedes-rokkus.

Buok buorre addaldak ja buok alles ad-
daldak bagjen boatta, dust, čuovgas ača-
čæmek, dån migjidi addak bæivvad čuov-
gas oaidnet, ja albmad čuvvgijegje nastid;
addašik min vaimoidi ådna bæive ja buok
beivid dam duot ja audogas čuovgas, Kri-
stus Jesus! Čuvgiši sån min vaimoid ja min
sieloid, ja eritid dagaši sån dai sist buok
sævdnjadvuođaid, ja buok duššalašvuo-
đaid, vai rakis, agalaš lbmelæmek, du mi
oaidnep ja dāvddap bardnad sist, ja vai basse
gåikko, vai duot basse rakisvuotta min vai-
moidæmek sist dunji buolaši! Gæč, moft
fastes suddomek boft dušševuotta ja sævd-
njadvuotta min læ valddam; oapatifčik ja
matatifčik dån ješ basse ja buokvægalaš
vuaignad boft sanestad min du bællai ječča-

mek jårggalet, duot, basse ja audogas åsko sist dunji gulolažžan ællet ja jabmet! Hærračæmek, rakis Jesusæmek, min vanhurskesvuottamek ja min bajasčuožželæbma-mek, min ællemæmek ja min čuovgasæmek! Čuvgišik min ja addašik migjidi dam audogasvuođa, mi du čuovgas duokkin læ, vai buok min ællem bæivek riefte basse ja vuåignadam bæivven dakkujuvvuši!

Sådnobæivve du bajasčuožželæme bæivve læi jabmem ja havde ja jabmi aimo sist; addašik migjidi du bajasčuožželæbmad almalaš jeđđitusaid! addašik migjidi du bajasčuožželæbmad almalaš famoid åđđa ja basse ællem sist vagjolet, atte basse gasta lappadusaid buorebut buorebut mi viggap barggat doallat, atte suddogasvuottamek sistamek æmbo ja æmbo šadda havkaduvvut ja duššat, atte dat, du duotvutti, du vanhurskesvutti, du bassevutti sistamek sivneduvvum åđđa olmuš æmbo ja æmbo itta ja ælla ja vuoitta, gutte agalažžat lbmel åudast ællemen læ vanhurskesvuođa ja butesvuođa sist. Addašik migjidi du bajasčuožželæbmad almalaš famoid, atte, vašalažžaidæmek gieđa vuolderit

besstujuvvum buok ællem beividæmek
bassevuod̄a ja vanhurskesvuod̄a ja basse
ibmelbalolašvuod̄a sist du mi oažžop balv-
valet, rakis rakis l̄melæmek ja bæsstamek.

Basse vuain̄, rakadifčik dãn min vai-
moidæmek! basotifčik min siellomek, min
jurddagidamek! addašik migjidi du basse-
vuod̄a, dastgo bassevuod̄ataga i åftage ol-
muš oažo, ige mate l̄mel oaidnet! čilgišik
migjidi hærramek Jesus Kristus!

Basse gålm åftelaš, rakis rakis l̄melæ-
mek! doalašik dãn ješ du vuaignadem bæiv-
vad min vaibmomek sist, vai min siellomek
vuain̄adusa, basse vuain̄adusa ja audogas
rafhe du sist åžuši! Amen!

Æ k k e d e s - j u r d d a g a k .

Muo siello, gite hærrad, ja buok,
mi muo sist læ, gite su basse nama!
Muo siello, gite hærrad, ja ale vajal-
datte buok su burid! gite Su, gutte
buok du værredagoidad dunji anda-
gassi adda, Su, gutte buok du buoc-
calvasaidad buorredægje læ, ja gutte
du ællem su hævvanæmestes bæssta,
gite Su, gutte armoines ja vaimola-
desvuod̄aines du gudnjetta!

Aigom galle gittet hær̄raĉam ádna dam ækkedes báddost, ja muo siello muittet galgga, atte hær̄ra vaimolaĉes læ, armogas ja gierdavaš. Sån dat læ, gutte ædnam hæggast muo áuddan ravkai, gutte algost muo dagai, ja dam ilme ĉuovgas munji addi oaidnet — Sån læ dat, gutte arbmosis muo vuosstaivaldi, su rakis barnes, Jesus Kristus ditti, ja gutte fastriega-dæme lavgo boft, mi basse vuainast doaimatuvvu, munji addi muo jeĉĉam erit nuollat, ja muo rakis, rakis hær̄ram ja bæsstam garvodet, ja su divras audogas ansašæbmai særvvat, atte su sist muo suddoidam andagassi mán oažom su varai boft, ja gutte áđđá, basse vaimo munji adda hær̄ram, muo rakis lbmelam rakisvuođast ja basse audogas balolašvuođast adnet. — Sån muo oapestægje læi mannavuođa aige, ja muo vagjolaŋ guoibme læi nuorrevuođa aige, gutte varjali muo buok muo gæinoda-gaidam ald, ja armoines ja vaimolaĉes-vuođaines muo gudnjetti — I sån læk hilggom muo, i sån læk eritid hæittam muo gidda ádna dam bæive ragjai, sån áskaldas ároi muo vuosstai, jásjoge mán áskaldas-

mættom legjim, suddo dakkim, su rakis-
 vuod̄a bav̄cagattim, ja su basse vuain̄ m̄ara-
 štattim; i s̄an vajaldattam muo, go su m̄an
 vajaldattim, muo bælest erit i s̄an jēc̄as
 j̄arggalam, go muo stuorra jallagvuod̄a-
 stam su bælest erit ja su basse bakkomi bæ-
 lest erit m̄an jēc̄cam j̄arggalim; muo s̄an
 ravkai, ja sanes sist su audogasvuod̄a mun-
 ji sarnedi, maid Kristus sist s̄an muo varas
 rakadam ja ḡærgatam læ, i s̄an hæittam
 munji ravvimest, man šiega ja buorre dille
 muo vuordda, j̄as gasstamlitto m̄an datūsim
 viggat barggat doallat; j̄as Jesus åsko sist
 bærgalagast ja buok su dagoin ja buok su
 m̄enoin m̄an datūsim barggat erit hæittet.
 Voi! man davja bargai s̄an muo vaibmom
 njuorasmattet, ja muo c̄almidi c̄uovgas ad-
 det suddo fastesvuod̄a oaidnet, ja mi mun-
 ji rafhe lif̄ci addam ja vuoittam! man davja
 b̄adi muo rakis hærram ja b̄esstam muo
 lusa, ja bargai muo sielo fuobmaštattet man
 buorre, ja man njalgis ja vaimolađes s̄an
 læ; Davja b̄adi hærra muo l̄bmelam, ja
 vela ådna bæive s̄an boatta ḡaino aldis
 dakkat muo vaibmoi, basse halidusaid ja
 famoid munji addet agalaš ællem luodai

mielđ vagjolet, vai Jesusassam mán gulašim erináamaš basse divras ja rakis olmuččen. Laibe sán munji addam læ njalbmasam ja ilo vaibmosam, jedđitusa muo sillui ja čuovgas muo čalmidi. Diervasvuođa sán munji addi ja rubmaš apid ja navcaid, ja davjarakkan čierromest sán muo čalme varjali ja jállalæmest muo juolge; go náđid sán gaskotagai muo ala biejai, mak oažžai ja varaidi galle lássadrakkan legje, ja fertijim mán maida aive lamesvuođa ja buoccevuođa čađa ællet, ja ároi dat davja muo mielast, dego aivve gæfhevuotta muo vuorddemen læi, atte aivve oasetesvuođaid mán oaidnet galggim, ja aiggai boatemvuot ja ællem lakkai must i læm, ja baccim mán dasa vela maida oarbesen dam mailbmai — Alma sán de læi, gutte muo væketi, ja ruosas i sán dakkam lássadabbun, go dat su famoi ja su væke boft gillamest ja guoddemest læi, muo jedđijægje sán læi ja muo ervosmatte, ja munji sán celki ja cælkka: læge duttavaš muo arbmoi, dastgo du hæggjovuođastad ja du lamesvuođastad ja du appetesvuođastad állašuvvu muo fabmo ja du audogasvuotta — go su sani vuostai

mån njuorranim ja ibmelbalolašvuod̄ast su armogas ja buokvægalašgied̄a vuollai mån vuollanim, de s̄an oapati ja matati muo ilost árrot m̄arraš dilest, ja jed̄đitusa ja rafhe adnet muo rakis b̄asstam sist mailme rafhetesvuod̄a ja h̄ed̄alašvuod̄ai vuold. Sikke nævrre ja buorre dilest, de h̄erra barggamen læi muo sielo jurddagi vuollai biegtat, atte dam aige sikke gillamušak, vaivek ja givsek, ja havskudagak ja njalgisvuod̄ak oanekaš læk ja nákkavaš, ja æi maidegen mavsa dam h̄ervasvuod̄a, dam audagasvuod̄a dile æftoi, mi d̄ebbe almest su lut vuorddemen ja vuosstaivalddemen læ su áskaldas balvvaleggjid, atte min riefteš, duot ja bistavaš sid dast i læk, mutto atte dat bagjen læ, almest, ḡást Jesus buok ċalmi gandjalid erit sikkomen ja h̄ervasen ja audogassan dakkamen læ buok su gierdavaš áskolažaides.

Nuft doalvvom ja doarjom læ Ibmelam muo gidda dam bæive ragjai nævrre dile ja šiega dile ċađa. Maida ádna bæive b̄ađi s̄an rakisvuod̄aines muo lusa, go oad̄đem sajestam mån bagjanim, maida ádna bæive b̄ađi s̄an muo lusa su sanes sist, ja su rafhes

ja su buristsivnadusaides sán muo bagjeli sarnoi ja gálgati; maida ádna bæive sán gáččo muo dam oasalašvuodá ja audogasvuodá smiettet ja jurdašet, maid munji já addam læ, ain adda, dal ja buok agalašvutti; maida ádna bæive læ muo Jesus muo lut, muo jurddagi vuollai gáččo man divras, man basse haddai sán muo sielo oastam læ gadotusastes, ja jærra must jáš vaimbmom sunji balkkan addet aigom buok su gillamušaides, buok su vaive, buok su givsi áudast, maid sán muo ditti gillam læ, ja cælkka: nuft mán dakkim ja gillim du ditti — maid lækgo dán dakkam, ja maid aigok dán gillat muo ditti?

De damditti gáččot mán aigom dam æk-keddes báddo muo ječčam, muo sillum ja muo jurddagidam muo rakis, rakis Ibmelam ja aččam oddi, ja su buokvægalaš gitti ječčam ja buok muo dalo olbmuid mán gáččot aigom audal go oadđastallamen læm. Su buok oaidne ja basse čalmi oddi ječčam vuoledet aigom, muo mannavuodá, nuorravuodá ja boaresvuodá suddoid ja buok muo mæddadusaidam ja boasstovuodáidam duodáštet aigom sunji, muo ječčam

ja buok bahhavuođaidam andagassi bivd-
det aigom! Sust adnot aigom butes vai-
mo, bassevuođa vuain aldsim sust bivd-
det aigom, vai su rakkasen man anam,
ja Jesus jabmem ja bajasčuovžželæme fa-
mo boft muo suddoidam bagjelistam erit
bæive bæivest man matam gæpedet, su
armetuvvum mannes rafhe nakkarid
sust rakkadallat aigom ja su buristsivnadu-
sa oaddedinam, vai itten su særvvai man
oažom gaccat ja bagjanet.

Æ k k e d d e s - r o k k u s .

Dunji gitos ja gudne, rakis, basse, armo-
gas lbmelæmek ja ačačæmek! varjalifčik
dån ješ min vaibmomek ja maid du basse
vuain min sielomek sisa gilvvam læ sadnad
boft, vai šaddoid mi šaddadifčimek gierda-
vašvuođa sist agalaš ællemi. Addašik, ra-
kis armogas lbmelæmek! andagassi gäggo
mi æp læk ællam du basse almalaš dattod
miel. Lifčik dån min čuovgasæmek
sævdnjaden, min fabmomek buok min fa-
motesvuottamek sist. Lifčik dån min var-
jalægje, min ællem ja audogasvuottamek.
Min bataram ja dârvvom sagjamek du la-

ðes armogas vaibmo læ, hærračæmek Jesusæmek, dån siellomek åft aidno bæsste! Vuittus ja åuddanekkus du dattot sistamek! addašik migjidi dunji dokkit oad̄ededinæmek, biejašik oppeti min jurddagi vuollai du sanidad, maid ådna bæive gullam ja låkkam læp, vai buok min jurddagak ja åbba min siellomek du guvllui oruši ja vigaši! dån gutte læk ja årok min åft adno raffhe, min åft aidno jeđđitussa ja audogasvuotta ælededinæmek ja jamededinæmek, gāccadededinæmek ja oad̄ededinæmek.

V u o s a r g.

I d̄ d e d e s - r o k k u s.

Dam æsk rappasægje vako mi dunji čuorvvop basse ačāčæmek! Jesus Kristus nammi, dævdašik min vaimoidæmek, jierbamek, ja min jurddagidamek du basse vuāiņainad, atte aive dam mi viggap jurdašet, sardnot ja riæbmat, mi du čalmi åudast buorre læ! åftstattašik dån min jurddagidamek ja anestumidæmek aldsid Jesus Kristus rakisvuod̄a sist! Dagašik min oamedåvdo buttasen ja čielggasen su varaiguim

vai du basse gulolašvuođa sist mi årrop, ja vai du guvllui mi åuddanep! Gæc̄, du gitti mi addep jecc̄amek gæcos dam vako, ja gæcos min ællem aiggamek, nanosmattasik min du famoinad, dagašik min duođalažžan ja askaldasen du rakisvuođa sist, ja addašik migjidi miela ja vaimoid du ja buok olbmuid viggat balvvalet; oapatifc̄ik ja matatifc̄ik min jecc̄amek billešuvvum vaibmomek ja luondomek ja bahha olmui fillitusai vuosstai barggat. Addašik dån migjidi du njalggasabbun ja rakkasabbun ja divrasabbun adnet go mailme ja mailme njalgisvuođaid. Matatifc̄ik min dam vako vaive ja givse vuollai mannat: laidišik ja dårjušik min armogas ac̄cen, ja dagasik vai du mi čuovvop du gulolaš mannan; biejasik, gālgatifc̄ik du buristsivnadusaidad min bagjeli, min barggomek ja vaivvamek bagjeli, ja addašik migjidi duođalaš visesvuođa, ja jiermaivuođa ilolažžan, roakadlažžan ja askaldasen årrot buok min dagoi ja fidnoidæmek sist; lifc̄ik dån ješ buok min dagoidæmek alggo ja loap, du armogasvuođa ditti, migjidi audogasyuottan! Amen Jesus nammi.

Ækkedes-jurddagak.

Buok oažžē nuftgo raseklæ, ja buok oažžē hærvasvuotta nuftgo ædnam læđek; rasek golnnek, læđek erit gačček go hærva vuainanas bassališgoatta, olbmuk, suddogasak nuftgo raseklæk. Mi læ suddogas hæg? alma nuftgo suoivvan, nuftgo lievl, mi oanekassi itta, mutto de javkka; idđedest galle čabes læ — ækkedest ja gálnam læ.

Gula, muo siello, gula hær rad lbmelad sanid! ja barga jurdašet gást däl dän læk, ja gása mannamen læk go buok beivi ækked boatta. Mafsago muo hæg æmbo go ærra olmui hæg? i eissegen, muo hæg maida nækka nuftgo niekko, ja mån mannam dast erit nuftgo lievl, javkam nuftgo suoivvan.

Maid læmgo gavdnam muo matkestam, vagjoledinam dam oanekas vasevaš ællem mielđ? Maid læmgo gavdnam dain vassam beivin, mi muo læ, mi muo oabmenam læ ja bissta, mi muo duokkai bacca, mi muo radest, mi muo isedvuodā vuold årro ja årrot aiggo? Maid valdam mån mielđam,

go jabmem boatta ja mailmest ærranet
 ja guođđet mán galgam mi mailme læ?
 Læmgo maidegen gavdnam, mi nanosab-
 bo læ go rasek, mi i javka nuftgo suoivvan?
 mi duođalabbo læ go niegok, mi bisovab-
 bo læ go lievlak? Læmgo gavdnam maide-
 gen, mi bacca, mi årro, mi bisso, go buok
 oazze ja buok oazzevuot nákkam læ?
 Læmgo nubbe oase, nubbe ilo gavdnam
 go dam, maid mailbme adda? Læmgo nubbe
 jedđitusa gavdnam oamedávddosam, nub-
 be rafhe sillusam, go dam, maid hægjos, gæl-
 botes, suddogaslaš bassevuotta ja vanhurs-
 kesvuotta matta addet? Læmgo dam van-
 hurskesvuođa, dam bassevuođa gavdnam
 ja vuoittam, mi ibmel duomo áudast bisso,
 mi matta bæsstet ja audogassan dakkat? Læ-
 go muo vaimost baseb, almalabbo ja ibmel-
 balolabbo rakisvuotta go dat, mi mailme
 havskudagaidi ja aige njalgisvuođaidi vig-
 ga? Lækgo muo duokkin daggar ælok,
 daggar daverak, mai ala áskaldet, mai ala
 dârvastet læ, go vuolgget galgam dast erit?
 Lækgo muo duokkin daggar famok, daggar
 roakadyuotta, mi jabmem famo, jabmem
 balo matta vuoittet? Lægo must nanna

doaivvo ja duodalaš dârvvo agalaš ællem sagjai bæssat, go mailmest erit sirddujuvvut galgam, ja i mikkege, mi mailmest læ, muo mate čuovvot? Åft sadnai: Læggo mân muo sielo lânestægje ja bæste, læggo mân muo sielo lbmel ja ised, hærra Jesus Kristus gavdnam ja aldsim oamastam? læggo sãn ælle åsko boft muo vaimo sist? Læggo sãn muo skippar ja muo guoibme, go vagjolet galgam jabmem sevdnjis raige mielđ? Alma su namma dat åft aidno læ, man duokkin audogasvuotta ja ællem årro, alma su namma dat åft aidno læ, sikke almest ja ædnamest, mi suddogasaidi bestujubmen, ællemen ja audogasvuottan addujuvvum læ. Nuftgo oafse šaddotæbme læ, go muorast i åro, nuft i mate olmuš ječaldes maidegen dakkat agalaš ællem varas, ja agalaš jabmemi fertti dat dubmijuvvum suddogas jabmet, jås su siello Kristus i læk gavdnam, jås su siello Kristusi oft i åftstattujuvvum i šadda; Kristus lut jedđitussa ja raffhe læ, dalkas ja vuainadus buokaidi, guđek mârrašægje sieloi guim, guđek cuvkkijuvvum, sangardægje vaimoiguim su lusa bataraddek, su gieđa, su varai

duokkin fabmo læ suddogasaidi sin fastes suddoid erit javkadet, sin suddoidæsek andagassi addet, sãn de læ, gutte l̄bmel moare ja hirbmadvuođa min bagjelist erit valdda, su vanhurskesvuođas sãn migjidi adda main l̄bmel åudast bissot, su audogas rafhes sãn migjidi adda, amas ballo min vaimoid valddet; butes vaimo sãn sistamek sivned ja duot rakisvuođa sãn sieloidæmek sisa gálggat basse vuain̄a boft, atte min armogas rakis l̄bmelæmek åbba vaimostæmek rakkasen mi mattep adnet, ja vela buok olbmuid nuftgo ješ ječaidæmek; sunji gulolažžan sãn migjidi vuoitto ja famo adda jabmem bagjel su nammi, ja rafhe sist mi jamededin mattep čalmidæmek ofti čarvvit, ja i mikkege bahaid migjidi daptuvvut galgga; sunji gulolažžan de su raffhai, agalaš audogas raffhai mi čalmidæmek bajedep ja ravastep, ælladedin fast albmai, gåst siello i oaine maidegen oasetesvuođaid, i oaine maidegen bafčasid, gåst aive burid ja audogasvuođaid siello oaidna.

Ucca mannaččen hærram Kristusam nammi, sunji aigasaš ja agalaš erinäamaš oabmen galle gastasuvvim ja ristašuvvim,

ja su særvvai mǎn valddujuvvim; mutto læmgo mǎn ain muo hærram audogas særvest? lægo muo vaibmo ain su? Læmgo mǎn balvvalam su manalaš gulolasvuod̄a sist? Læmgo mǎn rakkasen adnam su manalaš rakisvuod̄ain. Læmgo mǎn dam litto sist årrom ja bissom, maid nuorrevuottam beiyin mǎn lappedim altar audast Ibmel tempel sist, Ibmel basse, vanhurskes ja buok died̄olaš čalmi åudast? — Ješ mǎn galle ječčam kristalažžan gáčom ja ærra olbmuin danen maida goččujuvum. Mutto læmgo mǎn riefteš ja duot kristalaš olmuš? Læmgo mǎn luoittam basse vuain suddoidam munji čajetet ja væratet? Læmgo mǎn luoittam basse vuain fuobmašattet munji Ibmel vanhurskes duomo? Læmgo duod̄alaš sangardæmest Ibmelam armo bivddam Jesus Kristus sist, ja suddoidam eritid sikkujume su varai boft? Lægo gittovašvuotta ja rakisvuotta njuorasmattam muo sielo suddovuod̄aid ja boasstovuod̄aid ja muo ječčam dato viggat erit hæittet, erit suppit, vai su basse datto audadus åžusi, ja vai dago boft muo audogasyuotta åuddanifci? Cælkam galle, atte

kristalaš girko olmuš mǎn læm; mutto lægo doaivvomest, atte bæsste herra Kristus muo su girko olmučines adnet aiggo? Daidam mǎn sin gaskast læt, guđek su herra herra goččuk dagakættai ačē dato, gutte læ al- mest? Ibmel sanid guldalægje ja lǎkke læm; mutto lægo Ibmel sadne šaddoid šaddadægje muo sistam? Nubbastuttago ja bassen dakkago Ibmel sadne muo jurddagidam, muo ællemgærddam, muo halidusaidam? Havkadattago ja duššen dakkago Ibmel sadne mailme rakisvuođaid, angervuođaid ja čævllaivuođaid sistam? Gæssago Ibmel sadne muo vaimo, muo sielo lagabuid lagabuid Jesusi? — Basse mallasi sakramenta navdašægje læm; mutto læmgo ješ ječčam duođalaš guoratalle Ibmel čalmi åudast, åudal go laibest ja vinest mǎn riæmam bǎrrat ja jukkat? Lægo muo vaimost duot, basse nælgge, duot, basse ja buolle gǎikko muo rakis bæsstam basse rubmaš ja varaid vuosstaivalddet ja oabmenam dakkat? Anamgo dam Ibmel armo ja rakisvuođa, mi sakramenta sist munji addujuvvu ja åskalduvvu, nufst, atte åuddanam bassevuođa ja vanhurskesvuođa gæino ala? — Man div-

res, mavsolaš ja darbašlaš gačaldagak ja guoratallamak! man darbašlaš daid cogardet, daid smiettat muo sielostam, daid gačaldagaid vastedet muo oamedåvdostam! Addaši l̄bmel, atte muo audogassandakkujubmam divrasabbun divrasabbun munjišaddaši, atte duođalažžan m̄an riæmašim jurdašet, mi munji rafhe adda, moft Kristus m̄an fidnišim, moft su m̄an vuoišašim! Addaši l̄bmel, atte juokke ækked dam vassam bæive jättelis jađo ja muo ællemam maŋemuš ækked jurddagidam vuollai m̄an biejašim! Im dalle nakkari gitti ječčam luoite, åudal go muo rakis, rakis l̄bmelam m̄an åccam læm rokkus sist, ja su rakis, armogas gitti muo sielo gaččom læm. Gåccastaladedin de muo rakis, armogas l̄bmelam m̄an muittet aigom, ja bæive dago Jesus basse, rakis nammi m̄an algetet ja loapatet aigom.

Æ k k e d e s - r o k k u s.

Basse ja vanhurskes l̄bmelæmek! Alelesi ja juokke bæive mi fertijep ja galggap galle basse ja duot saŋardæmest du oddi boattet, ja du armo aldsemek barggat bivdet. Audogas saŋardæbme ja audogas

bivddo, mi lbmel rakisvuod̄a ja armogas-
 vuod̄a migjidi adda. Biejašik d̄an ješ, ra-
 kis lbmelæmek! min jurddagidamek vuol-
 lai bagadusa vuain̄a boft, ḡaggo mi suddo
 dakkam læp du vuosstai! Boad̄asik d̄an ješ
 migjidi vækken buok min varnotesvuotta-
 mek sist! Jesus Kristus varai ditti addašik
 d̄an migjidi buok min suddoidæmek anda-
 gassi! Valdasik min åd̄d̄asist ådna bæive du
 basse ja buokvægalaš giettasad, ja addašik
 migjidi alelessi du buokvægalaš ja varjalæ-
 gje, du rakis ja lađes gied̄ast årrot, ja adda-
 šik migjidi fittit ja arvedet, moft dutaga raf-
 fhe i læk, ige oagjomvuotta vaibmoi, ige
 jed̄ditussa sillui! Addašik migjidi rubmaši-
 dæmek du balost buttasen ja bassen adnet
 buok suddolaš halidusain ja anestumin! Ad-
 dašik migjidi buok, mi mist læ, du halddoi
 ravvit, du armogas, buokvægalaš, varjalæ-
 gje gitti min ječ̄camek ḡåč̄cot, du sist, du
 rafhest, du oagjebasvuod̄ast oad̄det ja vu-
 ain̄adet, ja de č̄uvvgis ja ilolaš armo bæiv-
 vai fastain ḡac̄cat buorre ja basse jurddagi,
 suddotes ja butes halidusaiguim Jesus Kri-
 stus, min hærramek ja bæsstamek sist! Amen.

Mañe barg.

Idđedes-rokkus.

Askaldas Ibmelæmek, rakis, rakis, armogas aĉaĉæmek! dunji gitos ja mainno, go migjidi addik du gieđa soagjalæme vuold vuainadet. Addašik migjidi ådna bæive ja buok beivid du rakisvutti gáčcat ja bagjanet, amamek maidegen mi anestuvvat æreb go du sist ja dunji ællet basse, audogas ja ibmelbalolaš åsko sist du bardnad ala, atte sån min ĉuovgas ja min ællem læ ja årro. Dam varas addep mi jes jeĉĉamek ådna idđedes båddo du lađes, rakis gitti min butestet, min doarjot ja rađđit. Addašik, atte åsko, ja åsko boft Kristus min vaibmomek ja min siellomek sist årro, atte Kristus sistamek åsko šaddoid åuddangáčĉo, rakisvuođa, doaivo, vuollegašvuođa, låjesvuođa ja gierdavašvuođa. Oapatifĉik min, amamek maidegen iloid mi anestuvvat ja aiggot æreb go du rakisvuođa; amas maidegen burid min siellomek viggat bivddet æreb go du buridad, amamek maidegen stuorrab gudnid mi viggat bivddet, æreb go dam du mannan ællet ja jabmet. Basotifĉik ja buristsivnedifĉik min gieđaidæmek

dagoid ja dujid; gajušik min buok hæðest, armetifčik buok suddogasaid, bæstašik min buokaid min hævvanæmest, ja buok sud-dovuodaid ja buok bahhavuodaid gočušik dån nåkkat, eritid heittujuvvut ja duššat! Væketifčik buok hæðalažaid, ja addašik buokaidi du arbmod, du raffhad, mi Jesus Kristus sist læ! Amen Jesus Kristus nammi.

Æ k k e d e s - j u r d d a g a k.

Vassam læ bæivve, ja ækked ja boattam læ. Vuainad dal bæive vaivest, muo siello! vuainad dal hærrad armo jurdašedin, ja gāčō su sanid jurddagidad oddi, maid sån dunji sardno du audogasvuodā dafhost! Mi læ oaivvel ja ulme buok su sanines, buok su vaimolaðesvuodāines ja asatusaines ja su datostes muo harrai? Dam oaivvel ja ulme muo lbmelam, muo hærram ja bæsstam Jesus Kristus ješ munji cælkka sarnededin: "Nuft rakkasen ani lbmel mailme, atte barnes sån addi, dam aino, amas juokkaš, gutte su ala åssko, lappujubmassis šaddat, mutto vai agalaš ællem sån åžuši ja sistes anaši. Davja galle daid sanid dån gullam læk, muo siello! mutto læk-

go dån rieftoi daid du Jesusad sanid dutk-
 kim ja guoratallam? Lækgo dak sanek
 dunji divrrasabbo, njalggasabbo ja rakkasab-
 bo go buok mailme sanek, go buok, mi
 mailmest læ? Lækgo bassevuainast dån råk-
 kadallam daid Jesusad rakis, divres sanid
 dunji čilggit? Lækgo dāvddam, lækgo fuo-
 mašam, man saggarakkan dak du Jesusad
 sanek dunji gullek, dunji gusskek? Lækgo
 dån, muo siello! daid divres armo ja rakis-
 vuod̄a sanid aldsid oamastam, du rakkasa-
 mus ællonad, divrrasamus oabmenad dak-
 kam? Lækgo saje sigjidi addam vaibmosad
 dast barggat ja duogjot? Voi daid sanidi!
 Voi, man ædnag, man ållorak adnek dak
 sanek sistæsek, duokkenæsek! Ibmel, dat
 basse ja vanhurskes, buok suddoid vašo-
 tægje, gæn lut ibmelmættom i mate årrot,
 i mate ællet, Ibmel, dat agalaš čuovgas, gæn
 lut i mikkege sævdnjadvuod̄aid læk, Ibmel,
 vanhurskesvuod̄a, bassevuod̄a ja audogas-
 vuod̄a Ibmel — Sån, dat Ibmel, armoides ja
 rakisvuod̄aides mailbmai falla; Su dato mi
 læp bagjelgæččam, su vaimo mi læp bav-
 čagattam, su gieđast, su fatmest erit mi læp
 dakkam, rottim ječaidæmek; almaken su ra-

kisvuodastes s̄an adna suddogasaid, oasalašvuod̄a, audogasvuod̄a s̄an sigjidi addet aiggo. I dušše fal daid æppegulolaš, daid gittomættom suddogasaid Ibmel rakkasen adna, i dušše fal sin bæsstet, sin audogassan dakkat aiggo, mutto daggar cælkkemættom, njuoras ja vaimolađes rakisvuod̄ain min s̄an rakkasen adna, atte addi dāk-kā — i gällid, i silbbaid, i mailmid, ige almid, ige engelid, mutto mi sagga æmborak læ — su ječas barne, su aino, gutte su vaibmo læ, su ællem, su illo, su rakisvuotta, gutte agalašvuod̄ast åft læi suin. Su s̄an addi suddogasai suddo ditti, Su s̄an suddogasaidi addi, vai suddogasak su vuosstaivaldaši, vai si su ællem, su bassevuod̄a, su audogasvuod̄a åžuši ja aldsesek oamastifçi. Duotvuod̄a sardno galle damditti apostal Jahannes, go cælkkā: Dat læ rakisvuotta, i, atte mi rakkasen adnam læp Ibmelæmek, mutto atte s̄an min rakkasen læ adnam, ja daggo su rakisvuotta almostuvvum læ, go aidno barnes mailbmai s̄an vuolgati ¹⁾. Ja moft vuolgati Ibmel barnes? moft addi s̄an su? jogo oasa-

¹⁾ 1 Joh. 4 Kap.

laŋ, gudnalaŋ, gudnjettujuvvum ja ilolaŋ ællem dillai? i, mutto varnotesvuod̄a, vuollegaŋvuod̄a ja bagjelgeč̄cujume vuollai, cælkemættom ja arvedmættom mårraŋ ja bafč̄as vulužžan, givsi ja jabmem vuollai, daggar ællem dillai addi l̄bmel barnes, atte hilgugjuvui, atte suppijuvui, i duŋŋe fal su ječ̄as olbmuines, gæi lusa, gæi ditti s̄an b̄ađi, mutto vela l̄bmelest aldes, i duŋŋe fal aigas̄aŋ bafč̄asi ja mårraŋi halddui s̄an addujuvui, mutto vuain̄alaŋ balo, suorgganæme ja bafč̄asid su siello ferti muosatet, daggar ællem dillai s̄an min åudast dubmijuvui, atte jukkat s̄an ferti l̄bmel moare gæra gid̄da b̄adnai, atte l̄bmel garrasamus duomo su siello oaidnet ja muosatet ferti. Ja man ditti, man varas? Damditti ja dam varas, vai juokkaŋ, gutte su ala åssko, gutte vaibmosis hærra ja l̄bmel Jesus Kristus su hærranes, su bæstenes, su l̄bmelines, su Jesusines, su Kristusines vuosstaivalddet aiggo, ja nuftgo buocce olmuŋ dalkastægjes ja buorredægjes, nuftgo s̄an, gutte hægga hæđest læ, bæstes vuosstaivaldda, amas dat olmuŋ, gutte nuft Jesus Kristus vuosstaivalddet aiggo, hævvanæbmasis ja lappujubmasis ŋaddat

luittujuvvut, mutto vai juokkaš, gutte hærras, bæsstes ja lbmeles Jesus Kristus vuosttaivalddet aiggo, lbmel armo åžuši ja agalaš ællem, ja dam agalaš, nåkkamættom audogasvuođa, mi lbmel særvest læ, mi lbmelest aldes læ. "Kristus min buoccalvasaidæmek gudi ja min gillamušaidæmek vuollai manai, min suddoidæmek ditti sãn bavčagattujuvui, ja min værredagoidæmek ditti sãn cuvkkijuvui, min rangaštussamek su ala bigjujuvui, vai mi rafhe åžušeimek, ja dalkasid mi læp vuosttaivalddam su bafčasi boft" ¹⁾. "Sãn besujussi min åsti laga garrotæmest erit, go garrodussan ješ sãn šaddai min åudast" ²⁾. Gæč, dat buokrakkan, buok daid lbmelvuođa čiegnalvuođaid ja čiegosvuođaid, maid engelak vela haliduvve diettet, ³⁾ daid min hærramek ja bæsstamek sanek sistæsek adnek: daggar rakisvuođast ani lbmel mailme, atte barnes, dam aino, sãn addi, amas juokkaš, gutte su ala åssko, šaddat lappujubmasis balkestuvvut, mutto vai agalaš ællem sãn åžuši ja sistes

¹⁾ Es. 53 Kap. ²⁾ Gal. 3 Kap. ³⁾ 1 Pet. 1 Kap. 12 V.

anaši. Alma dalle rieht læi, go dat ibmel-balolaš ålmai Doktor Morten Luther daid hærramek sanid ucca bibelaš gåçoi, dastgo buok Ibmel visesvuod̄a ja armogasvuod̄a arvvalusaid min audogasvuottamek harrai dak sanek sistæsek adnek — de fertijek maida dak sanek oaivvejurd ja oaivvearvadussa læt dain gittolusain, maid audogasak almest Ibmeli lavllomen læk Ibmel çalmi åudast — Njuoras, duod̄alaš ja gittovaš åssko dai sani ala ja daid sanid oamastæbme dakka ja suddogasaid dam ilmest oasalaš, basse olmuççen; çuvvggijægje çuovgasak dak sanek læk sævdnjaden, Ibmel fabmo buok mailme bagjel, audogas doarjom rappes ja garççe balggai ald, illo ja avvo buok mårrašist, njalggasamus ja buoremus jedđitus-sa jabmem balost ja givsest, nanosamus ja duod̄alamus duod̄astus boatte nåkkamættom hærvasvuod̄a ja audogasvuod̄a ala. Alma mångis muttom oasse læm dam armetuvvum mailmest, alma mångis dai armetuvvum suddogasai særvest læm. Maida munjigis dak sanek gullek ja gusskek, muo varas dak sardnujuvvum læk: "Ibmel, basse ja vanhurskes Ibmel su armostes, su rakis-

vuodastes ani muo hējos, varnotes, dubmijuvvum suddogas, atte muogis ditti barnes s̄an addi givse, duomo ja jabmem vuolai, amas muo siello, go āsskot aigom su barne ala, šaddat dubmijuvvut agalaš givse, duomo ja jabmem oaidnet, mutto vai agalaš ællem m̄an āžušim.” Muo siello, lækgo darkkelet ja duodalažžat daid sanid guoratalam ja smiettam, atte maida d̄an dat olmus læk, gæsa bæsste daid sanides cælkam læ, ain cælkka? Lækgo valljim, muo siello, guabba gæino d̄an vagjolet aigok, jabmem daihe ællem? Ællem, ællem gæino m̄an vagjolet aigom; Kristusi, Kristusi vaibmom ja siellom m̄an addet aigom! Kristus āccat aigom, bivddet aigom juokke bæive su sanes sist ja rokkus sist; l̄bmel sane l̄akkam boft buorebut ja buorebut su ja su basse, su buolle rakisvuod̄a m̄an oazom d̄avddat, ja aldsim oamastet. Kristus m̄an ādna dam ækkedes b̄addo āccat aigom, čuorvvot aigom, āudal go nakkari gitti ječčam m̄an luoitam; vuollanet aigom h̄ærram ja l̄bmelam oddi; oagjot im mate, āudal go muo siello čuorvvom ja gavdnam læ h̄ærra, muo l̄bmelam, muo bæsstam, Je-

sus Kristus, — de muo nakkarak buristsiv-
neduvvum læk, de raffhai ja illoi Ibmel
sist mån gâccam.

Æ k k e d e s - r o k k u s .

Dån, åft aidno ja agalaš rafhe gonagas,
Jesus Kristus! Dån, gutte cælkkam læk:
boattet muo lusa di buokak, gudæk vaib-
bam ja gifsašuvvum læppet, mån din sieloidi
vuåiñadusa addam!” Min hærramek ja min
Ibmelæmek! min siellomek nælgest ja gâi-
kost læ du ditti; i oažo min siellomek raf-
he, i gavna min siellomek årrommašo, åu-
dal go du mi læp gavdnam. Armetifčik
min, ale duobme min, ale min rokkusid erit
suope, main min vaibmomek ådna ækkedes
båddo du oddi boatta; armetifčik min, ja
erit javkadifčik buok, mi min hætete ja ajet
du ja du armo oaidnet ja vuosstaivalddet.
Vaivaš læp ječaldamek, lifčik dån min rig-
gesvuottamek; hægjo ja rašše mi læp, lif-
čik dån min gievrvuottamek ja nanosvuot-
tamek, min gudnamek ja hævasvuotta
mek; jabmem manak mi læp, lifčik dån
min ællemæmek! Oapatifčik dån ješ min du
buorre ja basse vuåiñadboft åbba sielostæ-

mek du ala āsskot ja dārvastet, amamek du ja min rakis, armogas, almalaš aččamek rakisvuoda duššalažžan mi adnet, mutto vai dam boft su riefteš ja duot mannan mi dakkujuvušeimek! Oapatifčik min vaibmomek dunji addet, vai rakis, erināmaš olmuččinad mi dunji gulašeimek, ja vai alelessi du mi matašeimek balvvalet basse ja ibmelbalolaš ællem sist. Valdašik min vuosttai ādna ækkedes bāddo, ja addašik migjidi ādna ija du basse ja buokvægalaš giedast, du rakis, armogas fatmest vuāinadet, ja du audogas særvvai itten gāccat ja bagjanet.

G a s k v a k k o.

Iđēdes-rokkus.

Du guvllui, almalaš ačačamek, min vuostemuš jurddagidamek mi bajas bieģjap, ja min vaibmomek mi bajas bajedæp ja gāččop du oddi, vai aive du sist mi oažžop ællet ja vagjolet. Lifčik dān vela ain min varjalægje, rakis lbmelæmek! nuftgo dān dam dal vassam ija min læk varjalam. Gācaši maida ādna bæive du ačče-vaibmo ja du rakisvuotta min siellomek ja min rubmašidamek ala ja buok min lattoidæmek

ala; addašik migjidi du lusa ječčamek járgalet duot gattevašvuodain; addašik migjidi duot ibmelbalolašvuodain ja duot manalaš dárvoín aive du guvllui barggat viggat; butestifčik min buok bahhavuodast ja buttesmættomyuodast! Jesus Kristus, du bardnad, nammi, ja su divres ansašæme ala dárvastedin du áudastoidnem vuollai mi ječčamek addep, ja buok, maid dán læk migjidi áskaldam. Jesus Kristus sist buristsivnedifčik min du buristsivnadusaidadguim, ja addašik migjidi jierme ja fieđo, famo ja doaimalašvuodá min dagoidæmek barggat dakkat dam dile sist, man sisa du ačalas ja buorre datto min læ bieggam; væketifčik min ja buok min olbmuidæmek rakisvuodá, bassevuodá ja du balolašvuodá sist vaggjolet dam garžes gæino mielđ, mi du albmai manna. Væketifčik min buokaid, addašik migjidi buokaidi du basse vuáigñad Jesus Kristus, min hærramek, ditti! Amen.

Æ k k e d e s - j u r d d a g a k.

”Go ækked læi šaddam, go bæivaš já illošam læi, de olbmuk buoccidæsek Jesus oddi dályvu — ja sán buor-

redi sin." Nuft evangelium ālmaj Markus
 migjidi muittal evangeliumestes 1 Kap. 32
 — 34 V. Vutti valde daid sanid, muo siello!
 ja oapa dain, gæn oddi ækked bāddo du
 gāc̄c̄o ja du ravkka bæive vaive ja bargo
 maŋŋel! Buoccovuodak ja davdak muo
 maida givsedek, davd, mi bahamus, faste-
 mus læ buokai gaskast, suddo læ dam fa-
 stes davda, dam bahha sorbmijægje mir-
 ko namma, mi muo sist assa, ælla ja duo-
 gjo, mi billed sielo ja rubmaš, mi duolvad
 buok muo dagoid ja bargoid. Dain dav-
 dain ædnami mæn bāttim, dat dagai muo
 vaibmom jurddagid bahhan mannavuot-
 tam rajast, dat ain muo sist ælla ja bargga
 muo billedet, alelessi dat vigga hærra bak-
 komi bælest erit muo gæsset; alelessi dat
 muo sielo jurddagid ja muo vaibmom ha-
 lidusaid dam guvllui vigga gæsset, gāsa dak
 æi galga. Buok rubmaš givsek ja baf̄ca-
 sak, buok davdak ja bahak, mak bægotæ-
 mest læk dam mailmest, æi mavse maide-
 gen suddo bahai ja oasetesvuodai dafhost,
 dastgo dāk buokak duššadek munji dušše
 fal mailme nākkavaš iloid ja rafhe; rub-
 maš ja mailme givsek ja baf̄casak bač̄ček

ja áuddangoččuk nákkavaš šuokkatusaid ja čierromid muo gifsašuvvum vaimost. Mailbme ja mailme ællem oanekaš, nákkavaš læ; go rumaš jabma, de maida buok bafčasak, buoccovuođak ja varnotesvuodak áftanaga jabmek ja nokkek; mutto suddo, dat ærot lbelm særvest, duššad alme agalaš iloid, valdda sielo audogasvuoda ja rafhe, dakka ja áuddangáččo agalaš ja bistavaš šuokkatusaid ja čierromid muo gifsašuvvum sielost; go suddost erit im bestujuvu, de vuordda ja vuosstaivaldda agalašvuotta muo, agalašvuotta, mi dievva læ cækkemættom bafčasin, gást gukken lbelm lut buolle gadnjaliid mán čierromen læm, gást i mikkege jasskodatta, i mikkege laftad ja časkad muo sielo buolle gáiko ja givsid, gást i mikkege doaivoid gæppasmatta, ige oagjodatta muo čierro, mårraštægje vaimo, muo gifsašuvvum sielo. I mikkege suddoglaš famoid, i mikkege olmušlaš famoid muo mate væketet, ige gudēge engel duokken fabmo ja vægjo læk muo væketet suddostam erit. Gæst læ vægjo muo væketet? Voi, voi munji varnotes, oasetes olbmui!

○ Gi væket muo? Gi læ dat dalkastægje,
 ja buorredægje, gæn giedast fabmo læ
 suddo fastes davdaid ja sorbmijægje mirko
 muo vaimost erit javkadet? Gi dat læ, gæn
 duokken fabmo læ åđđā, butes ja basse
 vaimo munji addet, muo sisa sivnedet?
 Dām dam ålgåldas suddolaš dago væjam
 galle, go datom, erit hæittet ja dagakættai
 luoittet, mutto suddo, suddovuođā ješ,
 daid suddolaš viggamvuođaid must fa-
 mok ja apek æi læk, must vægjuvuot i læk
 duššadet ja javkadet sistam; go dām dam
 suddo im daga, de dagam mån dåid daid;
 voi munji! juokke bæive mån suddodu-
 vam, juokke bæive mån bavčagattam ja
 mårraštattam muo rakis lbmelam. Oap-
 po ja ravvagak oapatek galle muo dāv-
 dat ja diettet muo sielo dile, muo sielo
 davdaid ja suddovuođaid, muo billašuv-
 vum vaibmom ja muo oasetesvuođaid,
 mutto i mikkege famoid, i mikkege gask-
 åmid olbmu duokken læk, mi matta erit
 javkadet suddo su årrom sajestes, muo
 vaimost erit; dat mi bahha læ, munji darv-
 van. Muo sist, muo oaže sist i læk mik-
 kege burid; daid buorre dagoid, maid

galle datušim dakkat, daid im daga, mutto daid bahha dagoid, maid im dato dakkat, daid dagam ¹⁾). Voi munji, juokke bæive mǎn suddoduvam, juokke bæive suddoid dagam, juokke bæive æppegudniettam ja bavčagattam mǎn muo rakis almalaš sivnedægjam, juokke bæive oasetebbun oasetebbun dagam mǎn ječčam, lagabuid lagabuid jabmemi ja dubmitussi boadčam, dastgo suddo balkka jabmem ja dubmitussa læ. Mǎn varnotes olmuš, gi bæssta muo dam jabmem rubmašestam, čuorvvo basse apostal Paulus ²⁾). Ibmeli gitos, gutte vuoto migjidi adda Jesus Kristus min hærramek boft ³⁾); suddo balkka læ galle agalaš jabmem, mutto Ibmel armo addaldak Jesus Kristus sist læ agalaš ællem ⁴⁾). I mikkege dubmitusaid sigjidi, guđek Jesus Kristus sist vagjolek, cælkka fastain apostal Paulus ⁵⁾). Beststuvvum ja vanhurskasen dakujuvvum åsko boft Jesus Kristus ala, de mist raffhe læ Ibmelinæmek min hærramek Jesus Kristus boft ⁶⁾). Sǎn, aive sǎn åft min bæsstamek ja lǎnestægjamek, min

¹⁾ Rom. 7 K. 18, 19, 21 V. ²⁾ Rom. 7 K. 24 V. ³⁾ 1 Kor. 13 K. 57 V.

⁴⁾ Rom. 6 K. 23 V. ⁵⁾ Rom. 8 K. 1 V. ⁶⁾ Rom. 5 K. 1 V.

buorredægjamek ja væketægjamek læ,
 gæn lusa Markus evangeliumestes sardno,
 atte olbmuk dām ækked buoccidæsek
 bufte, ja gutte sin vuosstaivaldi ja buorre-
 di, ja gæn rakisvuotta ja stuorra fabmo
 nuft čielggaset almostuvui, Sån, gutte ar-
 mogas, buokvægalaš datos boft, su basse,
 armogas ja buokvægalaš sanes boft dav-
 daid, givsid ja bafčasid buorredi ja erit jav-
 kadi, maid i mikkege suddogaslaš, i mik-
 kege olmušlaš, i mikkege engel hutkid
 daihe famoid mattam buorredet ja erit
 javkadet: Sån dietta rađid, væke ja besstu-
 jume sielo davdaidi, vuâina oasetesvuođai-
 di, vaimo bafčasidi ja oamedävdo rafhetes-
 vuođaidi. Su rakisvuotta nuft stuores læ,
 atte sån datto, su fabmo nuft stuores læ,
 atte sån matta suddovuođaid erit javkadet,
 sielo buorredet ja diervasen dakkat, atte
 siellomek aive audogasvuođa ja aive buor-
 re beivid oažžo oaidnet agalažžat min
 rakis, rakis, armogas lbmelæmek ja sivne-
 dægjamek lut. Stuoress ja ållorak legje
 dak oavddodagok, maid Hærramek Jesus
 dām ækked dagai, ja maid sån vagjoledi-
 nes dam mailmest dagai, go rubmaš givsid

ja hæðalašvuoðaid sãn buorredi, mutto dak dagok dušše dai oavddodagoi gávva ja suoivvan læk, maid sãn dakkam læ ja ain dakka suddogasai mårraštegje, cuvkijuvvum vaimoidi ja gifsašuvvum sieloidi. Vuost adda sãn gillamušaides ja jabmemes ja bajasčuožželæmes ditti migjidi alles dievva suddoid andagassi addujume, atte lbmelest mi adnujep, dego suddoid mi æp lifči dakkam, ja besujussi mi dubmijuvvujep suddoi rangaštušast, ja nubbadašši de butest sãn vaimoidæmek suddost erit, atte åsko boft suddoidæmek andagassi addujume ala ja dovddujume boft, man divres haddai mi besujussi åstjuvvum læp gadotusastæmek erit, de mi sust basse dato ja famoid oažžop sikke bahha harjatusaidæmek barggat eritid hæitet, ja dåid daid suddo ålgåldas dagoid caggat ja vela vaibmomek bahha datolašvuoðaid ja halidusaid ja min sieloidæmek suddolaš aiggomušaid russinavllit, ja Jesusæmek Kristusæmek rakisvuoða sist bæivalažžat æmbo ja æmbo åððasmuvvat lbmel gáva miel duot bassevutti ja vanhurskesvutti ja suddotesvutti lbmelbalolaš olmuččen lb-

mel čalmi áudast vagjolet. Dat vaibmomek buorradussa, dat siellomek besstujubme suddost erit i šadda, i boade áftanaga, i mate hoapost, i mate fakistaga dakkujuvvut, mutto mañistaga mañistaga aige vuollai, vela ællem mañemuš bádđo ragjai fertijep mi barggat suddo vuosttai, mutto vai vuoto mi ážušeimek, de læ væketægjamek, buorredægjamek ja bæsstamek Hærra Jesus Kristus alelessi min lut, ja dam nannos doaivo sán migjidi adda, atte, go ællem mañemuš bádđo boatta, de siellomek davd aibasrakkan nákkat ja javkkat galgga; ja juokke audogasvuodá æppadus færtte galle nákkat jurdašedin, atte bæsstamek armogasvuotta, vaimolađesvuotta ja ansašæbme min audogasvuottamek nanna ja bisovaš alggo ja vuodđo læ. Dam lakkai buorreduvvujek Jesus Kristus duot áskolažak æmbo ja æmbo sieloidæsek fastes, oasetes davdast ja mirkost, ja go si jabmek, de si æsk rieftoi ellik; go ædnam ællem ækked dalle boatta, de áskosist buorredægjæsek ja bæsstæsek ala si ážžuk buoreb ja ilolabbo ællem idđedes guovso oaidnet, ja go mañemušækked vas-

sam læ, de agalaš audogas bæivve, Jesus Kristus bæivve, sigjidi itta ja bagjan, go ċuovgas su hærvasvuođa baittem læ, de mailbmai si ærro sane celkkik ja baikka-sæsek si mannek Jesus Kristus ja almalaš aċe lusa, ja i mikkege, i åftage sin ilosek dalle javkad.

Æ k k e d e s - r o k k u s .

Goċušik dal, rakis, armogas l̄melæmek, goċušik dal dam ækkedes båd̄do buok min famoid, ja buok min jurddagid auddasad, dån, buok ællem ja buok burist-sivnadusa l̄mel ja adde! vai du gittet mi dokkišeimek du bardnad min rakis hærramek ja bæsstamek Jesusæmek Kristusæmek boft, go ådna bæive dån min læk varjalam. Ravastifċik migjidi du rakis, audogas fatmad, vai du aċalaš ja rakis vaibmosad mi oažžop bataraddat, vai min siellomek dam du basse, buokvægalaš ja audogas rafhe, oagjebasvuođa ja rakisvuođa sist åžuši vuainadet, maid du bardnad sist dån migjidi addam læk; æreb su, æreb min Jesusæmek, i åftage læk, i almest, i ædnamest, gutte min siellomek

matta jedđit ja illodet, buorredet ja oagjo-
 dattet. Boadaši du buokvægalašvuottat,
 rakis Jesusæmek, min rašševutti vækken!
 ållašuvvuši du fabmo min hæjosvuottamek
 ja min famotesvuottamek sist! Min hæjos-
 vuodaidæmek, min siellomek davdaid ja
 oasetesvuodaid dån diedak; jårggalifčik
 min vaibmomek du guvllusad; buorredif-
 čik ja oagjodifčik dån min siellomek!
 Orušik min lut ådna ija! du nammi vuai-
 ŋadusa ja nakkari gitti ječčamek mi addep;
 orušik min lut, min goadest! gočušik bas-
 se engelidad min oaddem sajidæmek ja
 min gåđidæmek birrastattet! raffhai, du
 basse raffhasad vælhanet mi aiggop, raf-
 hest, du basse rafhestad oadđet mi aiggop;
 du basse audogas raffhai ja særvvai gåccat
 ja bagjanet mi aiggop; buristsivneduvvum
 dust bæive bargoid mi dakkap, du basse
 særvest årodedin duttavaš ja gittovaš mi
 læp, maidikkenes dilid dån migjidi suovak;
 Amen, du basse rakis nammasad, Amen!

D o r e s d a k.

Iððedes-rokkus.

Buristsivnedifçi min dal l̃mel agalaš rakisvuotta Jesus Kristus varai sist basse vuãina famo boft!

Gitos, gitos dunji, gãlmãftasaš l̃melæmek, du bisovaš varjalæmestad, radðdimestad ja jeððitusastad! Du ačalaš varjaledinad igja vassam læ; sævdnjadassi ik dãn luoittam min du armo ja čuovgastaga. Åbba famostæmek, åbba vaimostæmek, åbba sielostæmek dunji mi åskaldæp, min hærramek ja min l̃melæmek, dãn, gutte addam læk nuft ædnag duoðãstusaid du åskaldasvuoðastad. Buok, gæid min isedvuottamek vuollai ja buok, maid min dalodoallamek vuollai dam mailmest dãn bieggjam ja addam læk, ja min ječčamek du gitti mi ravvijep. Addasik, atte buok sist mi du gudniettep, atte guoibmamek rakisvuoðast mi balvvalæp; lifčik dãn ješ buok min dagoidæmek ja buok min bargoidæmek alggo ja loap! Jãrggalifčik maida ådna bæive buok bahaid min bagjelist ja min bagjeli erit! Addašik migjidi du basse rakis ja divres bakkomidad miel

ællæt, ja du basse, audogas dagoidad barg-
gat dakkat, du arbmod ja du rakisvuottad
åskaldas ja gulolaš balvvalægjenad. Oaž-
ževuot, mailmalaš oagjebasvuot ja guofte-
lašvuot ellusek dak aźžu min giettasæsek!
Addašik vaibmoi ja sillui basse angervuo-
đaid, basse vuainjalašvuođaid, basse, buol-
le rakisvuođa dunji, min hærramek, min
lbmelæmek, ja buok olbmuidi, guđek dust
ja du basse muođoidad mielđ sivneduv-
vum læk! Addašik min vaimoidi du illod,
du raffhad! Addašik migjidi basse, audo-
gas ja nannos dårvo, oagjomvuođa ja
åskaldasvuođa du ala du basse dattod
mielđ! Ale valde du arbmod ja du rakis-
vuottad min bagjelist erit, ja ale luoite du
čuovgasad min čalmidæmek åudast erit
javkkat ja časskat! mutto addašik, atte
dak agalažžat min čuvvggijek, jedđijek,
oapestek ja laidijek, Jesus Kristus min
hærramek sist! Amen!

Æ k k e d e s - j u r d d a g a k.

Muo siello, lbmelest buristsivneduv-
vum, armetuyvum siello! alma dunji njal-
gid, dunji suottasen årro mailme guovlost,

dam suddolaš mailme sikke iloin ja mār-
rašin nubbe guvllui ječčad jårggalet alme
guvllui, Ibmel guvllui, jurdašet ja guora-
tallat, mi dábbe bagjen læ, almest, Ibmel
lut, ja dam audogasvuođa, mi dunji raka-
duvvum læ dábbe bagjen.

Muo hærram ja muo Ibmelam! addašik
muo sillui ælle, buolle ja basse halidusaid
du guvllusad! Muo hærram ja muo Ibme-
lam! addašik munji fuomašet ja muittet,
atte mailbme muo årrom baikke i læk.

Gula, muo siello, gula, moft Jesus, Ibmel
ja Maria bardne, du hærrat, du bæsstat du
ravkka, du åuddasis gåččo; sån dunji ča-
jetet aiggo du audogasvuođa, ja du audo-
gasvuođa baike. Muo hærram, muo Ib-
melam, muo Jesusam! addašik munji oaid-
net du rakisvuođa ja dāvddat muo audo-
gasvuođa hadde, vai njuorranifčim, vai
hæitašim suddo luodai miel vagjolet, vai
njuorranifčim du luodai miel barggat va-
gjolet. Muo siello, goččujuvvum, bovd-
dijuvvum dån ådna ækked læk hærrad ja
bæsstad maņemuš ædnam ællem ækked
muittet ja guoratallat, valde, muo siello,
valde hærra gåččom vuosstai, mutto šuoke

vuost basse vuigni, barga sust rákkadallat du basotet ja du jurddagidad butestet ja buristsivnedet; rákkadala sust, atte vaibmosad daid audogas basse sagaid sán dunji čilggit aiggo, ja gáčo dal buok jurddagidad čoakkai Jesus nammi. Doresdaga ækked læi dam sádnobæive maṇṇel, go rakis hærramek Jesus Kristus, Zion laðes armogas gonagas, sisa mannam læi Jerusalemi, dalle go Judalažai bæssačak legje, ja go bæssači labba si borre muitem varas vanhemidæsek vuolggem Ægypten ædnamest, ja dam bestujume, mi sigjidi dappatuvvum læi, go si sorbmijægje engel rangastægje mieke vuollai erit bestujuvvujegje, mi ábba Ægypten ædnam mietta manai ja buok Ægypten vuostas riegedegjid sorbmi. Mutto ádna ækked dappatuvui, go aigge joavddam læi, atte Jesus mallasidi čákkani, ja su guoft nubbe lákkai apostalak sunji guoibmen, atte sán sigjidi celki: halidam mán læm dam bæssači labba dinguim bárrat, áudal go maṇemuš ja garrasamus gillamušaidam vuollai mán manam ¹⁾. Jurdašet,

¹⁾ Lukas 22 Kap.

smiättat ja guoratallat dån galgak, muo siello, dam Jesusad rakisvuod̄a. Sån, gutte i maidegen darbaš, sån, ælle l̄bmel bardne, ja ješ duot ælle buokvægalaš l̄bmel, gæsa æp mi mate maidegen addet, sust halidussa læ min guvllui, min lusa vuolgget ja min buristsivnedet. Mångis muo Jesusam mattajægje læm, munjigis sån sardno, sust halidussa læ maida muo vaimo sisamannat, armogasvuod̄aides ja buristsivnadusaides muo sillui sån addet aiggo. Nuft sån ješ sardno ¹⁾ "gæc̄, uvsa gurast mån c̄uožom ja goalkotam: jås guttege muo jena gulla, ja ravast munji uvsa, su lusa mån sisa manam, ja mallasidam suin mån anam, ja sån muin. Dastgo damditti hallo sust læi bæssaçi labba bårat mattajegjidesguim sigjidi jes ječas addam ditti, vai åftan si šaddaši suin, ja vai biemo si sust åžuši agalaš ællemi. Sån dat duot bæssaçi labes læi, dam duot åd̄da testamanta labes, gæn gävva dat boares testamanta labes dušše læi; sån dat labes læi, mi njuvvujuvvut galgai ²⁾, mutto gæn dav-

¹⁾ Johannes almostus. 3 Kap. 20 Vers. ²⁾ 1 Kor. 5 Kap. 7.V.

tek dægjuvvut æi galggam¹⁾); sãn dat la-
 bes læi, gæi varra buokaid bæsstemmen læ
 sieloidæsek sormmijægje giedast erit, dat
 læ, bærgalaga giedast erit, guðek åsko
 sist su vuosstaivalddek. Ja bævdest čã-
 kadedin mattajegjidesguim de cælkkemæt-
 tom rakisvuodastes sãn njuorrani sin vuos-
 stai, laibe ja vine sist ješ ječas apostolidas-
 sis sãn addi, ja buok åskolažaidassis sãn ad-
 di ja adda basse rumašes, mi min åudast
 jabmem gitti addujuvui, ja basse varaides,
 mak min åudast gålgatuvvujegje suddoidæ-
 mek andagassi addujume ditti; dalle dappa-
 tuvui, atte dam basse ja alla sakrament sãn
 asati, man boft mi nuft ofti åftstattujuvvu-
 jep rakis besstinæmek, atte åft vuainalaš
 rumašen mi dakkujuvvujep suin, de dast
 dat basse sakrament buok åskolažaidi au-
 dogasvuodã ja ællem aja ja ašše læ. Duot
 galle læ, maid apostal Johannes cælkkã Je-
 susest, atte nuftgo mattajegjides rakkasen
 sãn adnam læi algo rajast, nuft sãn loap ra-
 gjai rakisvuodastes sin ani, i mikkege mat-
 tam časkadet ige čoaskodet dam basse,
 buolle rakisvuodã, mi su vaimost åroi, eli

¹⁾ 2 Mosesg. 12 K. 46 V. Joh. evangel. 19 K. 36 V.

ja buli migjidi, i mikkege mattam gæpedet ja ċaskadet dam basse gāiko, dam basse buolle halidusa, mi su vaimost āroi, eli ja buli suddogasaid gagjot, hævostæsek erit sin bæsstet. Guđe aigest læi, go daid divres ja basse addaldagaides, rumašes ja varaides, mattajegjidassis sãn addi? Vutti valde, muo siello, dam båddo aige dat læi, go buristrakkan sãn diđi, atte givsek ja gillamušak su bagjeli boattenen legje, go hæppad ja bavċas ja jabmem su vuorddemen læi, go l̄bmel rangaštægje duobmo min suddoidæmek ditti su, dam basse oaffer labba, vuosstaivaldemen læi. Gillamušaides ja jabmemes muitostes ja jurddagides sist sãn ani, i damditti, atte vaimostes ja buolle rakisvuodastes erit sãn min luoititet aigoi, ješ jeċas sæstem ja bæsstem ditti, mutto jurdašæmen ja arvvalæmen sãn læi, moft su gillamušak ja jabmem mataši suddogasai dubmijuvvum sieloidi buorren boattet, ja moft mi suddogasak su lånastussi matašeimek særvolažžan dakkujuvvut.

Barga dal gullat, muo siello, gula buok famoidadguim, maid Jesus mattajegjidassis

sardno, ja buokaidi sardno, guđek sin sani boft su ala ásskot aigguk. Rakis olmuš, anakgo buorren Jesus olmuččen dakkujuvvut, de gula, maid du Jesus manemuš ija mallasi mannel, manadedines Gethsemane gardeni, sardno ¹⁾). Nuft i áftage suddogas, i áftage olmuš, nuft i áftage engel sardnom læk, nuft i áftage sivnadussamate sardnot. Jesusæmek sanek agalaš ællem sanek læk, dak sanek almalaš jedđitus ja diervvasmattem, almalaš rafhe, ilo ja avo sanek læk, dam almalaš lánestægje rakisvuodá sanek læk, gæi duokken lbmel fabmo læ hæg ja sielo čada mannat, ja suddo ja mailme giedast vaibmomek erit rottit ja bæsstat; Jesusæmek sanek halidattek ja gáikadattek min sieloidæmek dam armogas buokvægalaš ælle lbmel lusa bataraddat, ja addek vaimoidassamek basse audogas jedđitus ja ilo hærra min bæsstamek sist. Gula, muo siello, maid hærrat ja bæsstat sardno, atte, go ásskot aigok su ala, de ik darbaš ballat, jásjoge jabmem vuollai dubmijuvvum suddolaš dán læk, ja jásjoge hætte ja gifse ja vaivve mailme sist

¹⁾ Joh. evang. 14, 15, 16 Kap.

dust læ, de almaken su sist dust raffhe, jedđitus ja illo læ, daggar almalaš ja njalgis jedđitus ja illo, maid i åftage mate dust erit valddet; go su ala åsskot aigok, de oarbesen i sãn luoite, i sãn guođe du mailbmai, ješ sãn du lusa boatta, ja årrom saje du sist sãn dakkat aiggo aldsis ja ačcai ja basse vuigni; ja maidikkenessi su nammi dãn dalle rákkadalak, dãn oažok, ja go årrot ja bissot aigok su sist, de basse rakisvuođa audogas šaddoid dãn šaddadak agalaš ællemi; go su ala åsskot aigok, de mannes ja usstebines sãn du gáččo ja rakisvuođastes du adnet aiggo, ja sanides boft sãn čajetet ja čilggit aiggo dunji buok Ibmel arvvalusaid du audogasvuođa varas; ja vela sãn cælkka, atte ješ sãn du oapatet ja matatet aiggo su ala åsskot, jås su basse ja audogas oapo dãn vuosstaivalddet aigok, su basse vuainas sãn dalle læpped ja adda dunji, dat ruođčo ålmaj, dat jedđijægje, gutte su basse sanid čielggemen læ du silui, gutte suddoidad dunji čajet, ja vanhurskesvuođa Kristus sist, ja buok dieđo ja duotvuođa audogasvuođa varas, ja bisotet sãn aiggo du bæsstad basse audogas sær-

vest, dassaçi go sãn ješ boatta ja viežža du aces baikkai, gása årrom saje sãn dunji rakadam læ. Rakis siello, anakgo buorren Kristussad rakis oabmen, Kristusad rakis, oasalaš, audogas olmučen dakkujuvvut, de gula, muo siello, gula buok du famoidadguim moft du åudast sãn råkkadalla ¹⁾ manadedines dam jabmemi jabmet, man vuollai dãn dubmijuvvum legjik, maid sãn du bagjelist erit sirddam læ bagjelassis; nuft råkkadallujuvvum i læk mailme algo rajast. Dat rokkus i mailme æppeaskolaš manaidi guoska, mutto dušše fal sigjidi, guđek ađđa vaimo oažžom læk herra Jesus Kristus rakkasen adnet. Sin åudast sãn råkkadalla, vai sigis dam hærvasvutti hærvasen dakkujuvvusi, vai si dam audogavutti oasalažžan dakkujuvvusi, mi sust agalašvuodast ja læi, vai åftan si šaddaši suin, nuftgo sãn ja ače åft læva åftanaga basse vuainain, vai su almalaš, audogas ilo si åžuši ja sistæsek anaši, vai dat rakisvuotta, main ače su rakkasen adna, sin sist oruši, ja sãn sin sist. Sãn aiggo, atte gåst sãn ješ læ, dast su mattajægjek ja åsko-

¹⁾ Joh. evang. 17 K.

lažak maida galggek læt. Vare mængis sin gaskast, sin oasalaš, audogas særvest lif-
 čim, gæi åudast Jesus jamededines råkka-
 dalai! Muo hærram ja muo lbmelam! aive
 du arbmo dam matta dakkat!

Mutto go Jesus rakisvuodas ja ællemes
 buokvægalaš sanid mattajegjidassis sard-
 nom læi, de fielma Kedron rassta sån ma-
 nai Gethsemane Urtengardeni, ja damana-
 ga ækked algi su suorgadlaš gillamuš
 muo hæjos, varnotes olbmu, muo vaivvan,
 dubmijuvvum suddogas åudast, dam seæm-
 ma ækked, go muo åudast råkkadallam læi,
 de bivastuvai sån varra bivastagaides, ba-
 lost, givsest ja mårrašist læi gidda jabmem
 vuollai, amam mån agalaš balloi ja suorg-
 ganæbmai, amam mån agalaš lappujubmai
 ja dârvotesvutti šaddat dubmijuvvut; dam
 ækked jugai sån lbmel moare gærast, vai
 mån audogasvuodâ gæra åžušim ja dast
 jugašim su nammi; damanaga ækked bet-
 tujuvui sån vašalažaides ja givsidegjides
 gitti, gifsašuvui sikke sielo ja rubmaš bæ-
 lest, amas muo siello sin gitti šaddat
 balkestuvvut, guđek givsedek, ja amas
 muo rumaš bajasčuožželæme bæive olgo-

muš sævndjadassi šaddat suppijuvvut, gâst
 čierrom ja bani giččam læ. Mi dilid læi
 muo sielo vuorddam ja vuosstaivalddam,
 go buok dak Kristus dagok dagakættai
 lifčï årrom, jaš Jesus i lifčï læm boattam.
 Áuddal go vuainjadussi dån ječčad addak,
 muo siello, de gâčo buok du jurddagidad
 čoakkai, ja mana dån, muo siello, su lusa, du
 rakis rakis hærrad ja bæsstad arbmoi ja ra-
 kisvutti ja varjalægje gitti ječčad ravvede-
 din, de muo vuainjadussam njalgisen šad-
 da, de igja munji rafhe ja itta bæivve
 munji ilo adda, de šadda maida muo ællem
 mañemuš ækked čuvvgijuvvum ja čilggi-
 juvvum Jesusam rakisvuođa jurdašedin.
 Go jabmem ballo muo vaimo valdda ja
 muo sielo baldat, de Jesusam mån čuorv-
 vot aigom, ja audogas æro sån munji adda.

Æ k k e d e s - r o k k u s .

Gæn lusa ådnas ækkedes båddo vuolg-
 get, go æp vuolgget galga du lusa, rakis,
 rakis armogas hærramek Jesusæmek! dån,
 gutte min åft aidno bæste læk, ja jeđđijæ-
 gje, min bataram sagjamek, min siellomek
 doaivvo ja min vaibmomek dârvvo dam

ilme varnotesvuodast ja hægjovuodast ja duššalašvuodast; čajetam dån læk migjidi, maid dån læk dakkam ja gillam min buristsivnedam ditti. Atte ådna bæive ja ådna bæive vaive mi loaftam ja vuoitam læp, du rakisvuodå ja armogasvuodå dakko dat læ; Jås dån ik lifči ællam ja gillam ja jabmam ja havdaduvvum ja bajasčuožželam ja albmai bajas mannam min åudast, de juokke bæivve dalle balo ja gillamættom vaive ja givse buftam migjidi læi, de min siellomek vuåinålaš sævdnjadvuotta stuorrab šaddam læi go ækked ja ija sævdnjadvuotta.

Dust mi råkkadallap, addašik migjidi andagassi buok suddoidæmek, maiguim ådna bæive mi læp bavčagattam du basse vuåin, buok værredagoidæmek erit sikušik du varra bivastagaidadguim. Vanhurskasen ja buttasen dakkujuvvum du boft vuåinådussi ječčæmek mi bieggap du nammi, de nakkaridæmek æi suddo nakkarak šadda, mutto de basse, buristsivneduvvum nakkarak dak læk, dust ja ačest ja bassevuåinast basotuvvum ja buristsivneduvvum! hærræmek ja lbmelæmek! væketifčik min vuol-

legabbun, buorebun ja ibmelbalolabbun
 åđđā ja basse ællemi mårranet ja bagjanet!
 Amen.

B æ r j a d a k.

Iđđedes-rokkus.

Abba! rakis aĉaĉæmek! væketifĉik min
 ådna bæive ja buok beivid dunji råkkadal-
 lat vuainast ja duotvuodast, ja atte æp mai-
 degen mi anestuva æreb dam, mi du rakis,
 armogas dato miel læ. Ćuvgiĉik min bas-
 se vuainainad, ja butestifĉik min oamedāv-
 do buok jabmem dagoin erit, vai ådna
 bæive ja alelessi du mi balvvalet du bard-
 nad, Jesus Kristus åskost ja rakisvuodast!
 Gæĉ, migjidi dån addam læk su, du æcalaĉ, vi-
 sesvuottan, vanhurskesvuottan, bassevuot-
 tan ja lânastussan; de addaĉik maida, atte du
 armo æp mi vuosstaiĉuoĉo, ja atte du
 stuorra addaldaga æp mi eritid balkest,
 mutto atte bardnad mi vuosstaivalddep vai-
 moidassamek, amamek aldsemek ællet,
 mutto atte sunji mi ællep, gutte suddoidæ-
 mek ditti addujuvui dåkka, ja migjidi van-
 hurskesvuottan ĉuoĉĉaldattujuvui! Hærra-
 ĉæmek, aivestessi dat galgga læt min gud-

namek ja min rabmamek, min sieloidæmek
bivddo, min vaimoidæmek illo dust famo oaž-
žot ja du buristsivnadussad buok buorre da-
goidi! Ale luoite min! ale hilgo min! Amen!

Æ k k e d e s - j u r d d a g a k.

De fastain boatta dat rakis ækked, go
rumaš oažžo vuainadet, go siello buoreb
dile ja rafhe oažžo, ja jurddagak buorebut
čoakest mattek årrot go bæive rafhetes-
vuođa ja moaddelagaš fidnomušai vuold;
ija guvllui jârget aigge, gukkebuid, gukke-
buid gaidadaddamen læ ilme čuovgas, ja-
skadvuot dal muo birra læ, ja lakkanadda-
men læ sevdnjis igja, go sævdnjadvuot æd-
nam ald årro. Voi, muo siello, vare dat du
sist čuovgodifči, vare herra hærvasvuot-
ta du bagjel bagjanifči! vare Jesus Kristus
ja su vanhurskesvuođa čuovgas baitaši
čielggasabbun čielggasabbun du sist. Gæč,
go ækked boatta ja sævdnjadabbun sævd-
njadabbun šadda muo birra, ja jaskadabbun
jaskadabbun šadda, de dak sanek åvdulaš
lakkai muo jurddagi, muo sielo oddi bättik,
maid dak guoft rakis mattajægjek, guđek
matkestæsga Jesusin vagjolæiga su bajas-

čuožželæme mañnel, sunji celkiga, go dat
 sådno čalmi åudast åroi, dego sådno lut sån
 vuolgget aigoi: åro mådno lut, dastgo
 ækked bællai læ, ja bæivve illošiīgā-
 di ja” — ja sån sisamanai sådno lut årrot¹⁾.
 Man oasalažak dak olbmuk læiga! man au-
 dogas ækked sådnost læi! Jesus læi sådno
 lut, sån sådno sardnom guoibme læi, ja
 sådno lut bævdest sån čåkai, ja sådnoidi
 doagjali laibe buristsivnededin, ješ ječas ja
 hærvasvuođa sån almostatti sådno vaimoi-
 di ja sieloidi, atte, jāsjoge oaidnemættosen
 sån sådno rubmaš čalmidi šaddai, de alma-
 ken sõi fuomašeiga su lutårrom, atte såd-
 no siello dievva šaddai ilost ja jeđđitusast.
 Dam ækked æva sõi goassegen vajaldat-
 tam, dam ækked æva sõi læm addet buok
 mailme hærvasvuođa åudast, dat ækked
 buristsivnadusaid sådnoidi buyti, mak æi
 goassegen nåkkam; dam ækked rajast
 čuovgas læi sådno sieloi sist, mi buok boat-
 te ækkedid sådnoidi čuvgi, mi alelessi ja
 oppeti dastmañnel, go bæivve javkai ja
 igja bådži, dam ilolaš ja audogas dieđo såd-
 noidi addi: ”Jesus dalgis mådno lut læ, i

¹⁾ Lukas 24 Kap.

sån mådno lut vuolge, mutto årromen sån alelessi læ mådno lut." Dat audogas dapatus læ dat, mi erinåamaçet, go ækked boatta, muo sielo jurddagi oddi ja muo vaibmom halidusai ja gaibadusai oddi boatta — de maida muo siello šuokkegoatta, ja de rákkadallašgoatta muo vaibmo: "Hær-raçam Jesusam! åro muo lut, åro muo hæjos goaðest, ale vuolge muo ja muo olbmui lut erit!" de mångis jurddašišgoaðam, atte oasalašvuotta bæsstetaga i læk, buok duot jeđđitus, illo ja raffhe erit javkka, go sån min lut erit vuolgga." Dastgo sån audogasvuottamek læ, raffhamek ja vanhurskesvuottamek, engeli illo ja audogas jabmi hævasvuotta; Sån mårastegji jeđđijægje læ, hæđalažai doaivvo, varnotes olbmui bataram sagje, çajedegji oapestægje, appetes olbmu fabmo ja apek, suddogasai vanhurskesvuotta, vanhurskasi audogas balkka; Sån rakisvuotta ješ læ ja buok rakisvuoda ruotas ja alggo, åsskomek algetægje ja olitægje, doaivvomek nanosvuotta ja duotvuotta, buok basse davi aja ja vuodđo; Sån ællem laibbe læ, mi adda mailbmai ællem, Sån dat alemus ja stuorramus divras-

vuotta læ, maid fidnim ditti buokrakkan læ
 addet, Sån dat ċuovgas, dat basse audogas al-
 malaš ċuovgas læ, mi ija bæivven dakka, mi
 jabmem šævdnjadvuođa duššen dakka aga-
 lažžat, ja ællem ċuovgasen dam nubbastut-
 ta. Muo hærream ja muo l̄bmelam! adda-
 šik munji buok daid duotvuođaid arvedet;
 oapatifċik ja matatifċik dån ješ muo Kri-
 stusam vuosstaivalddet, dam l̄bmel stuor-
 ra addaldak, mi munji addujuvvum læ, de
 ruosak ja oasetesvuođak gillamest læk,
 dalle galle bahamus bahaid mån vuoitam,
 dalle suddoidam bagjelistam erit mån ma-
 tam balkestet, ilolaš, l̄bmelbalolaš ja oasa-
 laš l̄bmel mannan mån dalle ælam. Kri-
 stus munji buokrakkan læ, ja su sist læ
 buokrakkan muo; dastgo sån ješ muo læ,
 i dušše fal dat gisašuvvum, jabmam ja rus-
 sinavllijuvvum Jesus Kristus, mutto maida
 dat bajasċuožželam, albmai bajasmannam
 ja hærvasen dakkujuvvum Jesus Kristus.
 Hæitekættai rákkadallat aigom Jesusest
 Kristusest, atte muo lut sån oruši. Åb-
 ba sielostam ja vaimostam juokke bæive
 ja juokke ækked cælkket ja sust rákkadal-
 lat aigom: Rakis, rakis Hærreaċam! ale

vuolge muo lut, bæivve javkka, igja boatta, åro muo lut dån buorre, basse, audogas, rakis čuovgas!" Go Jesus i læk muo lut, go sån i læk dillam ja barggam guoibme, de bæive barggo ja vaivve buristsivnadusa-taga bacca, ja gillamest i læk. I åftage æk-
ked mate munji duot vuainadusa ja diervas-
mattujume addet, go Jesus su oaidnemæt-
tom, mutto duot buristsivnedægje ja armo-
gas lutårromines muo lut i læk. Voi, voi
dam bæive barggoi ja vaivvai, mi ellujuvvum,
låftujuvvum ja dakkujuvvum læ Jesustaga,
duššalaš dat bæivve læ, ja šaddoid i šaddad
lbmel nammi; dat ækked, mi låftujuvvum
læ alma Jesustaga, dat ækked, go basse
vuain sielo jurddagid, vaimo halidusaid ja
njalme sagaid doarjalægje ja radđijægje i
læk, dat ækked, go buorre olbmui galli-
dæbme ja usstebvuodå havskudagak æi
vuosstaivalddujuvu addaldakkan sust, dat
ækked, go ækkedes mallasak æi vuostai-
valddujuvu laibben su giedåst, dam ække-
dest vaillo buok mi buorre læ, dam ækked
raffhe ja illo aivve duššalašvuotta læ, aivve
værrevuot ja boasstovuot læ, aivve suddo
læ. Mutto lægo must nanos dietto, matam-

go vissaset diettet, atte muo hærram ja muo bæsstam ja l̄bmelam, go rákkadalam, s̄an bæive muo lut aiggo læt, ja ækked muo lut árrot aiggo? Galle dat dietto læ, ja dam galle matam diettet ja ásskot. Dastgo dam s̄an davjarakkan ješ cækkam, ješ l̄appedam læ sanestes ¹⁾, ja su njalmest aivve duotvuotta læ; nuft stuores su rakisvuotta, nuft stuores su vuollegašvuotta læ, atte vela rákkadalakættai s̄an boatta áccat lappum olbmuides, alma s̄an dalle dade æmbo boat-ta ja vælta i, go čurvvujuvvu. Ješ s̄an læ cækkam: čuorvo munji, ja gullat aigom. Mutto mast diedam ja d̄avdam m̄an, atte rieftes ja duot lakkai m̄an rákkadalam, atte muo rokkus gullujuvvum læ, atte sin s̄arvest m̄an im læk, ḡæi birra bibel cækka: si rákkadallek galle, mutto æi oažo, dastgo boassto ja bahha lakkai si rákkadallek, mast diedam, atte dai s̄arvest m̄an im læk? Dam doaivom m̄an, atte l̄bmel vuain̄ munji cækket aiggo oamed̄avdostam ja sie-lostam, ja dam m̄an roakadam ja áskaldam ásskot ja vuorddet, j̄as vaimostam buolle

¹⁾ Matthæus evang. 7 K. 7 V. 18 K. 20 V. 28 K. 20 V. Johannes evang. 14 K. 11, 13, 23 V.

basse hallo, buolle ja basse gäikko læ
 Hærra lut årrom ditti, ja bæive ja ækked
 loaftet su rakis, rakis særvest, su rakis, basse
 armogas čalmi åudast, go su rakisvuotta
 ja særvolašvuotta muo rakkasamus ja ale-
 mus buorre læ, ja muo åft aidno audo-
 gasvuoda doavvo ja dårvvo, ja go bæ-
 stamvuot ja vælittamvuot buok suddost
 erit su varai boft muo sielo duot alemus,
 rakkasamus bivddo ja hallo læ; de sãn
 dalle galle gullat ja vuosstaivalddet aiggo
 muo ja muo rokkus, ja muo lut sãn årrot
 aiggo, man hægjo muo rokkus læžža, go
 dušše fal duodalaš læ. Su rakisvuotta ja
 vaimolađesvuotta njuorrašmattet aiggo su
 muo hægjos, gælbotes vuollegaš šuokkatu-
 said gullat, muo rokkusid sãn vuosstaivald-
 det ja dai miel dakkat aiggo, i sãn raske
 biettalet, boattet sãn aiggo muo hærram ja
 muo l̄melam! su balvvalægjes lusa; su
 balvvalægjes goattai sãn boatta, ja årrot
 sãn aiggo muo lut, ja muo goađest, man
 hægjo dat årrom sagje læ, maid mãn matam
 sunji addet. Nuft sardno Hærra prophet
 Esaias lut: "Albme muo Kruonno læ, ja
 ædnam muo julgidam vuluš; gåst dat vies-

so, maid di munji rakadet aiggobættet? ja gâst muo vuâinadusa baikke? Alma muo gietta alme ja ædnam dakkam læ — mutto gæn bællai aigom mân gæc̄c̄at? varnotes olbmu bællai, ja su bællai, gæst cuvkkijuvvum vuâin læ, ja gutte balost læ muo sanidam ditti”¹⁾. Ja go muo rakis hærram ja muo rakis armogas l̄bmelam muo lusa boatta, de rafhes, su njalgis åudogas rafhes muo ja muo goad̄e bagjel sãn sardno, ja buristsivnadusaides, su ilo, su jed̄d̄itusa muo bagjeli sãn gålgat. Muo lut muo Hærram ja l̄bmelam årrot aiggo, go bæivve manna ja igja boatta, årrot sãn aiggo balvvalægjes lut gidda ællem man̄emuš ækked ragjai.

Æ k k e d e s - r o k k u s .

Gæn lusa vuolget, go vuolget æp galga du lusa, rakis hærramek ja l̄bmelæmek, min ællem c̄uovgas, go sævdnjadvuotta ja igja boatta? Ravastif̄cik migjidi min l̄bmelæmek! du lad̄es ja armogas vaibmod Jesus Kristus sist, ja addašik migjidi su fat̄mest vuâinadet, su gied̄ast årrot; su nam-

¹⁾ Esajas prophet 66 K. 1, 2 V.

ma dat åft aidno læ, man sist mi oagjebassan mattep vuainadet ja oadðet, ja man sist min nakkaridæmek šaddek migjidi duot diervasmattujubmen ja buristsivnadussan. Addašik migjidi rubmašidæmek buttasen, sivolažžan adnet gudnalašvuoda ja bassevuoda sist, ja addašik min sieloidi, rubmaš vuainadedin, illodet ja ællet du sist, dan, min allemæmek ja audogasvuottæmek! Varjalifčik ja buristsivnedifčik buok min sâkagoddidæmek ja usstebidamek, ja buok olbmuid ådna ækked ja alelessi, ja addašik migjidi du rafhest vuainadet! Lægo mist vašalaš, de buristsivnedifčik maida sugis, ja addašik, atte su vaibmoi du rakisvuoda fuomašet! Varjalifčik gonagas ja åbba su dalo! addašik atte du vaimolađesvuottat stuores læ min buokai bagjel, famolaš ja vægalaš min bæsstet aiggai ja agalassvutti! Amen.

L a v a r d a k.

Idðedes-rokkus.

Min Hærramek, min bæsstamek, min lbmelæmek! du ala geččik dam idðedes båddo min čalmek, ja du čuovgas sist min

ĉalmek occik du, dam duot ĉuovgas, dān,
 gutte ĉuovgodedin ja sævdnjodedin, æle-
 dedin ja jamededin migjidi lagab læk go
 ješ mi læp. Dān, buok buristsivnadusa
 ælle aja ja ašše, dust mi vela āin valljogasat
 oažžop, maid hæggamek ja siellomek bæ-
 lest mi darbašep; mutto vuost dunji gitos
 mi cælkket aiggop buok famoidæmek-
 guim Jesus Kristus sist basse vuāignad boft,
 du ačalaš varjalæmestad dam dal vassam
 ija. Vuosstaivaldašik dal min, rakis armo-
 gas lbmelæmek, dam bajemus papa Kristu-
 sæmek Jesusæmek ditti, min hæjos, gælbo-
 tes vaibmomek aldsid dākkalaš idđed ad-
 daldakkan, ja gālgatifĉik du rakisvuodaid
 min vaimoidi du basse vuāignad boft, vai
 gæĉos bæive dam du basse rakisvuodā sist
 mi mattep vagjolet. Alma dutaga, nuft-
 go ješ dān diedak, æp vela ĉalme ravkka-
 læme mi mattep bissot! oftī āftstattašik
 damditti, rakis lbmelæmek, min dattomek
 dunji aldsesad, ja væketifĉik min, atte buor-
 ranæbmai ja āđđasmattujubmai mi āud-
 danifĉimek, nuftgo mist dān gaibedak.
 Addašik atte buorre mielast mi buok erit
 hæittep, mi bahha læ du ĉalmi āudast, ja

atte mi jeĉĉamek, ja buok, mi mist læ, du radđimvuoda ja du isedvuoda vuollai bie-gjap. Buok dån dalle addak migjidi buor-ren boattet, ja de maņemusta dam mailme vaivi ja mårraši ĉađa albmasad dån min væketak. Dunji, hærramek ja l̄bmelæmek, gitos ja gudne ja hærvasvuotta agalažžat! Amen.

Æ k k e d e s - j u r d d a g a k.

”l̄bmel rokkusid gulla, su lusa manna buok oažže” ¹⁾ cælkka David. Aigokgo dån dalle javotaga årrot su ĉalmi åudast, muo siello? Alma dångis aigok su lusa vuolgget, suin arvvalet ja du vaibmod sunji ravastet. Ješ sån gâĉĉo buok oaže åudasis, gâĉĉo ja avĉostatta buok olbmuid su ala dârvastet, åskaldet ja armogas læppadusaid sån vela adda: Råkkadallat, de di oažžobættet, åccat, de di gavdnabættet, goalkotækket, de digjidi ravastuvvu” — dat læ hærra jeĉas ravvagak ²⁾. Gæĉ, hilggot sån mati muo, ja audogas særvestes erit muo balkestet, atte im oažžom maidegen åsid su buristsivnadusaines, muo bælest erit sån

¹⁾ Psal. 65 K. 3 V. ²⁾ Matth. 7 K. 7 V.

mati ječas jårggalet, nuft davja go sunji
 mån sardnot aiggum, ja biettalet ja giel-
 det sån mati buok muo rokkusid ja adno-
 mid, ja luoittet sån mati muo sielo mårraš
 vuollai gifsašuvvut agalažžat; dat su dak-
 kamest læi, dastgo suddo mån læm dakkam
 su vuostai, ja su bælest mån ječčam læm
 jårggalam, ja biettalam mån læm su gáččo-
 mid, ja luondostam miella must i læk su
 guvllui, ige rakisvuotta must læk su bakko-
 midi — ja almaken armos ja rafhes sån falla
 munji, cælkka munji, atte i sån aigo muo åu-
 dast erit ječas čiekkat, ige muo bivddemid
 hilggot, ja vela must sån bivdda roakadlaž-
 žat ja åskaldasvuodain sunji sardnot, ja
 læpped muo væketet. Manne stuorrab hal-
 lo dust i læk, olmuš, hærrainad, lbmelinad
 arvvalet, sunji du åccalemid ja du sielo
 gaibadusaid, du aiggomušaid muittalet?
 Gæč, duhat ja duhat åmid dån bivdak, mak
 nåkkavaš læk nuftgo ædnam rasek; æd-
 nam havskudagak dunji njalgidek, muo siel-
 lo, mailme njalgisvuodaid, duššalaš nuft-
 go suoivvan, nåkkavaš nuftgo lievl, guoros
 ja bætolaš nuftgo suddogas niegok dån ai-
 gok; mailme ællemvuotta ja mailme manai

guoibmevuotta, sin gallidæbme, sin særvve du illodatta ja havskot, mutto alme havskudagak æi dunji njalgid, audogasvuođa njalgisvuođak, bistavaš, agalaš nuftgo lbmel ješ, basse audogasællemvuotta ja lbmel sani guoibmevuotta, gallidæbme ja særvve æi du illodatte ja havskot. Valde muo siello, valde lbmel rakisvuođa ja armogasvuođa, su særvolasvuođa ja bovddim vuostai, vuainadusa, jedđitusa ja diervasmattujume sãn dunji lapped ja adda, nuft davja go rákkadaladedin su lađes vaimo lusa dãn vuolgak ja bataradak.

Mi læ mailbme ja mailme suddolaš, jamolaš manak, go buorebun ja rakkasabun dãn anak singuim ællet ja havskotalat, go buorebun ja dårvolabbun dãn anak jedđitus ja dårvo sin lut áccat ja bivddet, go ælle, buokvægalaš, armogas ja jabmemættom lbmel ja bæsste lut? Gæc̄, mailbme, ja mi mailmest læ ja boatta, nãkka, dušša ja nubbastuvvu, i læk mailmest dalkas, i buorradus cuvkkijuvvum vaibmoi, i jedđitus mårraštægje oamedåvddoi, i raffhe, i vuainadus gifsasuvvum sillui. Maid ácak ja maid gavnak dãn, muo siello, go hærrad

du Ibmelad ik dån åca, ik dån gavna? maid
 oažok, maid fidnik dån, muo vaibmo, go
 sust ja sunji ik dån rákkadala? Gæc̄, ibmel-
 balolaš ja dárvolaš rokkusak åskolaš sielo
 ællem vuainanasak læk; rákkadalakættai
 de siello vuainalažžat jabma ja časska;
 rokkus boft Ibmel arbmo vuosstaivalddu-
 juvvu, rokkus boft goaivvo siello agalaš
 ællem aldsis agalaš ællem agjagest, nuftgo
 vuainastæme čađa diervas aibmo sisa ges-
 sujuvvu, mantaga luondolaš hæg havkka-
 men læ ja časska.

Rokkus læ Ibmel armo oamastæbme, læ
 dalle damditti rokkus: "dalkas ja buorra-
 dussa bahast, audogasvuođa gaskoabme,
 åsko lassanæbme, doaivo doarjo, bisovaš-
 vuođa ædne, vaimo illo, sielo havskudak,
 åskaldas matkkeguoibme dam mailme ča-
 đa, vuoto værjo buok vašalažai vuosstai,
 vuollegašvuoda ja gierdavašvuođa bisotæ-
 gje, gulolašvuođa gæc̄ce ja varjalægje,
 suddo himoid havkadægje ja časskadægje,
 Ibmel barne maŋŋai čuovvomvuotta, mår-
 raštegje jeđđitus, vaibbam olbmui vuain-
 dussa, gittolus oafferi njalgis suoivasak,
 agalaš ællem muosatæbme, almalaš raid-

dalas, man mielđ olbmuk albmai bajas g argnuk ja lbmel buristsivnadusak ja su basse engelak olmui bagjeli vuolas nje-gjik." Buok daid  abba namaid galle duot rokkusak riefťoirak  z uk, go lbmelbalolaš ja anger siello lbmel  cca ja halid  sko sist dam besstujume, mi Jesus Kristus sist l , go anger ja lbmelbalolaš siello dam armo thruono  udast, mi Jesus Kristus varai sist bajas bigjujuvvum l , suddoides andagassi addem varas, heđides vaidda, vaimos lbmel oddi ravast ja angervuođain ja njuorasvuođain lbmel armo ja buristsivnadusaid r kkadalla, ja buolle ja njuoras lbmelbalolašvuođain ja buok famoidesguim r kkadalla lbmel gavdnat rakis armogas lbmelines, rakis rakis b sstenes ja usstebines ja bisovaš oapest gjenes dam  llem matke mielđ, g entaga i raffhe, i fabmo, i jeđđitus, i illo l k i dabe, i d bbe. Ja dal, rakis siello, go dieđak, mi rokkus l , ja maid dat mafsa ja adda, atte damtaga i lbmel, i oasalašvuotta, i audogasvuotta l k, manne ik dalle barga davjabut r kkadallat? manne dust stuorrab hallo i l k r kkadallat? moft matak d n oagjebassan  rrot

rakkadalakættai ja l̄bmelinad sarnokættai? Muite hær̄ra l̄bmelad rakisvuod̄a bovddim ja su armogas, audogas ḡãc̄com evangelium sist, muite buok su l̄ãppadusaid. Ja go l̄bmel rakisvuotta nubbe bælest, ja jecc̄ad varnotesvuod̄a ja oasetesvuod̄a d̄ãvddo nubbe bælest njuorasmattam læ du hær̄ra julgi oddi jecc̄ad bieggjat, ja armo ja andagassi jecc̄ad sust c̄uorvvot; r̄ãkkadala maida dalle sust du buoŕ̄seduvvum ḡãd̄ggevaimo sistad erit valddet, ja du c̄ãsskum, galbmom vaimo ja miela su buolle, njuoras ja basse rakisvuod̄aines ligḡit ja buollatet; c̄uorvo basse vuãina, gutte maida r̄ãkkadallam vuãin læ, ja r̄ãkkadala sust du viggatet ja oapatet r̄ãkkadallat, barga sust r̄ãkkadallat, atte s̄ãn dakka maid d̄ãn ik jeŕ̄ mate, atte bæive bæivest æmbo ja æmbo rakisvuod̄ain, stuorrab ja stuorrab halidusain, aibaŕ̄semin ja angervuod̄ain l̄bmelad d̄ãn åcak, su sist ja suin ælak Jesus nammi, atte suin arvvalak dillad birra. J̄ãs åbba vaimostæmek mi datuŕ̄seimek ja mataŕ̄seimek ŕ̄uokket: rakis rakis Hær̄ra c̄æmek! oapatifc̄ik ja viggatifc̄ik min l̄bmelassamek r̄ãkkadallat ja ŕ̄uokket, de min ŕ̄uokkatussamek

ja rokkusæmek æi galgaši dalle læt duššalaš, basse vuain mi dalle galgašeimek oazžot ja famo ja apid ja jierme ja datolašvuod̄a rieftoi rákkadallat. Vuainadussi im aigo ječčam luoittet ádna ækked, im vællhanet aigo, áudal go basse vuaina famo boft Ibmelinam sardnom læm Jesus nammi, ja armo ja buristsivnadusa bivddam læm dastmanas viššalabbun ja njuorrasabbun, angerabbun ja ibmelbalolabbun muo rakis Ibmelinam vagjolet, go dam ragjai dakkam læm. Ádna ækked, mi vako manemuš læ, adda munji dade æmbo aše ja dilalašvuod̄a hærrainam Ibmelinam sardnot, aige jättelis mannam ja agalašvuod̄a lakkanæme jurdašet, mailme duššalašvuod̄a ja nákkavašvuod̄a, ja hærra áskaldasvuod̄a ja bisovašvuod̄a; vela ærra olmui áudast sardnot ja rákkadallat aigom. Addasik munji, muo rakis Ibmelam! atte áudastrákkadusaid buok olmui áudast mán rákkadalam Jesus Kristus nammi! Rákkadallat aigom gonagassam áudast, gutte hærra vuiddujuvvum læ, Ibmel armo ja buristsivnadusa su bagjel ja ábba gonagas dalo ja sákkagádde ja buok muo rakis æssevaldi-

dam ja buok muo oaivebuidam bagjel almest vuolas rákkadallat aigom, vai lbel sigjidi armogasvuodáides addaši, ja vai jæ-gadet sin mán matam herra balost; de rákkadallat aigom muo sielo márraštægje áudast, ja buok lbel sani balvvalegji áudast, atte Jesus sigjidi guoibmen oruši, manaši ja bargashi, atte buristsivnadusaides sin sani ala sán biejaši, ja buok hæðestæsek sin ervosmattaši ja jedðiši, ja áskaldasen sin varjalifçi sin loapasek ragjai; rákkadallat aigom ábba muo sákkagáddam ja buok rakis usstebidam áudast, atte ilolažžan herra sist si ælaši ja bisuši, atte sin siello ážuši muosatet, man buorre, man rakis sán læ, ja atte mi buokak, guðek rakisvuodast adnep guim guimidæmek Jesus nammi, ofti su lusa čoagganifçimek su valddegádde sist; buok vaivašidi ja buok hæðalažaidi jedðitusa ja armo rákkadallat aigom herrarast, ja buok æppeaskolažaidi ja vaibmobuoššeduvvumidi rákkadallat aigom jarggalæme Kristus guvllui, gæn giedast ja gæn vaimost læ sin buorredet ja audogassan dakkat, buok lbel manaidi armo ja bisovašvuoda rákkadallat aigom, ja buok bakkini áudast

råkkadallat aigom, guđek æi vela gullam læk evangelium, atte l̄bmel evangelium ċuovgas sigjidigis baitaši, ja dam audogasvuođa sigjidi ċuvgiši, mi l̄bmel aidno barne sist læ; jås vašalaš must læžža, de maida su åudast råkkadalam, atte min åftasaš l̄bmelæk min oft̄i åftstattaši rakisvuottasis, ja atte l̄bmel su buristsivnedifċi buok buristsivnadusaidesguim. Jås rieftoi matašim råkkadallat, de buok, buok olbmui åudast råkkadalašim, atte æmbo ja æmbo olbmuk l̄bmel valddegådde sisa bæsaši ja audogassan dakkujuvvuši Jesus Kristus basse, buokvægallas jabmem ja bajasċuožželæme famo boft.

Æ k k e d e s - r o k k u s.

Læge dal, rakis l̄bmelæk ja aċaċæk, læge gudniettujuvvum ja gittujuvvum ådna ækkedes båddest, go armolažžat dam ragjai min læk oapestam ja doalvvom, ja migjidi addam læk fastain vako loapatet dam matkalaš ællemest. Andagassi, andagassi addašik, lađes, rakis aċaċæk, Jesus Kristus ditti, buok værredagoidæk, ja buok, mi sistamek læ, gæsašik dån manŋa-

sad, vai du sist mi orušeimek ja dån min sist.

Hærracæmek Jesusæmek! ale luoite min maidegen dakkat dutaga, ale luoite min rubmaš nakkari halddoi, alege luoite min cælmidæmek oftī cærvvijuvvut, åudal go årrom sagjad dån valddam læk sistamek. Sajatifcïk ja njuorasmattašik min vaimoidæmek bællasad ja aldsesad duot jårggalusa ja buorradusa sist! addašik, atte du rakisvuotta sistamek nanosabbun ja gievrabbun šadda go jabmem, vai jårralkættai du boft mi bisušeimek bahha beivin, vai hæde ja gæccalusa aige vuoto mi åžušeimek; go buok, mi bahha læ, min lakka læ, daihe min guovdo boatta, de lifcïk dån min ain lagab. Gåcašik min ala dam ija, atte min siellomek vela oadedinæmek du lut oruši, atte itten du nammi mi bagjanep, ja du gudnest ja basse balost mi ællep boatte vako ja buok ællem beividæmek. Hærracæmek, buristsivnedifcïk min! buristsivnedifcïk min buokaid du vaimolađesvuoda ditti, Amen! Hærramek ja bæstamek nammi, Amen!

2.

Hærramek ja bæsstamek
 J e s u s K r i s t u s
 gillamuša muittalussa.

Ja go Jesus ja su apostalak gitos lavllagid lavllom legje, de manai sãn vieros miel felma Kedron rassta  lljovarrai, ja su mattajægjek su  uovvomen legje. Jesus sigjidi celki:  dna ia di buokak must v rran ppet, dastgo  allujuvvum l : "G   e m n  askam, ja savcak bied gganek." Mutto go bajas uo   elam l m, de din audal m n Galil ai manam. Mutto Peter vastedi ja sunji celki: J s vela buokak dust v rranif i, im m n goassegen dust v rran. Jesus sunji celki: Duod ai m n dunji c lkam,  dnab ive,  dna ia,  udal go vuonces guoft g rde bi  sko, de g lm g rde d n muo biettalak. Mutto Peter ain vela sunji celki: j s vela dunji jabmet galggim, de almaken im du biettal. Nuft maida celkke buok  rra mattajægjek. De b di Jesus

singuim muttom dalloi, man namma Gethsemane læi, gâst urtegarden læi, man sisa sãn manai ja su mattajægjek. Mutto maيدا Judas, gutte su beti, baike diđi; dastgo davja bådđi Jesus dasa mattajegjidesguim. De celki Jesus sigjidi: Ćakkanækket dasa, dam gaskast go mãn dábbe manam ja rákkadalam! Ja guoibmen sãn valdi Peter ja Jakob ja Johannes, Zebedæus guoft barnid, ja mårraši sãn šaddagådđi, doargestišgådđi, ja saggarakkan sãn ballai. Ja sigjidi celki: muo siello mårrašist læ jabmem vuollai: árrot dast, ja gáčcet munji guoibmen; rákkadallat, amadek di gæĉĉalusa vuollai jårralet.

Ja sãn rotti jeĉas sin gaskast erit, gæđge balkastak duokken, ĉibbides ala manai, ja ædnami sãn jeĉas luiti muođoides ala, ja rákkadalai, atte dat bådđo su bagjelist erit manaši, jås væjolaš lifĉi, ja celki: Abba! — aĉaĉam! — buokrakkan dunji væjolaš læ, valde dam gæra muo bagjelist erit! I almake maimãn aigom, mutto maid dãn aigok. Ja mattajegjides lusa sãn bådđi, ja oadđemen sin gavnai, ja Petrusi celki: Simon, oadđakgo? De ik vela áfta boddušgen dãn

buftam gâccet munji guoibmen? Gâccet, ja râkkadallat, amadek di gæc̄calussi boattet; vuain̄ galle gærggad læ, mutto oažž̄e læ hæ-gjo! Nubbe gærde sãn fastain dakkå manai, râkkadalai, ja celki: aċaċam! jås væjolaš i læk, atte dat gærra muo bagjelist erit manna, mutto jås dam jukkat galgam, de dakkujuvvus du dattot! Ja sãn båd̄i, ja fastain sin oad̄ċemen gavnai; dastgo sin ċalmek lãssad legje, ja æi si diettam maidegen sunji vastedet. Ja sãn guđi sin, ja manai fastain dakkå, ja râkkadalai goalmad gærde, ja daidanaga sanid sarnoi: aċaċam, aigokgo dãn dam gæra muo bagjelist erit valddet! — Ellus almaken muo datto dakkujuvvu, mutto du.

De engel sust almest äidnujuvui, ja su appasmatti, ja go garraset doarromen læi jabmem baloin, de saggabut sãn râkkadalai. Mutto su bivastagak nuftgo varraċalmek šadde, mak ædnami gaċċe.

Ja go râkkadallamest bagjanam læi, ja mattajegjides lusa båd̄i, de mârrašistæsek sãn oad̄ċemen sin gavnai. Ja sãn sigjidi celki: Læppet di vela ain oad̄ċemen ja vuaignadæmen? Manne oad̄ċebættet di?

Vassam dal læ aigge! Gæc̄, båddo ja boat-
tam læ, go olbmu bardne suddolažai gitti
šadda addujuvut. Bagjanækket, vuolg-
gop mi! Gæc̄, lakka sãn læ, gutte muo bæt-
ta! Barggat rákkadallat, amadek di gæc̄ca-
lus vuollai šaddat járralet! Ja dallanaga, go
ain sardnomen læi, gæc̄, de båđi Judas,
gutte nubbe lákkai sêrvest læi, ja go fav-
taid ja bajemuš papai ja čaloappavažai,
pharisæalažai ja vuorrasi balvvaleggjid
mieldes valddam læi, de sin åudast sãn ma-
nai, ja miki ja muoraiguim sãn båđi. Ja
bætte sigjidi mærka addam ja cælkkam læi,
gæn cumestam, sãn de læ; doppijækket su
ja doalvvot su erit.

Go Jesus diđi buok, mi su bagjeli boat-
temen læi, de manai sãn olgus, ja sigjidi
celki: Gæn åccabættet di? Si vastedegje
sunji: Jesus nazaræalaš. Jesus sigjidi cælk-
ka: Mån dat læm. Mutto Judas, su bætte,
maida sin lut čuožoi. Go Jesus dalle sigji-
di celki: Mån dat læm, de si ruoftot guvl-
lui gaiddegátte, ja ædnami járralege. De
fastain Jesus sist jærai: Gæn åccabættet di?
Si celkke: Jesus nazaræalaš. Jesus vaste-
di: Mån celkkim digjidi: mån dat læm; jås

di dalle muo äccabættet, de luoittet daid mannat; vai dak sanek ällašuvvuši, maid sän cækkam læi: im ävtage sist massim, gæid dän læk munji addam. Ja Judas Jesus lusa lakkanaddamen læi su cumestam ditti. Ja dallanaga sän Jesus lusa loaidesti, ja celki: burist, burist Rabbi! ja cumesti su. Jesus sunji celki: usstebam! man varas bättikgo dän dek? Judas! bætakgo olbmu barne cubmamin? De si bätte, ja gieđaidæsek Jesus ala bigje, ja valdde su gidda.

Ja go si, guđek su lut legje, äidne, mi dappatuvvumen læi, de si celkke sunji: hær-ra! galggapgo mi mikiguim čassket? De Simonest Petrusist miekke læi, ja dam sän rotti, ja bajemuš papa balvvalægje sän časki, ja su älgis bælje erit čuopai, ja dam balvvalægje namma Malkus læi. De Jesus vaste-di, ja celki: luoittet sin ain dam dakkat! Ja Petrusi sän celki: naket miekkad doppi; dastgo buokak, guđek mieke rottijek, jabmet galggek mieke boft. Daihe gad-dakgo, atte dal muo rakkadallamest i læm ačestam, munji æmbo go guoft nubbe læk-kai legion engelid vuolgatet? Imgo juk-kat galga gæra, maid aččam munji addi?

Moſt čallagak dalle ällaſuvvuſi? Daſtgo nuſt dakkujuvvut færte. Ja ſån balvvalægje bælljai guoſkati, ja buorredi ſu.

Damanaga aige ſardnogãđi Jeſuſ bajemuſ papaidi, ja tempel oaivamužaidi, ja vuorrasidi, guđek boattam legje ſu luſa: Di mannam læppet dego rievvar luſa, miki ja muoraiguim, muo gidda valddet. Alma juokke bæive din gaskat čakkamen ja tempel ſiſt oapatæmen legjim, ja æppet di gieđaidædek muo vuosſtai geiggim. Mutto dat læ din bådđo ja ſævdnjadaſa fabmo, ja dat buok ſaddam læ, vai čallagak ällaſuvvuſi. De guđđe buok mattajægjek ſu, ja bataradde. Ja nuorra ålmai ſu čuovoi, gutte fineſ line ſuppim læi alaſ rubmaſeſ bagjeli; ja nuorra ålbmak ſu dåppemen legje. Mutto fineſ line ſån luiti, ja alaſ ſån bataruſſi bæſai ſin gieđaſt erit.

Mutto favtak ja bajemuſ oaivveålmai, ja Judalažai balvvalægjek valdde Jeſuſ, ja čadne ſu, ja dålvvu ſu vuosť Annas luſa; daſtgo Kaiphaſ vuoppa ſån læi, gutte dam jage bajemuſ pap læi. Mutto Kaiphaſ dat læi, gutte Judalažaidi dam rađe addam læi, atte avkalaſ læi, atte åſť olmuſ jabmemen

læi buok olbmui áudast. Ja si dálvvu Jesus bajemuš pap Kaiphas lusa, gása buok bajemuš papak ja vuorrasak ja čaloappavažak čoakkai boattam legje. Mutto Simon Petrus čuovoi gukken Jesus, ja nubbe mattajægje bajemuš papa vissui. Dat mattajægje oapes læi bajemuš pappi ja áftanaga Jesusin sán sisa manai bajemuš papa vissui; mutto Petrus álggo bællai baci uvsa gurri. De båd̄i nubbe mattajægje, gutte oapes læi bajemuš pappi, olgus, ja uvsa gečč̄in arvvali, ja sisa doalvoi Petrus.

Mutto balvvalægjek čuožžomen legje ja čina dála dakkam legje vieso gassko, ja ječaidæsek biftalegje, dastgo čoaskes læi. Ja Petrus sin lut čuožoi ja ječas biftali loap oaidnem ditti. Mutto bajemuš papa balvvalægje, uvsa gæčče, áini Petrus dála gaddest čákkamen, go ječas biftalæmen læi, ja basstelet su ala gæčai ja celki sunji: Dán maida legjik Jesusin Galilæast: ikgo dangis læk dam olbmui mattajægje? De sin buokai gulo sist biettališgåd̄i Petrus ja celki: nisson! im læk; im diede su; imge diede, maid dán halak. Mutto jerramen læi bajemuš pap Jesusist su mattajegjid ja su oapo.

Jesus sunji vastedi: almoset mǎn sardnom læm mailbmai; alelessi synagoga ja tempel sist mǎn læm oapatam, gǎsa buok Judalažak čoakkai bǎtte, ja čiekkosist im læk maidegen sardnom. Manne must jǎrak? Jǎra sist, guđek gullam læk, maid mǎn sardnom læm; gǎč, si dittik maid sardnom læm. Mutto go nuft sardnomen læi, de muttom dain balyvalegjin, guđek dast čužžu, doarsskališgǎđi Jesus su njalme vuosstai ja celki: vastedakgo nuft bajemuš-pappi? Jesus sunji vastedi: læmgo boasstot sardnom, de čajet, atte boassto læ; mutto jǎs rieftoi læm sardnom, manne camak muo? Mutto Simon Peter áuddašiljost čuožoi ja ječas biftali; ucca bodduš vuostas biettalæme maḥḥel, go áuddasilljoi manai, de biškoi vuonces. Ja nubbe nieid áini su, ja riæmai fastain sigjidi cælkket, guđek dast čužžu: dat maida Jesus nazaræalaš sǎrve olmuš læi. De si celkke sunji: alma dǎn su mattajægje læk? Ja nubbe celki: læk galle. Ja Peter fastain biettališgǎđi, vela vuornoi ja celki: olmuš! im læk, im dǎyda dam olbmu. Ja bǎddo dastmaḥḥel de nani muttom ærra olmuš sin

gaskast, guđek dast ċužžū, ja celki: duođai, dān læk sin særve olmuš, dastgo galilæalaš ālmai dān læk, ja du giella du dāvdata. Muttom bajemuš papa balvvalegjin, gutte su fuolkke læi, gæn bælje Peter erit ċas-skam læi, cælkka: alma du āidnim urtegar-denest su lut? De Peter riæmai garrodet ja vuordnot: im dāvda dam olbmū, gæn birra di hallabættet. Ja dallanaga, go ain sardnomen læi, de biškoi vuonces nubbe gærde. Ja hærri jeċas jårggali ja Peter ala gæċai, ja Peter muii hærri sanid, maid sān sunji cælkam læi: āudal go vuon-ca varres guoft gærde bišsko, gālm gærde dān biettalak muo. Ja Peter vulgi olgus ja baċċaget ċieroi.

Mutto bajemuš papak ja vuorrasak ja buok digge hærriak værre duođastusa bivddemen legje Jesus ala, su hæggatut-tem varas; ja æi si maidegen gavdnam. Ja jāsjoge ædnag værre duođastægjek bātte, de sin duođastusak almaken āft guvllui æi mannam. Maņemusta de bāđiga guoft værre duođastægjek, ja værre duođastusa su ala sarnoiga ja celkiga: māi gulaime su cælkemen: mān matam ja datom dam lb-

mel tempel vuolas gaikkot, mi giedaiguim dakkujuvvum læ, ja gålm bæive gæcest nubbe bajasdakkat, mi giedaiguim i læk dakkujuvvum. Ja æva vela nuft mannam sådno duodastusak åft lakkai. Ja bajemuš pap gassko sin gasski čuožželi, ja Jesusist jæratišgådi ja sunji celki: ikgo maidegen vasted, maid duodastæva dak du ala? Mutto Jesus javotaga åroi, ja i maidegen vastedam. De bajemuš pap fastain sust jærai ja sunji celki: ælle l̄bmel boft du vuornotam migjidi cækket, lækgo dån Kristus, l̄bmel bardne. Jesus celki: rieht dån celkkik, læm galle; vela mån digjidi cælkam, atte dal dastman̄nel de olbmu barne oaidnemen læppet famo ålgiš gieda bæld čakkamen ja alme balvai sist boattemen. De bajemuš pap biftasides gaikkogådi, ja celki: bilkedam sån læ l̄bmel! maid vela duodastegjid darbašæp? Gæc, dal di gullam læppet su l̄bmel bilkadusaid; moft din mielast årro? De buokak su dubmijegje ja celkke: ašalaš sån læ jabmemi. Ja ålbmak, guđek Jesus dälle, su bilkedegje ja čalgadegje su muodoid, ja su čarmadegje; mutto ærrasak gofče su čal-

mid, ja doarsskalegje su muođoid, erinäämačēt balvvalægjek, ja sunji celkke: ænost migjidi Kristus! gi doarsskali du? Ja ædnag ærra bilkadusaid celkke si sunji.

Mutto idđedest de buok bajemuš papak, čaloappavažak ja olbmui vuorrasak ja åbba gæreg čoakkai bätte, ja arvvalisgätte Jesus ditti su hæggatuttet. Ja si dälvvu su bajas sin digge oddi ja celkke: lækgo dån Kristus? Cælke migjidi. Jesus sigjidi celki: jås digjidi dam cælkam, de æppet di åsko, mutto jås mån jærragođam, de æppet di munji vasted, æppetge muo luoite. Dam rajast de olbmu bardne čakamen læ lbmel famo ålgiš gieđa bæld. De si buokak celkke: lækgo dån dalle dat lbmel bardne? Mutto sån sigjidi celki: di dam cælkkebættet, læm galle. De si celkke: maid darbašæp mi vela æmbo duođastusaid? ješ mi dam gullam læp su njalmest. Ja si buokak čuožželegje ja čadne Jesus, ja čadnasist su Kaiphas lut dälvvu duobmovissui, ja ædnam hærra, Pontius Pilatus gitti si adde su, ja arrad læi.

Go Judas, gutte su beti, dalle åini, Jesus dubmijuvvum læi, de sån gattagađi ja daid

gålm låge silbba ruđaid bajemuš papaidi ja vuorrasidi fastain sån buvti ja celki: suddo mån læm dakkam, go vigetes varaid mån bettim. Mutto si celkke: mi dast migjidi? du ašše dat læ. Ja silbba ruđaid sån tempel sisa balkesti, vulgi, ja manai ja ječas harcasti, ja, go ædnami sån fierrali, de guovdad sån luoddani, ja buok su siskelusak olgus bätte. Mutto bajemuš papak silbba ruđaid valdde, ja celkke: i læk låvalaš daid tempel bomba sisa biegtat; dastgo varraruđak dak læk. De si arvvallegje, ja dai silbba ruđai åudast, ja dam verrudaga balka åudast si muttom lairrelitte dakke bældo åsste, vierasid dasa havdadet. Ja diedolaš dat læ šaddam buok daidi, guđek Jerusalamest assek, atte dat bælddo ådna bæive ragjai sin ječaidæsek giela miel hakeldama goččujuvvu, dat læ: varrabælddo. De ållašuvui, mi sardnujuvvum læ prophetast Jeremiasist, go cælkka: daid gålm låge silbba ruđaid si valdde, dam vuvdujuvvum olbmu hadde, gæn si Israel manain åsste, ja adde daid lairrelitte dakke bældo åudast, nuftgo hærra muo gåçoi.

Mutto Judalažak æi duobmovieso sisa mannam, amasek si buttesmættosen dak-kujuvvut, mutto vai si åžuši (Moses laga miel'd) bæssači (labba) bårat. De damditti Pilatus sin lusa olgus manai ja celki: maid vaidemušaid adnebættet di dam olbmu bagjeli? Si vastedegje ja sunji celkke: jås dat værredakke i lifči, de æp mi lifči læm addam su du gitti. De Pilatus sigjidi celki: de valddet di su, ja dubmijækket di su din lakkadek miel'd! Mutto Judalažak sunji celkke: æp mi duosta guđege hæggatuttet; vai Jesus sadne ållašuvvuši, maid cælkkam læi, go diettevassi addi, maggar jabmemi sån jabmemen læi. Ja bajemuš papak ja vuorrasak su vaiddališgätte ja celkke: dam mi læp gavdnam olbmuidi boassto gæino oapatæmen ja gæisari væro gæsemest gielddemen, ja ješ ječas Kristusen, gonagassan cælkkemen. De Pilatus fast duobmovieso sisa manai, ja Jesus ravkai ja sunji celki: lækgo dån dat Judalažai gonagas? Jesus su åudast čuožžome læi ja sunji vastedi: sarnokgo dån dam ječčad oaivest, daihe lækgo ærrasak dunji dam muo ala cælkkam? Pilatus

vastedi: læmgo mæn judalaš olmuš? du olbmuk ja bajemuš-papak adde du muo gitti; maid lækgo dakkam? Jesus vastedi: muo valddegådde dam mailmest i læk; jås muo valddegådde dam mailmest læi, de muo balvvalægjek galle dam åudast soattam legje, amam Judalažai gitti šaddat addujuvvut; mutto dal muo valddegådde dam mailmest i læk. De Pilatus sunji celki: alma dæn dalle gonagas læk? Jesus vastedi: duođa cælkak; læm galle gonagas: dam varas mæn rieggadam, ja dam varas mailbmai mæn boattam læm duotvuođa duođaštet; juokkaš, gutte duotvuođa olmuš læ, sæn gulla muo jena. Pilatus sunji celki: mi læ duotvuotta? Ja, go dam cælkakam læi, de Judalažai lusa sæn olgus manai, ja sigjidi cælkka: im maidegen ašid dam olbmu duokken gavna. Ja dallego bajemuš papak ja vuorrasak su ala guodden legje, de Jesus i maidegen vastedam. De jærragådđi fastain Pilatus sust, ja celki: ikgo maidegen vasted? Gæc, man ållorak si du bagjeli duođaštek? ikgo gula? Ja Jesus i vela åftage sane gæce sunji vastedam, atte ædnam hærra saggarakkan åvdušis-

gãdi. Mutto garraset si bissu guoddelæ-
 mest, ja celkke: oapatedines sãn buok
 olbmuid čuožžaldatta ábba Judæa mietta
 Galilæa rajast, gãst algi, ja gidda dam ra-
 gjai. Mutto go Pilatus Galilæa gulai, de
 jærai, lægo dat olmuš galilæalaš olmuš? Ja
 go oažoi diettet, atte Herodes valde vuluš
 sãn læi, de biejai sãn su Herodes lusa, gut-
 te ješ Jerusalemest læi dain beivin. Mutto
 go Herodes áini Jesus, de stuorra illoi sãn
 šaddai; dastgo aiggai sãn læi ja miela ad-
 nam su oaidnet, dastgo ædnag sagaid sãn
 sust gullam læi, ja doaivoi dal mærka sust
 oaidnet. Ja sãn jæрати sust ædnag sanid,
 mutto Jesus i maidegen sunji vastedam.
 Ja bajemuš papak ja čaloappavažak čuž-
 žu ja saggarakkan su guoddelegje. Mut-
 to, go Herodes soatte álbmaidesguim su
 bilkkon ja higjadussan adnam legje, de si
 vilgis biftas su bagjeli suppijegje, ja Pilatus
 lusa su ruoftot bigje. Dam bæive de Pila-
 tus ja Herodes usstebun šaddaiga; dastgo
 áudal sái vašalažak læiga gaskastæsga.
 Mutto Pilatus bajemuš-papaid ja oaivamu-
 žaid ja olbmuid čoakkai gãcoi, ja sigjidi
 celki: dam olmu di læppet doalvvom

muo lusa nuftgo daggar, gutte olbmuid filljægje læ, ja gæc̄, su gulloskuddam læm din guladedin, ja im mæn gavna maidegen ašid dam olmui, man ditti di guoddelæppet su; ige Herodes; dastgo su lusa mæn bigjim din, ja gæc̄, i mikkege sust dakkujuvvum læk, man ditti jabmem vuollai sæn ašalaš læ. De damditti su rangaštastet ja besujussi su luoittet aigom.

Mutto basin de ædnam hærra gædnegas læi basi viero miel olbmuidi muttom sist besujussi luoittet, guđek giddagasast legje, gæn si dattu. Mutto dam aige erinåamaš (bahhajuonalaš) olmus læi giddagassi bigjujuvvum, gutte rievvar læi ja olbmu gådde, gæn namma Barrabas læi, gutte giddagassi bigjujuvvum læi vuostaihakkolažai guim, gutte olbmu gæddam læi gavpug sist. Ja olbmuk c̄uorvvogatte ja sust rákkadal-lašgatte viero miel sigjidi dakkat. Ja go c̄oakest si legje, de Pilatus sigjidi celki: dist vierro læ, atte olbmu digjidi luovvosen luoitam bæssač̄in; guabba aiggobættet di mæn digjidi bæstam, Barrabas daihe Jesus Judalažai gonagas, gutte Kristusen goč̄-c̄ujuvvyu? Dastgo sæn diđi galle, atte baje-

muš papak vašalašvuodast addam legje Jesus su gitti. Ja go Pilatus duobmostuollo ald čakkamen læi, de čuájai su akka sunji sane: ale riäma maidegen dain vanhurskasin; dastgo állo mán gifsašuvvum læm ádna bæive niego sist su ditti. Mutto bajemuš papak ja vuorrasak sardnotaddamen legje olbmuid Barrabas gaibedet, mutto Jesus hæggatuttet. Mutto ædnam hær-ra vastedi, ja sigjidi celki: guabba aiggo-bættet di mán bæstam digjidi? De ábba almug čuorvvogađi, ja celki: javkad dam erit, mutto luoite migjidi Barrabas! De Pilatus fast sigjidi čuorvoi, ja viggai Jesus luoittet ja celki: maid dalle dakkat galgam Jesusin, gutte Kristusen goččujuvvu. Mutto buokak čurvvu, ja celkke: russinavli! russinavli su! De celki Pilatus goalmad gærde sigjidi: maid bahaid læ sán dalle dakkam? Im mán gavna jabmem aše su duokken; de damditti mán rangaštastet ja luoittet aigom su. Mutto de si ain sagga æmbo bišškogátte, ja celkke: russinavli su! ja stuorra bišškomin si gaibedegje su russinavllijubmai; ja sin ja bajemuš papai bišškom vægjai. De valdi Pilatus Jesus ja

gãcoi su rissijuvvut. Mutto ædnam herra soatte ålbmak valdde Jesus duobmovissui, ja åbba doake si su birra čoakkai gočču, ja si nulle su, ja purpur biftas su bagjeli bigje, ja kruono basstelis lanjain si bargedegje ja su oaivvai bigje, ja muora su ålgis gitti, ja čibbidæsek su oddi manne, ja su bilkedegje, ja su buorrastattisgãtte, ja celkke: burist, burist dunji, dån Judalažai gonagas! ja si doarsskalegje sus njalme vuosstai, ja su čålgadegje, ja soabe valdde, ja su oaive cabme, ja čibbidæsek ala manne ja sunji råkkadalle.

De manai Pilatus fast olgus, ja olbmuidi celki: gæč, mån doalvom su dek olgus din lusa, vai di diettebættet, atte mån im gavna maidegen ašid su duokken. De bådi Jesus olgus, ja basstelis lanjai kruono oaivestessani ja purpur biftas. Ja Pilatus sigjidi celki: gæččat dam olbmu! Go dalle bajemuš papak ja balvvalægjek su åidne, de si čuorvvogãtte ja celkke: russinavli! russinavli su! Pilatus sigjidi cælkka: valddet di su ja russinavllijækket su! dastgo mån im maidegen ašid su duokken gavna. Juda-lažak sunji vastedegje: mist lakka læ, ja

dam laga mielđ sãn jabmet galgga; dastgo ješ ječas sãn dakkam læ lbmel bardnen. Go Pilatus dam sane gulai, de balai ain æmbo ja duobmovieso sisa sãn fastain manai ja Jesusi cælkka: guđe baike olmuš dãn læk? Mutto Jesus i sunji vastedam. De Pilatus sunji cælkka: ikgo dãn sarno muin? Ikgo dãn dieđe must fabmo læ du russinavllit, ja must fabmo læ du bæsstet? Jesus vastedi: i dust læmmikkege famoid muo ald, jås dat i dunji lifči læm addujuvvum dabe bagjen. De damditti sãn stuorrab suddo dakkam læ (go dãn), gutte muo du gitti addi. Dastmanŋel de viggai Pilatus su bæsstet. Mutto Judalažak čurvvu, ja celkke: luoitakgo dam bæssat, de ik dãn læk gæisar ussteb; juokkaš, gutte ječas gonagassan dakka, ječas gæisar vuostai bieğja. Go Pilatus dam sane gulai, de doalvoi sãn Jesus olgus, ja duobmostuolloi čakkani, dam baikkai, mi geđgiguim borddujuvvum goččujuvvu, mutto ebræalaš gilli Gabbatha. Ja bæssači rakadusa bæivve læi, ja lakka guđad baddo; ja Pilatus Judalažaidi cælkka: gæč, din gonagas! Mutto si čurvvu: javkkus, javkkus sãn,

russinavli su! Pilatus sigjidi cælkka: gal-
 gamgo din gonagas russinavllit? Bajemuš-
 papak vastedegje: mist i læk gonagas æreb
 go gæisar. Go Pilatus åini, atte i sån mai-
 degen vægjam, mutto atte slabma stuorrab
 šaddai, de sån vuollani olbmui miela miel
 dakkat, ja Pilatus dubmi, atte sin datto gal-
 gai dakkujuvvut. Ja sån cace valdi ja gie-
 đaides olbmui oainededin bassali ja celki:
 mån ašsetæbme læm dam vanhurskas va-
 raidi, dat ašše din bagjelist galgga årrot!
 De vastedi åbba almug, ja celki: Båttusek
 su varak min bagjeli ja min manaidæmek
 bagjeli! De addi Pilatus sigjidi Barrabas,
 gutte giddagassi bigjujuvvum læi vuostai-
 hago ja olbmu gåddem ditti; mutto Jesus
 sån russinavllijubmai addi sin dato ja gai-
 badusa miel.

De soatte olbmuk Jesus valdde, ja pur-
 pur biftas su bagjelist erit nulle, ja su ječas
 biftasid sunji garvodegje, ja erit dålvvu su
 su russinavllim varas, ja ruosas Jesus guod-
 demen læi. Mutto manadedin, de olbmu
 si gavdne, gutte mæddel mannamen læi,
 gæn namma Simon læi, Syrenest, gutte
 mæcest båđi, gutte Alexander ja Ruffus

ačče læi, su si naggijegje Jesus ruosa guod-
 det; ja ruosa si su ala bigje Jesus mañest
 dam guoddet. Ja ædnag ålbmak ja nisso-
 nak su čuovodegje, guđek sikke biekkom-
 men ja čierromen legje su; mutto Jesus
 sin bællai jårggali, ja celki: di Jerusalem
 nieidak! allet muo čiero, mutto ješ ječai-
 dædek čierrot ja din manaidædek; dastgo
 gæč, aigge boatta, go olbmuk cækkemen
 læk: audogasak šaddotæmek læk, ja hæ-
 gag, mak æi rieğadatte, ja njižek, mak nja-
 matægjek æi læk. De varidi si sardnogåt-
 tek: fierralækket min bagjeli! ja divvaidi:
 čiekkat min! dastgo jås ruonas murri nuft
 dakkujuvvu, mi dalle asstam murri dakku-
 juvvum læ. Guoft ærra værredakkek
 maida åftanaga suin erit dålvvujuvuiga,
 hæggatuttujuvvut. Ja si dålvvu Jesus baik-
 kai, mi ebræalaš gilli Gålgathan goččujuv-
 vu, mi čilggijuvvum læ: oaivve gallo baik-
 ke, ja sunji æddike daihe vine si adde juk-
 kat, mirrhain daihe sappin sægotuvvum;
 mutto go dam muosati, de i jukkat aiggom;
 ja si russinavllijegje su dam baikkai, mi
 oaivve gallo baikken goččujuvvu, ja guoft
 værredakkid åftanaga suin, nubbe ålgiš ja

nubbe guro bællai, mutto Jesus gassko. De čal ållašuvui, mi sardno: lokkujuvvum sãn læ værredakki særvvai. Ja goalmad båddo læi, go si russinavllijegje su. Ja Jesus celki: ačacãm! adde sigjidi andagassi, dastgo æi si dieđe, maid si dakkik. Mutto Pilatus bagjelčallag su oaive bajabællai čallam læi, mi vaiddelusa aše su vuosstai sarnoi, ja ruosa ala bieggjam; ja čallujuvvum læi: Jesus Nazarethest, Judalažai gonagas. Dam bagjelčallag lokke ædnag Judalažak; dastgo Jesus russinavllijume baikke lakka læi gavpug. Ja čallujuvvum læi ebræalaš, grækalaš ja latinalaš gilli. De Judalažai bajemuš papak Pilatusi celkke: ale čala: Judalažai gonagas; mutto: atte sãn celki: mãn læm Judalažai gonagas. Pilatus vastedi: maid čallim de čallim. Ja go soatte ålbmak Jesus russinavllim legje, de si valdde su biftasid, ja njællja oase dakke, juokke soatte ålbmai oase, nuft maida gavte; mutto gafte gårrum i læm, mutto godđujuvvum mietta bajemuš ravd rajast ja mietta. De celkke si guim guimidassasek: "allop mi dam gaikko, mutto vuorbadallop mi dam, gæn dat galg-

ga læt" — vai čal állašuvvuši, mi sardno: si juogadegje muo biftasid gaskastæsek, ja muo gavte si vuorbadalle. Ja si dast čakamen legje, ja su gæčost adne. Nuft soatte ålbmak dakke, ja olbmuk čuožžomen ja gæččamen legje. Mutto Jesus ruosa gurast čuožoi su ædne ja su ædne oabba, Maria, Kleophas akka, ja Maria Magdalena. Go Jesus dalle ædnes åini, ja dam mattajægje lut čuožžomen, gæn rakkasen sån ani, de ædnasis sån sardno: nissonam, gæč, dat læ du bardne! De mattajægjai sån cælkka: gæč, dat læ du ædne! Ja dam båddo rajast de valdi dat mattajægje su barrasis.

Mutto guđek baike boft bätte bilkedegje su, ja åividæsek sluygge ja celkke: hæppan dåkka! Dån, gutte tempel vuolas gaikok, ja gålm bæive gæčest dam bajasdagak, bæste dal ješ ječčad! lækgo dån lbmel bardne, de njeja dal ruosa ald. Nuft bilkedegje maida bajemuš-papak su gaskastæsek, ja čaloappavažak ja vuorrasak, ja celkke: ærra olbmuid sån læ bæsstam, ješ ječas i sån mate bæsstet: lægo sån Kristus ja lbmel gonagas, dat lbmel vallji-

juvvum olmuš, de bestus sãn jes ječas, ja
 njegjus sãn dal ruosa ald min oainededin,
 de mi sunji jakket aiggop: Ibmel ala sãn
 dårvasti, besstus sãn dal su, jås sãn su dok-
 kit; dastgo cælkkam sãn læ: Mãn Ibmel
 bardne læm. Mutto nuft maida rievarak
 sunji værasteiga, guđek åftanaga suin rus-
 sinavllijume læiga. Mutto soatteålbmak
 su bilkedegje, su lusa loaistededin sunji
 edike adde, ja celkke: lækgo dãn dat Ju-
 dalažai gonagas, de bæste dal ješ ječcad!
 Mutto nubbe værredakkin, guđek harca-
 stuvvum læiga, su bilkedi ja celki: Lækgo
 dãn Kristus, de bæste ješ ječcad ja måd-
 no! De vastedi nubbe, rangoi su ja celki:
 Ik dånge Ibmelest bala, go dãn damanaga
 duomo vuold læk? ja måi galle vuoiggad-
 vuodã mielđ; dastgo måi åžžu maid mådno
 dagok ansasam læk; mutto dat i maidegen
 boasstovuodãid dakkam læk. Ja Jesusi sãn
 celki: Hærracãm! muite muo, go valdde-
 gådassad dãn boadãk! Ja Jesus sunji cel-
 ki: Duodãi mãn dunji cælkkam, ådna bæive
 dãn muo lut læk Paradis sist. Mutto lak-
 ka guđad bådđo dal læi, ja sævdnjadak
 åbba ædnam bagjeli bådđi avtsad bådđo

ragjai; ja bæivaš sevdnjudi. Ja avtsad bād-
do muddost de alla jenain Jesus ċuorvvo-
gādi ja celki: Eli! Eli! Lama Sabaktani!
dat læ ċilggijuvvum: Ibmelam! Ibmelam!
manne lækgo suppmim muo? Ja muttomak
sist, guđek lut ċužžu, go si dam gulle, de
si celkke: Gæċ, Elias sãn ċuorvvo. De
dastmanŋel go Jesus diđi buok dal állašuv-
vum læi, vai ċal állašuvvuši, de celki sãn:
Gåikost læm. Litte dast læi, dievva edekin,
ja dallan viekkali muttom sist, valdi spab-
ba, dam edikasti ja isopi dam biejai, ja su
njalme oddi dam buvti, ja sunji jukkat addi,
ja celki åftanaga ærrasiguim: Årrot vuost!
oaidnop mi, jås Elias boatta ja su vuolas
valdda! Go Jesus edike valddam læi, de
celki: Állašuvvum læ. Ja Jesus alla jenain
fastain ċuorvoi, ja celki: aċaċam! muo
vuåiŋnam du gitti mãn ravvim; ja dam cæl-
kededin de oaives sãn soagjalatti ja vuåi-
ŋas addi. Ja gæċ! tempel åuddaloavd
guoft sagjai gaikkani bajemuš ravda rajast
vuolemuš ravda ragjai, ja ædnam doargesti,
ja bavtek luoddanegje, ja havdek rappase-
gje, ja ædnag basse olbmui rubmašak, gu-
đek oadđam legje, bajasċuožželegje, ja

havde sist vulgge su bajasĉuožželæme
 mannel, ja basse gavpug sisa manne, ja
 ædnagidi almostuvvujegje. Mutto oaiivve-
 ålmaj, gutte lut ĉuožoi Jesus buotta, ja dak,
 guđek sein legje ja Jesus gattijegje, go si
 åidne, atte Jesus daggar ĉuorvvomin vuai-
 ŋas addi, ja go si ædnam doargastusa åid-
 ne, ja mi dappatuvui, de saggarak suorg-
 ganegje, lbmel gudniette, ja celkke: duo-
 đairakkan vanhurskes olmuš dat læi ja lb-
 mel bardne. Ja buok olbmuk, guđek
 ĉoakkai boattam legje gæĉĉam ditti, go si
 åidne, mi dappatuvui, de raddidæsek si
 ĉasske, ja ruoftot macce. Ja buok su oap-
 pasak gukken ĉuožžomen legje, ja ædnag
 nissonak, guđek su ĉuovvom legje Gali-
 læast, ja dam åidne, gæi gaskast Maria
 Magdalena læi, ja Maria, nuorab Jakob ja
 Joses ædne, ja Salome, Zebedæus manai
 ædne, guđek maida su ĉuovvom ja balv-
 valam legje, go Galilæast sån læi, ja ædnag
 ærrasak, guđek Jerusalemest åftanaga sein
 bajas mannam legje.

Amasek dal rubmašak ruosa ald årrot
 sabbaten, dastgo rakadusa bæive læi — ja
 dat sabbat bæivve stuores læi — de Judala-

žak Pilatusest rákkadalle, atte sin juolggedavtek cuvkkijuvvuši, ja atte rubmašak dalle vuolas valddujuvvuši. De bätte soatteálbmak ja juolggedavtid cuvkke guabbač̄in, guđek áftanaga suin russinavlijuvvum læiga. Mutto go Jesus lusa si bätte ja áidne su já jabmam, de su julgid æi si cuvkkim. Mutto soatteálbmain soames sait̄in su ærteg raigedi, ja de dallanaga gálggagátte varra ja č̄acce. Ja gutte dam áini, dam læ duođastam, ja duot læ su duođastussa. Ja dat galle dietta, atte duotvuođa s̄an sardno, vai di ásskobættet. Dastgo nuft dappatuvui, vai č̄al állašuvvuši, mi cælkka: æi su davtek cuvkkijuvvut galga. Ja fastain nubbe baikest cælkka č̄al: dam si oaidnet galggek, gæn si læk rettim.

Mutto go ækked læi šaddam, — rakadusa bæivve læi ja áuddasabbat — de rigges álmai b̄ađi Judalažai gavpugest Arimathæast, gæn namma læi Joseph, buorre, vuoiggad ja gudnalaš digge álmai, gutte i læm miedetam sin arvvalussi ja dakkoi, gutte maida ješ Ibmel valddegádde vurdi, daddeke javotaga, go Judalažain balai; s̄an roakadi dal Pilatus oddi vuolget, ja sust rák-

kadalai Jesus rubmaš oazžot vuolas vald-
 det. Mutto Pilatus ávduši, go jabmam já
 læi. Ja oaivveålbma sån ravkai, ja sust jæ-
 rai, jáš aiggai já jabmam læi. Ja go oaivve-
 ålbmast sån dam oazoi diettet, de Josephi
 sån addi Jesus rubmaš, ja gåçoi, atte dat su
 gitti addujuvvut galgai. Ja Joseph fines
 lidnebiftas ásti. Mutto Nikodemus maida
 bådi — sån, gutte ikko Jesus lusa boattam
 læi, — ja myrrha ja alo sægotuvvum buvti,
 lakka çuotte budde. De sái Jesus rubmaš
 valdiga, mi já ruosa ald vuolas valddujuv-
 vum læi, ja divras vuoidasiguim dam vuoi-
 daiga, ja butes line sisa dam giesaiga, nuft-
 go Judalažai vierro læi rubmašid havdadub-
 mai ragjat. Mutto russinavllijume baikke
 lakka urtegarden læi, ja šaddogarden sist
 ádda havdde læi, mi Joseph læi, maid bayte
 sisa sån rággatam læi, man sisa i vela áfta-
 ge bigjujuvvum læm, dasa sái Jesus biejai-
 ga Judalažai rakadusa bæive ditti, ja sabbat
 alggagoattemen já læi, ja lakka læi havdde,
 ja stuorra gæđge havde uysa oddi sái fie-
 ratæiga ja vulgiga. Mutto Maria Magda-
 lena dast læi, ja nubbe Maria, Joses ædne;
 sái havde buotta çakkanæiga ærra nissoni-

guim, guðek åftanaga suin boattam legje Galilæast, ja si åidne, gåsa rumaš bigjujuvui. Ja sõi macaiga, ja divras hurtasid ja vuoidasid si rakadegje; ja sabbat aige si vuainadusa dälle laga miel. Nubbe bæive, rakadusa dæive mannel, de bajemuš papak ja Pharisæalažak Pilatus lusa čoakkai bätte, ja celkke: hærra! mi muittep, atte ælededines dat fillijægje celki: gålm bæive gæcest bajasčuozžaldattujuvum. Gåčo damditti havde buristrakkan gattijuvvut, goalmad bæive gæccai, amasek su mattajægjek ikko boattet ja suoladet su, ja amasek si olbmuidi cækket: jabmi dilest bajasčuozžaldattujuvvum sån læ, ja maneb fillitussa dalle bahabun šadda go åudeb. Pilatus sigjidi celki: de dast ješ gattijægjek læk, vuolget ja gattijækket buoremusat go di diettebættet. De si vulgge ja havde gecciguim si gattijægje, go gædge si sigillim legje.

3.

G a s t a S a k r a m e n t ¹⁾.

1.

Jesus celki: "Jås olmuš i šadda rieġadet ċacest ja vuainast, i sãn mate Ibmel valdegådde sisa bæssat²⁾). Ja vela celki Jesus: "Gutte åssko ja gastašuvvu audogassan dakkajuvvu ³⁾). De damditti biejai sãn ċaccai su basse ja buokvægalaš sanides, ja asati basse gasta sakrament, ja gãċoi mattajegjides evangelium buok olbmuidi sarnedet, ja aċe ja barne ja bassevuainja nammi sin gastašet. Ja su mattajægjek sarnedegje evangelium, ja, go guldalægjek vaimostæsek njuorranegje sin sani vuosstai ja jærragãtte: maid galggap mi dakkat? de vastedegje Jesus apostalak ja oapatægjek: "Jãrggalækket Ibmel guyllui ja addet jeċaidædek gastašuvvut Jesus Kristus nammi, vai suddoidædek di andagassi oažžobættet⁴⁾). Ja apostalak oapategje, atte

¹⁾ Luther Katekismus, 4 oasse. ²⁾ Joh. evang. 3 K. 3, 5. ³⁾ Mr. evang. 16 K. 16 V. ⁴⁾ Apostali dagok 2 K. 38 V.

basse gassta fastriegadattujume ja åđđas-
mattujume lavggo læ, mi bassevuainast
dakkujuvvu, atte gasta boft mi åftanaga
Kristusin jabmep ja havdaduvvujep, atte
åftanaga Kristusinæmek mi bajasçuožže-
lep åđđa ja agalaš ælleme, atte dat olmuš,
gutte ristašuvvum læ Kristusi, garvodam
læ Kristus ja su bassevuodä ja vanhurskes-
vuodä, atte gassta min bæssta agalaš jab-
memest erit, nuftgo çacek besste Noak ja
su dalo olbmuid aigasaš jabmemest erit ¹⁾.
Guđek kristalaš girkkoi bajasvalddujuv-
vut aigguk Kristusi særvvam ditti, læk dam-
ditti buokak gastašuvvum ače, barne ja
bassevuainä nammi, ja de damditti maida
šaddek ucca manačak gastašuvvum, gæid
Jesus su njuorra ja stuorra rakisvuodästes
adna, ja gæidi sän læppedam læ lbmel vald-
degådde ²⁾; de damditti læm män maida
gastašuvvum, go ucca manaš legjim, ja
dam muo gasta im galga, imge vajaldattet
aigo, muo rakis basse gasta jurddagidam
sist ja çalmidam åudast alelessi ja oppeti
adnet galgam, vai dat basse gassta muo

1) Titus 3 K. 5 V. Rom. 6 K. 3 - 11 V. Gal. 3 K. 27 V. 1 Pet.
3 K. 20, 21 V. 2) Mark. evang. 10 K. 13—16 V.

sist oažžo ællet, barggat ja duogjot, dastgo gastast boatta ja boccid ibmelbalolaš, dakkalaš ja kristalaš ællem; basse gassta bargolaš ja duogjomen læ buok åskolažai jurddagi, anestumi, sani ja dagoi sist, dat bahast erit min gáččo, nannosen min dakka lbmel guvllui, jedđitusa ja gierdavašvuodá dat adda nævrre dilest, ibmelbalolaš ja vuollegas olmuččen min dakka buorre dilest; ilo dat adda ja vuoto mailme ja mailme vaive ja givse bagjel; gasta famo boft jabmemen ja nákkamen læ suddo sistamek, ja áuddamen læ lbmel buorre, basse datto. Ilolaš, audogas ja jedđijægje, mutto maida ravvijægje ja cuoigodægje jurd ja dietto dat galle læ: gastašuvvum, ristašuvvum læm gálmáftelaš lbmel nammi, gasta boft muo rakis bæsstam gitti addjuvvum læm, ja su nammi ja su nama mielld namatuvvum læm ja su erináamaš, rakis olmuččen dakkujuvvum læm balotaga, rakisvuodást, bassevuodást ja vanhurskesvuodást su balvvalam ditti. Mutto go dieđam, atte gassta lbmel armo gaskoabme læ, man boft lbmel muo læ dakkam su rakis mannes, atte agalaš ællemi ja Kri-

stus agalaš ja audogas olmuččen sãn muo læ riegradattam, de fertim mãn maida muo rakis gasstam litto ja basse lãppadusaid muittet, jurdašet ja smiattet: im dušše fal muittet galga maid l̄bmel munji læ addam ja lãppedam, mutto miellam, vaibmom ja jurddagidam vuollai gãččot ja bieggat galgam maid lãppedam ja cælkkam læm sunji, dastgo gasta lãppadusa doallam ala ristašuvvum læm. Lãppedam læm suppit ja hæittet muttom ja maidegen, lãppedam læm muo vaimo gæstegen ja mastegen erit gãččot, erit jãrggalet, lãppedam læm maidegen fastašet ja vašotet; lãppedam læm muo vaimo ja buok halidusaid ja åbba dãrvo guđege ala gãččot ja bieggat, lãppedam læm åsskot muttom ala. Gæn ja maid læm mãn dalle lãppedam suppit ja erit balkestet? Gæn ala ja man ala læm mãn lãppedam åsskot?

l̄bmel ja buok su basse engeli čalmi åudast lãppedam læm erit balkestet, erit suppit bærgalaga, l̄bmel agalaš ja muo audogasvuodã vašalaš, ja buok bærgalaga dagoid ja buok su mænoid, buok bahha,

¹⁾ Luk. evang. 1 K. 74, 75 V. Titus 2 K. 14 V.

bætolaš, duššalaš, ibmelmættom ja buttesmættom mænoid ja giellasid sikke čiekkošet ja almoset, sikke uccanaš ja gafhadrak. Buok daggar mænoid mæn gastast lappedam læm fastašet ja vašotet, i goassegen dasa sêrvvat daihe viggat, mutto åbba vaimostam, åbba sielostam ja buok famoidanguim lappedam læm dai suddoi vuosttaičuožžot, dai vuostta barggat ja soattet. Gæn ja man ala læm mæn lappedam åsskot?

Lappedam læm vaibmom doavoin, dârvoin ja halidusaiguim dam, åft aidno duot ja ælle, dam åft basse ja audogas, dam åft armogas ja buokvægalaš lbelm sist ællet ja årrot; lappedam læm lbelm ače, buokvægalaš, alme ja ædnam sivnedægje ala åsskot, gæst ja gæn sist læ, gæst ja gæn lut boatta buok aččenamma, mi læ almin ja ædnamest.

Lappedam læm lbelm aidno barne, Jesus Kristus ala åsskot, min hærramek, sakanam bassevuainast, rieghadam nieidast Mariast, gifašuvvum Pontius Pilatus vuold, russinavlljuvvum, jabmam ja havddaduvvum, vuolas mannam jabmi aibmoi, bajasčuožželam goalmad bæive jabmem dilest,

bajasmannam albmai, dábben sán fastain boatta dubmišet ellid ja jabmid, sán, gutte dat herra læ, gæn namma áft aidno namma ja gaskoabme læ sikke almin ja ædnamest, man boft audogasvuotta doaivvomest ja fidnimest læ.

Låppedam læm Bassevuáina ala ásskot, sán, gutte áft duot, ælle buokvægalaš basse vuáin læ, almin ja ædnamest, gutte ješ duot lbmel læ, áft lbmel áftanaga acin ja barnin, sán, gutte dat áft vuáin læ, gæn sist ja gæn boft mi oažžop cækket: rakis acacæmek, ja gæn sist lbmel suddogasain rákkadallujuvvut, čurvvujuvvut ja gudniettujuvvut aigo ja matta.

Vela låppedam læm basse áftasaš girko ala ásskot ja basse olbmui særve ala, suddoid andagassi addujume, rubmaš bajasčuožželæme ja agalaš ællem.

Dat læ dat ássko, man ala låppedam læm ásskot, ja audogasvuoda doaivo bieggat, dat læ dat duodaštussa, maid mån læm dakkam, ja man ala gastašuvvum, ristašuvvum læm, ja man ala mån læm cækkam atte ællet ja jabmet aigom. Dade æmbo dat ássko muo sist ælla, bargga ja

duogjo, dade æmbo bærgalaga ja su da-
 goid ja su mænoid mæn bargam suppit ja
 vašotet, dade æmbo dam åsko ja dam læp-
 padusa ja daid basse duođastusaid mæn ald-
 sim oamastam, dade bargolabbo šadda
 gasta fabmo muo sist, dade æmbo ja dade
 buorebut oamastam mæn aldsim audogas-
 vuođa Kristus Jesus sist, dade ilolabbo ja
 nannosabbo, dade ibmelbalolabbo ja buo-
 reb šaddam mæn. Jås dam duođastusast
 erit gaidam, jås dam åskost, dam læppadu-
 sast erit jarralam, jås litto ja usstebvuođa
 mæn dagam lbmel ja muo audogasvuođa
 vašalažain, de Jesus Kristus muo hërram
 lut mæn erit gaidam, su særvest erit jarra-
 lam, ja gasta buristsivnadusast mæn erit šad-
 dam. De juokke bæive mæn aigom dam-
 ditti gasstam basse, divras, audogas litto
 jurddagidam vuollai gáččot ja dam aldsim
 lakkat, ja de hërra rokkus dasa bieggat ai-
 gom, ja ia bæive rákkadallat aigom lbme-
 lest muo jabmem ragjai sikke åsskomest
 muo bisotet ja suppimest, vai åsskot ja sup-
 pit matam, maid sæn aiggo mæn åsskot ja
 suppit galgam. Gasstam muittet aigom, ja
 gasstam rakis litto lakkat aigom, go bahab

guvllui gæcc̃aluvum, go æppadussa ja los-
 sis jurddagak muo bagjeli bättik. Ja jås
 dam made oasetæbmen mån šaddam, atte
 gasstam rakis littost erit jårralam, de arme-
 tifc̃ik dån muo, rakis armogas lbmelam, ja
 addašik dån munji muo oasetesvuod̃a,
 muo jårralæme fuomašet, vai dat muo
 matta bavc̃agattet, vai mån ballagoađam
 audogasvuod̃astam erit šaddamest, vai sa-
 ŋardemin ja gattavašvuod̃ain du lusa mån
 vuolgam, rakis lbmelam. Muo rakis ar-
 mogas lbmelest ačest ja sivnedægjest, muo
 rakis armogas lbmelest, hærrast Jesusest
 Kristusest, muo rakis armogas lbmelest,
 basse vuainast, rákkadallat aigom gasstam
 littoi fastain vuosstaivalddujuvvut, mi lb-
 mel bælest galle bissom læ, ja de gasta lit-
 tom áđđasmattet aigom; oamastet aigom
 aldsim gasta buristsivnadusaid, de doaivvot
 ja ásskot matam, atte fastain muo rakis ra-
 kis bæsstam særvvai mån bæssam ja vuos-
 staivalddujuvvum læm, atte fastain dákka-
 laš læm muo rakis hærram ja bæsstam
 basse rubmaš ja vara sakramenta navda-
 šet, mi asatuvvum læ buokaidi, guđek ga-
 stasek litto sist ja mielđ vagjolet aigguk, ja

guđek duođalažžat ječaidæsek guoratallat aigguk. Hærraçam Jesus, rakis rakis bæstaçam! åft gærde mån ja vuainadam ja årrom læm du vaimo vuold, du vaimo sist, ofti dån ja muo gáčcom læk olmučcinad! Addašik atte i åftage muo du lut erit ærotet daihe gaiddadet mate agalažžat, addašik atte almest mån du oažom gittet ja gudniettet buok dain burin, maid gastast munji addam læk! Amen!

2.

Kristus, aleb ja baseb go gassta, addi almaken ječas gastašuvvut. Basse gasta sån asatam læ, gáčodedin buokaid gastašuvvut, guđek audogassan šaddat aigguk. Albme, dappujuvvum migjidi suddoidæmek ditti, rappasi migjidi fastain Kristus gasta boft. Dam bæive rajast go hærramek ja bæstamek Jesus Kristus Jordan dædnoi vuolas nejai ja migjidi besstujubmen ja andogasvuottan ječas addi gastašuvvut, de i šat læk mikkege, mi gieldda, i mikkege, mi ærot gastašuvvum åskolaš olbmuid lbmel lut erit. Ačče addi ječas gullujuvvut sanestes, bardne basoti gasta rubmašines, ja basse-

vuain vuolas bådi gasta bagjel duva hamest. Ačče celki: dat læ muo bardne, dat æcalaš, gæn rakkasen anam. Dat min lbmelæmek sadne nubbe læ go dam sadne, maid sãn Sinai vare ald migjidi sarnoi; dast, Kristus gastast, aive lađesvuotta læ ja buorrevuotta ja vaimolađesvuotta ja armogasvuotta ja ačalaš njuorasvuotta ja rakisvuotta, dábbe læi ballo, suorgadlaš jametægje dierbmak ja aldagasak; dábbe, Sinai varest, lakka ja laga rangaštus ja ballo, dast, Jordan dænost, evangelium ja evangelium lađesvuotta ja armogasvuotta. lbmel armogas almostussa Jesusæmek Kristusæmek basse gastast æp mi goassegen jurddagidæmek ja vaibmomek sist erit luoittet galga, mutto čalmidæmek åudast alelessi dam gittovažžan adnet. Gasta mi ferttijep alla gudnest adnet. Dast i læk dušše fal čacce, mutto maida lbmel sadne ja fabmo, gasta čacek basotuvvum læk gålmåftelaš lbmelest aldes. Go Kristus gastašuvui, de lbmel ačče dast læi, lbmel bardne ja lbmel bassevuain ja buok lbmel basse engelak, gudæk lbmel gitte su rakisvuotta ditti olbmui ja suddogasai vuosstai. Go

hærra Kristus gåc̄com miel̄d olmuš gasta-
 šuvvu, de boatta l̄bmel, basot ja buristsiv-
 ned gast, bardne boatta rubmašines, vuain̄
 boatta famoines, ja ac̄ce rakisvuod̄as sani-
 guim. De damditti læ gassta daggar c̄acce,
 mi erit javkad suddo, ja jabmem, ja væket
 min agalaš, audogas ællemi l̄bmel alme
 sist. l̄bmel læ ællem buokvægalaš l̄bmel.
 Go l̄bmel bassevuod̄aines ja buokvægalaš-
 vuod̄aines gasta sist læ, de dakkujuvvujek
 gasta c̄acek duot ællem c̄accen, mak buok
 agalašvutti ællen dakkek buok åskolažaid.
 Min rakis, armogas hærramek ja bæssta-
 mek Jesus Kristus ditti læ gassta l̄bmelest
 aldes asatuvvum ja basotuvvum suddoidæ-
 mek vuold min erit bæsstet basse vuain̄a
 famo boft. l̄bmel nammi gastašuvvut i dat
 læk olbmuin gastašuvvut, mutto l̄bmelest
 aldes. Jåsjoge olbmu gied̄a boft gassta
 doaimatuvvu, dat almaken læ l̄bmel dakko.
 l̄bmel sane ditti ja l̄bmel sane boft læ gasta
 c̄acce basse, almalaš ja audogas c̄acce; l̄b-
 mel sane ditti galgga gassta gudnest adnu-
 juvvut, dastgo gassta daggar dakko læ,
 maid l̄bmel ješ gudniettam læ. Gassta i
 læk min dakko, i læk suddogasai dakko,

mutto Ibmel dakko ja asatus. Gassta læ basse, audogas addaldak, Ibmelest aldes migjidi audogasvuottan addujuvvum. Gassta sistes adna Ibmel asatus, Ibmel sane ja Ibmel læppadus, ja Ibmel buristsivnadusaid.

Addašik migjidi rakis, armogas Ibmelæmek, dam armo ja dam jierme, atte mi du gittep, atte mi dust råkkadallap gasta åskost ja littost min bisotet ja bajasdoallat! Rakis, armogas, gålmåftelaš Ibmelæmek ja aĉaĉæmek, gutte basse gastast min dakkam læk du rakis mannanad ja agalaš ællem arbbijægjen Jesus Kristus ditti, bisotifĉik dån min du gasstad armost min maŋemuš ja audogas ærranæbmai; addašik migjidi bisovašvuod̄a åsskomek sist siellosæmek audogasvuottan!

3.

Lukas ev. 3 K. 2, 3, 8, 9, 15, 16 V. Ja Ibmel sadne bådi Johannes Sakarias barne lusa mæcest, ja buoreb guvllui jårggalæme gasta sån sarnedi suddoid andagassi addujume varas; ja olbmuidi sån celki: dakkat nabbo dalle buorradussi hæivolaš šaddoid, allet vaimostædek riæma cælkket:

mist Abraham læ aċċen; afšo muorai mad-
 dagin ja årro, juokke muorra, mi šiega
 šaddoid i šaddad, erit ċuppjuvvu ja dolli
 suppijuvvu. Mutto go olbmuk doaivvo-
 men legje, ja buokak arvvaladdamen legje
 Johannesist, alma sãn daidda læt Kristus?
 de vastedi Johannes ja buokaidi celki: ċa-
 cin din gastašam, mutto dat boatta, gutte
 must gievrabbo læ, gæn gabmag vuodda-
 gid im doke nuollat, sãn basse vuainain ja
 dälain din gastašæmen læ.

Matth. ev. 3 K. 13 - 17 V. Ja Jesus bádi
 Johannes lusa sust gastašuvvut. Mutto Jo-
 hannes sunji biettališgådi, ja celki: mæn
 darbašam dust gastašuvvut, ja dæn muo lu-
 sa boadak? Jesus vastedi ja celki sunji:
 mieđet dal, dastgo nuft berrijep mi buok
 vanhurskesvuodða ållašuttet. Go Jesus ga-
 stašuvvum læi, de ċacest sãn goarņoi; ja
 gæċ, almek sunji rappasegje, ja lbmel
 vuain vuolas bádi duva hamest ja su bagjel
 bádi. Ja gæċ, jen almin gului, mi celki: dat
 læ muo bardne, dat æcalaš, gutte muo mie-
 la miel læ.

Matth. ev. 28 K. 19, 20 V. Vuolget, oa-
 patækket buok olbmuid ja gastašækket sin

ače ja barne ja basse vuainja nammi. Oapatakket olbmuid ja gáččot sin doallat, maid mán læm gáččom; ja gæč, din lut læm buok beivid mailme loap ragjai.

Mark. ev. 16K. 15, 16V. Vuolgget ábba mailme mietta, ja sarnedækket evangelium buok olbmuidi. Gutte ássko ja gastašuvvu audogassan dakkujuvvu; mutto gutte i ásko dubmijuvvu.

Joh. ev. 3K. 5V. Ærebgo olmuš šadda riegedet čacest ja vuainast, i sán mate lbmel valddegádde sisa bæssat.

1 Pet. 1K. 3V. Gittujuvvum lekkus lbmel ja hærramek Jesus Kristus ačče, gutte su stuorra vaimolađesvuodas mielð ælle doaivvoi min fastriegadattam læ Jesus Kristus bajasčuožželæme boft jabmi dilest.

Titus 3K. 4-7V. Go lbmel, min bæsstamek, armogasyuotta ja rakisvuotta olbmuidi almostuvui, de i dai vanhurskesvuoda dagoi ditti, maid mi læp dakkam, mutto su vaimolađesvuodas ditti sán min bæsstam læ fastriegadattujume lavgo boft ja áđđasmattujume boft basse vuainja boft, gæn arvvaset min bagjel sán læ gálgatam Jesus Kristus, min bæsstamek, boft, vai mi, su ar-

most vanhurskesen dakkujuvvum, doavvomek miel agalaš ællem arbbijægjen dakkujuvvušeimek.

Ephes. 5K. 25, 26 V. Rakisvuodastes ani Jesus Kristus særvvegåddes ja ješečas dåkkå addi su åudast, ja sån basoti dam čaccelavgo boft ja butesti dam sanes boft.

1 Pet. 3K. 21 V. Gassta min bæsstemmen læ ja buorre oamedåvdo litto læ lbmel læmek Jesus Kristus bajasčuožželæme boft.

Rom. 6 K. 3, 4, 9, 12, 13, 14, 18, 22, 23 V. Guđek Kristusi Jesusi gastašuvvum ja ristášuvvum læk, si ristášuvvum læk su jabmemi. Gasta boft åftanaga suin mi læk havdaduvvum jabmemi; vai, nuftgo Kristus jabmi dilest bajasčuožžaldattujuvvum læ ačes hævasvuodå boft, nuft galggap maida migis åđđå ællem vagjolet. Mi diettep, atte Kristus, mañnel go jabmi dilest bajasčuožželam læ, de i sån šat æmbo jabmemen læk; jabmem i šat ane famo su bagjel; ellus nabbo dalle suddo valddastallu din jamolaš rubmašidatek sist, atte gulo lažak di læppet suddoi; suddo i galga gieđastes din adnet. Suddo gieđast erit bestujuvvum vanhurskesvuodå balvvalægjen

di læppet šaddam, ja Ibmel balvvalægjen dakkujuvvum di læppet, dam balvvalusa šaddo læ bassevuotta, ja loap læ agalaš ællem; mutto suddo balkka læ jabmen.

4.

Gassta læ havdadubme åftanaga Kristus sin jabmemi, ja læ maida gassta bajasčuož-želæbme åftanaga Kristus sin åđđa ællemi. Ucca manaš, gutte rieğadæmes čađa kristalaš vanhemin ja læ Kristus ja su valddegådde olmuš, šadda gastast basotuvvum ællemi, mi aige bagjel læ, ja barnalaš vallijubme Kristus sist sunji nannijuvvu Ibmelest aldes. Dat ristašuvvum manna almalaš ače manna læ Kristus Jesus sist, jašjoge suddogaslaš hægjovuotta sunji darvvan, aige manna i læk, ige duššalašvuođa vuluš; aige ja duššalašvuođa gieđast erit bestujuvvum gasta boft, aige ja duššalašvuođa bagjel sån aleduvvum læ, oaidnemættom Ibmel rakis manna ja agalašvuođa olmuš ja audogasvuođa arbbijægje sån læ. Gastast læk kristalaš manak aige ja suddo ja hævvanæme gieđast erit bestujuvvum, hærrai ja su valddegådđai

basotuvvum ja namatuvvum, vuiddujuv-
vum si læk basse vuainain Kristalažžan
dakkujuvvuet; læk nabbo dalle ristašuv-
vum manak l̄bmel manak. Mutto æi si
vela læk dak mannen si dakkujuvvut galg-
gek. Mailmest, suddo mailmest si læk,
mailbme sin åudast læ, mailme si æi læk
vela vuoitam. Gasta maññel de gæc̄ca-
lume, åsko ja gulolašvuoda gæinno ja
matkke vagjoluvvut ja matkašuvvut galg-
ga mæce c̄ada, suddolaš mailme c̄ada.
Hærra ješ manai dam matke, dam gæino
sångis ferti vagjolet, sån gæc̄caluvui, bigju-
juvui laga vuollai, gulolaš læi. Aige vuol-
lai, mañistaga mañistaga vuost ællamen ja
bagjanæmen læ åsko ællem olbmui sist.
l̄bmel evangelium bajasvaldi maida ucca
manaçid rafhelittosis, smavva manaid gâ-
c̄oi Jesus åuddasis, fatmasti sin, cumai sin,
buristsivnedi sin ja celki, atte sin læi l̄bmel
valddegådde, atte sin engelak alelessi oaid-
nemen læk sin almalaš açe c̄almid, gutte
læ almin; l̄bmel evangelium galgga damditti
sin bagjel lokkujuvvut. Sin ristašedin låk-
kek l̄bmel balvvalægjek ja l̄bmel sane ja
evangelium sardnedægjek, papak, l̄bmel

tempel sist Ibmel basse sanid, Ibmel audogas evangelium, daid basse åsko artikkalid, hærra basse rokkus manai bagjel, dakkek Jesus Kristus basse ruosa mærka sin ala ålgåldas mærkkan ja oainolaš duodåstussan, atte åsskot si galggek sin oaidnemættom ussteb, ja Ibmel, ja bæsste, ja hærra ala, gutte sin besstujume ja sin audogasvuodå ditti gastašuvui ja russinavlljuvui.

4.

Basse mallasi sakrament.

I.

Basse ibmelbalolšvuodain galgga Kristus vuosstaivalddujuvvut.

Boattet dek muo lusa, di buokak, guđek vaibbam ja vaivašuvvum læppet, mån vuaiņadusa digjidi addam. Laibbe, maid addam, muo oažže læ, maid mailme ællem varas addam. Valddet ja bårrat, dat muo rumaš læ, mi din åudast addujuvvu: dakkat dam muo muittem ditti! Jukkat buokak dast, dat muo varra læ, dam åđđå te-

stamenta varra, mi din äudast gälगतuvvu suddoidædek andagassi addujume ditti. Gutte muo oaže bårra ja muo varaid jukka, sån bisso muo sist, ja mån su sist. Dak sanek, maid mån digjidi sarnom læk, vuain ja ællem ¹⁾.”

Dak sanek du sanidad læk, rakis Jesusam Kristusam, dån agalaš rakisvuotta ja duotvuotta. Damditti go dak du sanidad læk, de iloin ja gitovašvuodain ja gulolašvuodain mi daid vuosstaivalddep. Du sanidad dak læk, dastgo dån læk sardnom daid, mutto dak maida muo sanek læk, dastgo munji audogasvuottan dak du njalmest boattam læk. Ilolažžan ja gitovažžan du njalmestad mån daid vuosstaivaldam ja aldsim oamastam, addašik, atte čienalabbuid čienalabbuid dak muo vaimo sisa basstek. Du sanek, dievva ustebvuodast, lađesvuodast ja rakisvuodast jedđitusa ja dārvolašvuodā munji sardnuk. Muo suddoidam ja muo værredagoidam ja muo buttesmættom, rangastægje oamedāvddo muo du lut erit gāččo, go lakkanæmen

¹⁾ Matth. 11 K. 28 V. Joh. ev. 6 K. 51 V. Matth. ev. 26 K. 26 V. Joh. ev. 6 K. 56, 63 V.

læm daid du stuorra čienalvuod̄aidi. Sani-
dad njalgisvuotta muo sillui njalgid, mutto
muo værredagoidam læssadrak muo bagje-
list orruk.

Dån gáčok muo dârvolažžan du lusa
boattet, jâs oase dust adnet aigom. Dån
gáčok muo jabmemættomvuod̄a biemo
dust vuosstaivalddet, jâs agalaš ællem ja
agalaš hærvasvuod̄a mân aigom. "Boat-
tet, dån cælkak, boattet buokak muo lusa,
di, guđek vaibbam ja vaivašuvvum læppet,
mån din diervasmattet aigom." Njalgis ja
jedđijægje sadne suddogasaidi, atte dån,
hærra muo lbmelam, vaivasid ja hæđala-
žaid åuddasad gáčok, ja vela du basse rub-
mašad ja varaidad særvolašvutti gáčok.
Mutto gi mân læm, hærraçam, go duostam
du oddi boattet. Gæč, almi almek æi du
birrastatte, ja hæjos suddogasaid lusad dån
gáčok cælkededin: boattet buokak muo
lusa!

Maid aigokgo dån dain armogas vuol-
legašvuod̄ainad, dain usteblaš gáčcomi-
nad? Moft roakadam mân dunji lakkanet,
go i mikkege burid muo duokken læk,
man ala dârvastet? Moft duostam mân du

sisadoalvvot muo lusa muo goattai, muo vaibmoi, go nuft davja du basse ja armogas čalmidad æpegudniettam læm muo værredagoidam boft? Engelak, alemus ja basemus engelak dust ballek, ja buok basse ja vanhurskes olbmuk du basse ja buokdiedolaš čalmi áudast hæppanušsek, ja dán cælkak: boattet buokak muo lusa! Go dán ješ, hærrečam, ik nuft sardnom, de i áftage olmuš duostaši, i áftage suddogas roakadifči daid sanid duottan adnet. Ja go dán ik ješ gáčcom ja bovddim ja avcom, gi dalle duostaši du guvllui lakkanet, du oddi boattet?

Gæc, Noah, dat vanhurskes álmai, čuođe jagid barggamen læi arka rakadet, ald sis ja su dalo olbmuidi besstjubmen, ja mån, moft matam mån ješ ječčam ja muo goađe rakadet, ja muo vaimo dunji hæivolaš gudnin, dunji dákkalaš ibmelbalolašvuodain, du alme ja ædnam buokvægalaš sivnedægje ja lbmel, vuosstaivalddet?

Moses, du stuorra balvvalægje ja prophet, litto arka dagai mieskadmættom, divras muorain, ja čielggasamus ja divrasamus gollin dam činąti, laga tavalid dam sisa bie-

gjam ditti. Ja gæc̄, sakramenta sist vela sagga æmbo læ go Sinai lakka, ja m̄an, buttesmættom, jamolaš, hæjos suddogas, m̄an galgašim roakadet du vuosstaivalddet, du alme ja ædnam buokvægalaš Ibmel, muo suddo vaibmoi, muo suddolaš mieskadlaš rubmaši?

Salomo, vissasamus Israel gonagasain, čiečča jagid barggamen læi hævas tempel bajasrakadet du nammasad gudnen, ja gavytse bæive tempel basotæme basid s̄an ani, ja tuhat soavatusoafferid s̄an oafferušašai, åudal go roakadi litto arka tempel sisa bieggjat. Ja gæc̄, sakramentast vela sagga æmbo læ go tempel ja litto arkka. Ja m̄an hæjos olmuš, m̄an hæjos suddogas, m̄an galgašim roakadet du, alme ja ædnam basse buokvægalaš hærra ja Ibmel, sisa gâcc̄ot sisačuorvvot muo goattai, muo vaibmoi?

Fertijep mi galle fuolatesvuottamek čierrot ja biekkot, atte stuorrab hallo ja nælge ja gâikko mist i læk Kristus aldsemek fidnit ja oamastet, s̄an, gutte min doaivvomek, dârvvomek ja audogasvuottamek læ; s̄an min bassevuottamek ja besstujubma-

mek læ; Kristus matkalažai ja jätte olbmui
 jeđđitussa læ ja basse olbmui agalaš, audo-
 gas raffhe ja vuainadus. Sakramenta bas-
 se čienalvuotta, sakramenta audogas čie-
 gosvuotta dævdda almid ja ilmid iloin ja
 avoin, åbba mailme varjalægje læ dat bas-
 se sakrament. Mi gittep du, rakis, lađes,
 armogas Jesusæmek, dån agalaš, buorre,
 åskaldas baimetægjamek, go nuft dån min
 gudniettet aigok, go vaivaš ja matkalaš
 olbmuid diervasmattet ja appasmattet dån
 aigok du basse ja almalaš rubmašinad ja
 varainad, go dån ješ min bovddim læk
 daid du čignal, basse, audogas čiegosvuo-
 đaidad åskoin vuosstaivalddet. Man sag-
 ga aleb, stuorrab, ja baseb læ du butes, bas-
 se rumaš go boares testamanta litto arkka
 buok hærvasvuođaides ja bassevuođaides-
 guim! Du butes, basse ja audogas buok-
 điedolaš čalmi åudast i galgaši mikkege
 hæivimættom jurddagid muo vaibmoi ba-
 gjanet, i mikkege sivnadusaid muo sillui
 njalggit, dastgo im engel, mutto engeli siv-
 nedægje, hærra ja lbmel vaibmosam ja go-
 attasam vuosstaivalddet galgam.

Læi lbmelbalolašvuotta ja basse anger-

vuotta, læi Ibmel muihto ja gitos nuft stuo-
res ja buolle boares testameta aige litto
arka ditti, man sagga aleb ja baseb ibmel-
balolašvuotta, rakisvuotta ja angervuotta
færtte dal muo ja buok Kristalažai vaimost
ællet ja buollet basse mallasi sakramenta
ditti.

Dån, mailme oaidnemættom sivnedægje,
muo Ibmelam ja muo hærračam! man åv-
dulaš du gæinoidad min varas! man rakka-
sen, man armogassan ječčad dån anak val-
lijuvvum olbmuidadguim sakramenta sist,
ješ ječčad biejededin, addedin addaldak-
kan migjidi. Dat bagjelmanna buok jier-
me, erinäamaš ja åvdulaš famoin gæssa dat
basse sakramenta ibmelbalolažai sieloid ja
vaimoid du lusa, ja rakisvuoda basse dala
dat cakkit ja buollat. Man åvdulaš ja čik-
kujuvvum læ sakramenta arbmo; dam ar-
mo aive Kristus åsskolažak dittek, dovddik
ja fuomašek, æppeåsskolažak, suddo balv-
valægjek æi dāvda, æi fuomaš maidegen,
æige oazõ maidegen burid dam basse sa-
kramentast.

2.

Ibmel stuorra vaimolađesvuotta ja rakisvuotta, mi olbmuidi addjuvvu sakramenta sist.

Hærračam, du stuorra vaimolađesvuođa ja armo ala dârvastedin du lusa mán vuolgam; nuftgo buocce olmuš buorredægjes lusa, nuftgo sán, gutte nælgest ja gâikost læ, ællem agjagidi vuolgga, nuftgo dârvotes, oasetes olmuš su vaimolađes, rakis jeđđi-jægjes ja Ibmeles lusa, nuftgo vaivaš, adnotægje olmuš alme gonagas lusa, nuftgo balvvalægje su rakis ised lusa, nuftgo sivnadussa sivnedægjes lusa, aiddo nuft du lusa dal vuolgam, rakis hærračam ja Ibmelam!

Mutto mi adda munji dam armo ja gudne ja dam audogasvuođa, atte dån muo lusa boadak, ja mán du lusa oažom bataraddat? Maid mán læm, go ješ ječčad dån munji addak? Moft roakad suddolaš olmuš du lusa loaideestet, ja moft matak dån suddolažaid dâkkalažžan adnet, sin lusa vuolget? Du balvvalægjad dån dâvdak, ja dån dieđak, atte i mikkege burid su duokken læk, man ditti dån addet fertik sunji daggar armo ja daggar gudne.

Hægjovuottam ja gælbotesuottam mán
dåvdastam, du buorrevuodá gudniettam,
du stuorra ja njuoras rakisvuodá agalaž-
žat gittet aigom dabe ædnamest ja almest
du lut. Gæč, bælljad dån jårggalak muo
rokkus guvllui, mán, gutte im læk dåkka-
laš čalmidam bajas guvllui bajedet alme
guvllui, du guvllui. Dån muo lusa boattet
aigok, muo lut dån årrot aigok, muo guos-
senad dån gáčok, almalaš, audogas laibe ja
jukkamuš dån addak munji, dam ællem ja
ællen dakke laibe, mi almest vuolas bådi
mailbmai ællem addem ditti ¹⁾).

Man åvdulaš du dakko, hærrečam! man
famolaš du fabmo, man stuores, man allag
ja cælkkemættom du rakisvuotta! Dån
sardnuk, ja buok šaddai, ja šaddai nuftgo
goččuk. Oavddo, mi buok suddogas jier-
me bagjelmanna ja almaken duot ja jako-
laš, atte dån, muo hærrečam ja muo lbumelam,
duot lbumel ja duot olmuš, laibe ja vine ha-
mest læk min lut.

Dån, buokai hærre, gutte ješ ik åvtage
darbaš, du sakramenta boft årrom sagjad
sistamek adnet aigok. Varjalifčik dalle ra-

*) Joh. evang. 6 K. 54 V.

kis rakis herračam! balvvalægjad vaimo ja rubmaš duolvadkættai ja buttasen, vai ilolaš ja roakad oamedävdoin du armo ja čiegosvuočai basid doallat matam, ja vai vuosstaivalddet matam agalaš audogasvuottanam, maid dån basotam, addam, ja asatam læk muo ja buok suddogasai bestujume ja audogasvuoča varas. Illod dalle siello, ja gite lbmelad su alla ja stuorra rakisvuočast, su basse, ävdulaš, njalgis jeđđitusast, maid sån dam suddo ja dam gadnjali mailmest dunji adda. Nuft davja go dån smietak ja guoratalak sakramenta čiegosvuoča ja allagvuoča, ja nuft davja go åskodedin dån vuosstaivaldak Jesusad basse rubmaš ja varaid, nuft davja maida doaimatuvvu ja ållašuvvu su lânastæme ja bæstem dakko sistad, nuft davja særvolažžan dån sust dakkujuvuk, su bassevutti, su vanhurskesvutti ja buok su åskolažžaidi sust ansašuvvum buridi.

3.

Stuorra avkke læ davja herra bævd-dai mannat.

Gæč, dal du lusa vuolgam, rakis herra-

Āam, du buridad, du addaldagaidad navdašet, basse mallasidad boft muo sielo dān diervasmattet ja illodet aigok. Du sist buokrakkan gavnam, dān muo bæsste ja lānestægje læk, dān muo audogasvuotta læk, muo doaivvo ja dārvvo ja muo bataram sagje, muo gievrvuotta ja muo fabmo, muo hærvasvuotta ja muo gudne. Illo difčik ādna bæive balvvalægjad sielo, dastgo du oddi sillum mān bajasbajedam, hærraĀam Jesusam!

Muo siello gāikost læ du basse rubmaš ja vara ditti, muo vaibmo haliduvva ofti āftstattujuvvut duin. Addašik munji ješ ječčad rakis Jesusam! de æp mi šat maidegen gaibed, de æp mi šat maidegen darbaš; dutaga jeđđitus i læk, ige raffhe oamedāvdotam; dutaga ællem i læk. Damditti du lusa vuolgam dust jeđđitus ja raffhe, ællem ja audogasvuodā vuosstaivalddet ja oazžot, mān duššam, roappanam ja hævvanam dutaga.

Olbmuidi evangelium sarnededin, ja sin hējosvuodaid buorrededin celkkik dān: "Im mān aigo sin biemotaga luoittet baikkasæsek mannat, amasek matkkai si famo-

tuvvut ¹⁾.” De dagašik munjigis nuft, ja addašik munji audogasvuođa biemo sakramentad sist! dån muo sielo njalggasamus diervasmattem læk, dagašik muo dåkka-lažžan basse mallasidad navdašet, amam hævvanet, amam dubmijuvvut, vai du agalaš hærvasvuođa dillai særvolažžan mån dakkujuvušim. Suddogas vaimost viggamvuotta læ bahab guvllui, ja sakramentataga bahabun bahabun dat bahha viggamvuotta šadda. Du rubmaš ja varai bassevuotta ja audogas særvolašvuotta gācčo jurddagid dam bahha gæino ald erit, ådđasmatta, butest ja basot jurddagid ja vaimoid, sieloid ja vuainaid.

Man åvdulaš ja vuollegaš du armogasvuotta læ min vuosstai, go dån, rakis hær-račæmek ja lbmelæmek, buok basse vuainai buokvægalaš sivnedægje, bisotægje ja doarjalægje, go dån hæjos, vaivaš suddogasai sieloid armetet ja gudniettet aigok ja sin lusa vuolgget aigok, sieloi nælge ja gāiko, sieloi hæđe, ja givse, ja oasetesvuođa væketet ja sin audogassan dakkat aigok sikke du basse lbmelyuođainad ja

¹⁾ Matth. ev. 15 k. 32 v.

du basse olmušvuod̄ainad, sikke duot lb-
melen ja duot olmučen. Gi matta buolle
dåla gaddai boattet, ja gi stuorra ja buolle
dåla gaddest matta årrot, ja i oažo baka
dåvddat? Gi duot ja vuollegis åskoin ja
duot ibmelbalolašvuod̄ain du armo ja ra-
kisvuod̄a altar oddi matta boattet, gi du
armo ja basse buolle rakisvuod̄a sakra-
menta matta vuosstaivalddet, ja i væke
oažo, i armo gavna?

Daggar ålles basse ja almalaš miella, ja
daggar ålles basse almalaš jurddagak æi
vela must læk, imge nuft čađabakaduvum
læm dam basse almalaš dål̄ast, nuftgo ke-
rubak ja seraphak ja dak alla, basse audo-
gas engelak, mutto dam made go væjam,
viggat ja barggat aigom muo rakis armo-
gas hærrasam lbmelassam dokkit æmbo ja
æmbo, buorebut ja buorebut. Addašik
munji dam gudne, addašik munji dam au-
dogasvuod̄a rakis hærračam, rakis Jesu-
sam Kristusam! dåkcalabbun dåkcalabbun
du armo altar oddi boattet!

Mi must vaillo, rakkasamus armogassa-
mus Jesusam! du stuorra vaimolađesvuotta
ja armogasvuotta munji adda, mi muo vai-

ved ja givsed ja bavčagatta, basemus rakis bæsstačam Jesusam Kristusam! muo bagjelist, muo sist erit dån valdak. Du gudnad ik dån læk låkkam billašuvvum dago boft, go buok hæjos lames olbmuid, go buok vaivaš gifsašuvvum suddogasaid åuddasad dån læk gáččom. "Boattet muo lusa buokak, di, gudtek barggamen ja vaivašuvvum læppet, mån din diervasmattet aigom, nuft ješ dån cælkak." Hærraçam! vaibmom åftgærddasašvuodast ja du gáččom miel, du lusa vuolgam; du bovddim sadnai gulolaš, åskom dån sakramenta sist læk duot lbmelen ja duot olmučen, nuftgo ješ dån læk cælkam. Vaibbam læm ja gifsašuvvum læm, muo siello suddoides čierro, muo vaibmo værredagoides ditti mårrašist læ, ja lossis jurddagak must læk, ja suddo muo oamedåvdo rafhetutta; i åftage læk, gutte matta muo væketet, i åftage, gutte matta muo bæsstet, i åftage, gutte muo oamedåvdo matta oagjodattet, i åftage, gutte matta muo audogassan dakkat æreb go dån, rakis hærraçam ja lbmelam. Ik dån låga du gudne billašuvvum vaivaš gifsašuvvum ja mårraštægje suddogasaid

vuosstaivalddet, ješ dån læk sin bovddim,
 ješ dån læk sin gâc̄com du lusa bataraddat.
 Valdašik muo vuosttai! Du laðes, rakis,
 basse, armogas ja buokvægalaš gitti ječ-
 c̄am addam ja buok daid olbmuid, gæid
 dån læk munji addam. Varjalifc̄ik min
 buokaid agalaš ællemi. Valdašik min
 buokaid vuosttai, du basse rakis nammasad
 gudnen ja gitosen!

4.

Kristus ječas oafferušai ruosa ala;
 oafferuša sunji ješječc̄ad ja buok,
 mi dust læ.

Nuftgo mån geiggijuvvum giedaiguim
 ja alas rubmašinam æfto ja buorre miela-
 lažžan ječc̄am oafferušsim ruosa ala lb-
 meli ačcasam, du suddoidad åudast, atte i
 mikkege muo duokkai baccam, mi soa-
 vatus oafferen lbmeli i addujuvvum, du ja
 du suddoidad ditti ja åudast, nuft galgak
 maida dån, rakis olmučam! sakramenta
 bæive ja buok ællem beividad ješječc̄ad
 munji oafferušsat æfto ja buorre miela-
 stad, åftanaga buok famoidad ja apidad,
 buok halidusaidad ja vaibmod jurddagi-

guim Ibmelassad butes ja basse oafferen ja addaldakkan. Dust gaibedam, atte aibasrakkan muo gitti, muo halddoi ješječčad dån biejak, dån askaldak. Maidikke-nessi dån addičak, æreb ječčad, im aigo, dast im fuola, du addaldagaidad im aigo, du ječčad aigom. Nuftgo dunji duttam lakkai i læk, jås vela åžušik buokrakkan, mi læ, go muo ik oažo, nuft muo rakisvuotta ja muo vaimolađesvuotta i læk duttavaš, nuft gukka go dån muo olmuš ik læk; go muo olmuš ik læk, de ikge Ibmel olmuš dån læk. Oafferuša ješječčad munji ja adde ješječčad munji, de Ibmel dån aldsid vuoitak. Aččasam ješječčam mån oafferuššim; dunji ješječčam addam læm, vai mån du šaddašim ja dån muo. Mutto jås ješječčad olmuš årrot aigok, jås ješječčad ised ja herra dån aigok læt, ja ik luoittet aigo ječčad muo isedvuođa, muo rakisvuođa, muo væke, muo basse dato vuollai, nuftgo aččam dato vuollai ječčam addim, de i mikkege gaskavuođaid, i mikkege åftvuođaid, i mikkege særvolašvuođaid mådnost læk. Dastgo nanos muo sadne læ, "gutte ješječčas i erit biettal ja buok

mi sust læ, ja gutte munji ješječas i adde, i mate læt muo mattajægje ¹⁾).

Hærraçam, buok du læ, mi alмест ja mi ædnamest læ. Aigom galle ješječcam dunji addet æfto ja buorre mielalaš oafferen ja addaldakkan; du, du olmuš aigom læt agalažžat. Valdašik muo vuostai, hærraçam! buok suddoidam ja værredagoidam, maid dakkam læm vuostas bæive rajast go suddodišgättim, ja ådna bæive ragjai, du soavatus altar ala mån biejam du rakisvuođa basse dålasi duššen bald-dujuvvut ja duššen dakkujuvvut; erit sikušik dån buok muo fastes suddoid, butestifčik muo oamedåvdo buok værredagoines eritid, ja addašik munji fastain du arbmod ja rakisvuottad, maid suddoidam boft massim læm, addašik munji andagassi du vaimolađesvuođa ditti, addašik rafhe muo sillui. Addašik munji andagassi, muo l̄bmelam! du basse nammad ditti! bæstašik muo sielo su hævvanæmest, muo sielo l̄anestam dån læk basse ja divrras varaidadguim. Du vaimolađesvutti ješječcam addam, muo sielo du gitti biejam! mænodifčik

¹⁾ Luk. ev. 15 k. 26-33 v.

muin, dagašik munji du vaimolađesvuođa mielđ, ale riäma muin mänodet muo bahavuođai, muo værredagoi mielđ. Muo vanhemidam, ustebidam, veljaidam ja oabaidam ja buok olbmui darbašvuođaid du oddi buytam, sin äudast rákkadalam, sikke sin äudast, guđek ain dam ilmest ellik, ja sin äudast, guđek ärranam læk; addašik migjidi buokaidi du arbmod, du jeđđitusad, du varjalæbmad! Rakis Hærraçam, javkadifčik min vaibmomek sist buok bahavuođaid, buok vaše ja moare, buok soappamættomvuođaid ja usstebmættomvuođaid, ja buok, mi rakisvuođa mäivašutta ja časkad, ja mi buorre sävalašvuođaid ja buorre ustebvuođaid matta moivvit ja duššen dakkat. Armetifčik buokaid, guđek vaimolađesvuođa dust čurvuuk. Addašik migjidi buokaidi du armo, du jeđđitus, du varjalæme, vai mi, buok bahast erit besstujuvvum, du mattep gittet ilolažžan ja agalažžat!

Därvastedin du ala, du gillamušai, du soavatus jabmem ja bajasčuožželæme ala, rákkadalam maida sin äudast, guđek muo märraštattam, ja guđek muo bavčagattam

ja bagjelgæcc̄am læk; ja sin åudast, gæid m̄an m̄arraštattam daihe bavçagattam læm sani ja dagoi boft, ja gæid dieðekættai ja dieðededin bagjelgæcc̄am læm; addašik rakis armogas Jesusæmek, migjidi buokai-di min suddoidæmek andagassi ja min vær-redagoidæmek, maid dakkam læp guim guimidæmek vuosstai; javkadifçik min vaimostæmek, min sielostæmek buok unokasvuoðaid ja vaševuoðaid, buok bahha jurddagid ja arvvalusaid! addašik ja gålga-tifçik min vaimoidi ja min sieloidi aive basse jurddagid, basse arvvalusaid, basse veljalaš rakisvuoða ja soavalašvuoða! dagašik min dåkkalažžan du vaimolaðesvutti ja du rakisvutti! dagašik min dåkkalažžan sistad agalaš ællem oažžot!

5.

Rakadæbme sakramenta varas.

”Butesvuoða m̄an rakkasen anam, ja butesvuoða m̄an aigom, cælkka herra, ja buok bassevuoða agja m̄an læm. Butes vaimo m̄an åcam, butes vaimost m̄an årrot aigom.”

Nuŧ sardno herra, ja diettet dån galgak,

olmuš! diettet dån galgak, suddogas, atte
 ik ječčad famost dån mate ječčad dåkka-
 lažžan rakadet muo basse mallasidi. Aive
 muo armogasvuotta, aive muo buorre-
 vuotta luoitta du muo sakramenti, nuftgo
 vaivaš, gæfhe ja buocce olmuš stuorra ja
 rigges hærrast šadda oappaladdujuvvut,
 armo, væke, addaldagaid ja buoredægje
 dalkasid sust oažžo, ja dam vaivaš buocce
 olbmu duokken i læk mikkege, main dag-
 gar buorrevuođa ja daggar gudne mafset,
 æreb go vuollegasvuođain ja gitovašvuo-
 đain vuosstaivaldet; moft galgam mån hær-
 rasam mafset buok su burides åudast?
 dago boft atte su audogasvuođa gæra
 vuosstaivalddam, cælkka David; daga dån-
 gis nuft olmuš, daga mi du dakkamest læ
 buok fuollalašvuođain ja ibmelbalolašvuo-
 đain ja ælsarvuođain; ik sakramenti man-
 nat dån galga čåsskum vaimoin daihe
 ålgoldas buorredavalašvuođa daihe naggi-
 jume ditti; manalaš baloin ja gulolašvuo-
 đain, manalaš dårvoin, iloin ja rakisvuođain
 vuosstaivalddet galgak du rakis hærrad ja
 lblemelad rubmaš ja varaid, maid sån dunji
 addet aiggo. Mån dat læm, cælkka hærra,

gutte du bovddim ja gâc̄com læm. Mi dust vaillo, m̄an addam, boad̄e ja vuosstai-valde muo vaibmosad; boad̄e ja biso muo lut, biso r̄akkadallamest, šuokey ja r̄akkadala, ale hæite r̄akkadallamest ja muin sardnomest; muo audogassan dakke armo d̄an dalle oažok. Im du darbaš, d̄an muo darbašak. Ik d̄an boad̄e muo lusa muo buttasen, muo bassen dakkat, du lusa m̄an boad̄am du butestet, du basotet, du buoredet; d̄an boad̄ak sakramenti must basotuvvut, muin åftstattujuvvut, muo armo addalda gaid vuosstaivalddet, ja apid oažžot audogas åuddanæbmai ja buorranæbmai, buoreb ja baseb ællemi. Rakad ječčad buok ælsarvuod̄ain ja angervuod̄ain, ravast vaibmod, ja valde du hærra, du sivnedægje, du bæsste, du ussteb, ja du lbmel vuosstai!

Basse ja ibmelbalolaš angervuod̄ain ja njuorasyuod̄ain ječčad rakadet galgak, ik dušše fal sakramenta navdašæme åudal, mutto maida maḡḡel d̄an viggat galgak barggat ibmelbalolažžan ællet, amad d̄an fastain dast erit duššas šaddat, maid oažžom ja vuosstaivalddam læk. Goccisyuot

ja ječas varotæbme, rokkusak, basse jurddagak, Ibmel sanid låkkam, Ibmel basse bakkomak ja basse åskoartikkalak, hær-ramek basse rokkus, basse gassta ja basse mallasi sakramenta sanek lokkujuvvut ja muittujuvvut ferttijek sakramenta navdašæme maññel, ja dat buok darbašlamus ja buok buoremus gaskoabme læ sikke duokkenes adnet, doallat ja bisotet basse sakramenta, ja darbašlaš ja buoremus rakadæbme maida læ dåkkalabbun dåkka-labbun hær-ra bævde oddi boattet.

Varot ječčad, varot ja varjal du sielo dam bæive go altarist ællam læk. Gåčo jurddagidad čoakkai, gåčo jurddagidad vuollai, atte mailme olmuš ik dån dal læk, ikge ječčad olmuš, mutto Ibmel aččad ja sivnedægjad basse rakis olmuš, Ibmel bæstad ja länestægjad Jesus Kristus basse rakis olmuš, basse vuainja basse rakis olmuš. Lægo mailbme, lækgo suddogasak, lækgo dån ješ jabmam du åudast, daihe du sielo bæsstam hævostes erit? Ik dam suddomailbmai, ik suddogasaiddi, ik aldsid ællet galga. Dam bæive go hær-rad Ibmelad basse altarist ællam læk æi du sillui njalggit

galga mailmalaš, suddogaslaš jeđđitusak, ilok, agjanasak ja sagak ja slamak, ik daid bivddet galga, ik daid halidet galga. Illo-dækket hërrast, gâc̄c̄o basse bibel ¹⁾). Illodækkop ja avvodækkop mi hërramek ja Ibmelæmek sist, basse illo ja avvo galga galle mist læt damditti, atte min namak Kristus varai boft c̄allujuvvum læk ællem girjai albmai, atte min baikkamek, min siddamek almest læ Ibmel lut; illodækkop ja avvodækkop mi hërramek Ibmelæmek sist! Ibmel valddegådde olbmuk mi læp, ja Ibmel valddegådde olmučen illodet ja avvodet mi galgap hërramek bævddai mannam bæive, ja basse bibel cælkka, atte Ibmel valddegådde læ raffhe ja illo basse vuâiŋa sist, barggop mi aldsemek dam rafhe, dam ilo!

Varot jecc̄ad, varot siellod; væltad jecc̄ad, ane jecc̄ad dast erit, mi Ibmelad armo matta duššen dakkat. Vine ik galga jukkat, vine ik maisstet galga. Cielgos oai-vest rakadet galgak jecc̄ad sakramenta åudal, cielgos oaivest årrot galgak manŋel, amad massit maid oažžom læk, amad Ib-

¹⁾ Phil. 4 k. 4 v.

mel armost erit duššas šaddat, amad aša-
 lažžan dān šaddat herra Jesus Kristus
 basse rubmaši ja varaidi; ik dān oažo juk-
 kat daihe dakkat maid Kristus læ giel-
 dam, ik oažo Ibmel basse namain burist-
 sivnedet dam jukkamuš, dam dago, maid
 Ibmel læ gielddami, go jugak ja go dam
 Ibmelest gilddujuvvum jukkamuš Ibmel
 basse namain buristsivnedak, de dān bilke-
 dak Ibmel. Go vidne læ vaimost ja oai-
 vest, ik dān læk Ibmel olmuš, ik dān dalle
 mate rákkadallat ja ċuorvvot herra Jesus
 Kristus nama, ik dān dalle mate šuokket
 ja cælkket: abba, rakis ačačam! Go Ibmel,
 aččad ja sivnedægjad, go hærrad, bæsstad,
 lānestægjad, Jesus Kristus, go basse vuainā
 rakis basse olmuš ik læk, de ješ diedak,
 gæn olmuš, gæn oabme dān dalle læk.

”Æppet di mate herra gæra jukkat ja
 bærgalaga gæra; æppet di mate læt sær-
 volažak herra bævddai ja bærgalaga bævd-
 dai; mi særvolašvuodaid læ Kristus ja Belial
 gaskast?” cælkka Ibmel. Ja vela cælkka Ib-
 mel: ”di læppet basotuvvum ja vanhurske-
 sen dakkujuvvum herra Jesus Kristus nama
 boft ja Ibmel vuainā boft; æppetgo diede

din rumaš basse vuain̄a tempel læ, gutte
 din sist læ, gæn lbmelest di oažžom læp-
 pet, atte æppet di aldsedek gullamen læk;
 divrras haddai di åsstujuvvum læppet;
 gudniettet damditti lbmel din rubmašida-
 dek ja vuain̄aidædek sist, mak lbmel oa-
 mek læk. Jås guttege lbmel tempel billed,
 su billed lbmel; dastgo lbmel tempel basse
 læ, maid di læppet. Allet čajadada! lbmel i
 luoite ječas bilkeduvvut; dastgo maid ol-
 muš gilvva sãn ruoftot oažžo. Gutte oaž-
 žasis gilvva, hævo oažestes jufsa; mutto
 gutte vuigni gilvva agalaš ællem vuain̄ast
 sãn oažžo."

1 Kor. 10 k. 21 v. 11 k. 27 v. 2 Kor. 6 k.
 15 v. 1 Kor. 6 k. 11, 19, 20 v. 1 Kor. 3 k.
 17 v. Gal. 6 k. 7, 8 v.

"Jås guttege Moses laga i doala, de sãn
 jabmet galgga, man sagga bahab ranga-
 štussi galgga sãn dubmijuvvut, gutte lbmel
 barne julgides vuollai duolbmom læ, gutte
 bagjelgæččam læ litto varaid, maiguim baso-
 tuvbum læi, gutte armo vuain̄a higjedam
 læ. Allop mi lbmel barne bilkadussan
 daga, allop mi hærra Jesus Kristus aldse-
 mek russinavle, mutto russinavllijækkop mi

jeĉĉamek Kristusi. Æp mi læk duššalaš, mieskadlaš åmiguim suddo ja arvotes ællemgærdestæmek lânestuvvum, mutto Jesus Kristus divrras ja basse varaiguim. Jesus Kristus butes ja basse varak butestek min oamedåvddomek jabmem dagoin erit; su varak, aivve su butes basse varak butestek ja besstik min vaimoidæmek bahha oamedåvdost.”

Dam bæive go Jesus Kristus basse mal-lasid mi vuosstaivalddep, dat bæivve læ erinåamaĉet hærra Jesus Kristus bæivve, læ l̄bm̄el armo bæivve, læ min ællemæmek, min bajasĉuožž̄elæbmamek, min bestujubmamek, min åudogasvuottamek, min bassen ja vanhurskasen dakkujubmamek bæivve. Barggop mi erinåamaĉet dam bæive ællet ja vagjolet l̄bm̄elæmek ĉalmi åudast nuftgo basse ja laitemættos Krista-lažak bassevuod̄ast ja vanhurskesvuod̄ast, l̄bm̄el ballolašvuod̄ast, l̄bm̄el gullolašvuod̄ast ja l̄bm̄el rakisvuod̄ast.

Ebr. 10 k. 28, 29 v. 1 Pet. 1 k. 18, 19 v. Ebr. 9 k. 14 v. 10 k. 22 v.

Eccujuvvum l̄bmelest, su rakisvuod̄ast adnujuvum, æccop mi l̄bm̄elæmek, adnop

mi su rakkasen; gudniettujuvvum Ibmelest gudniettop mi maida su. "Dušše sigjidi, guđek Kristus Jesus sist læk, orruk ja vagjolek, aivve fal sigjidi i læk mikkege dubmitusaid, sigjidi, guđek oaže mielđ æi vagjol, mutto vuainja mielđ. Læggo mi åftanaga Kristusin bajasčuozžaldattujuvvum de bivddop mi, mi bagjen læ, gåst Kristus læ. Vainotækkop mi, mi bagjen læ, allopp mi vainot, mi ædnamest læ. Suddo balkka læ jabmem, mutto Ibmelæmek arbmoaddaldak læ agalaš ællem Jesus Kristus sist."

"Manne gåččobættet di muo hærra hærra, go æppet di daga maid mån gåčom? Æi buokak, guđek munji celkkik: hærra! hærra! oažo alme valddegådde sisa boatet; mutto dat, gutte dakka aččam dato, gutte læ almin," nuft sardno Kristus.

Rom. 8 K. 1 v. Kol. 3 k. 1, 2 v. Luk. ev. 6 k. 46 v. Matth. ev. 7 k. 21 v.

5.

Vaiddel hættad Kristusi ja rákkadala aldsid su armo.

Hærra, muo Ibmel, muo sivnedægje, muo bæsste! muo hægjovuodaid, muo

hæðe dån diedak, dån oainak muo vaive ja muo givse; dån diedak man davja mån gæc̄caluvum; muo vaimo jurddagid dån diedak buorebut go mån ješ, davja dak måivašuvvek, voi munji! davja mån jårralam ja suddoduvum. Væke ja buoradusa du lut mån åcam. Buokdieðolaš Ibmelassam mån sarnom; dån læk armogas ja vaimolaðes; gæc̄, vaivaš ja alas du åudast mån c̄uožom, armo mån råkkadalam, vaimolaðesvuoða mån c̄uorvom. Armetifc̄ik ja diervasmattašik du balvvalægjad, du mannad, du jecc̄ad sivnadusa. Buollatifc̄ik muo c̄oasskes vaimo du buolle basse audogas rakisvuoðainad! c̄uvgišik dån muo c̄uovgates, muo sevdnjudattujuvvum sielo du c̄uovgasinad, du basse audogas lutårromvuoðainad! Ad-dašik munji vaimo, jierme ja famo ruosa bajasvalddet ja du c̄uovvot muo hærram ja bæsstam! Bajedifc̄ik muo jurddagid ja muo vaimo bajas guvllui du guvllusad, du albmasad! ale luoite muo vuain̄ dabe ædnam ala baccet, dabe ædnam ald årrot ja vagjolet! dån, aive dån rakis armogas Ibmelam, aive dån munji rakis ja njalgis ja

æcalaš årrot galgak dal ja agalažžat. Dån læk muo rakisvuotta, muo illo, muo halidussa, muo stuorramus alemus buorre! Ale luoite muo nælgest ja gåkost du lut erit vuolget! Ale luoite, ale luoite muo roappanæbmasam, muo hævvanæbmasam! dagašik du vaimolađesvuođa, du rakisvuođa stuores muo vuostai! Du rakisvuotta, mi vaimoid butest, sielo basot ja jierme čuvvgijægje læ, bullus dat muo sist dal ja agalažžat!

Ješ dån læk muo duodaštægje rakis rakis lbmelam! atte i mikkege mate muo jeđđit, i mikkege sivnadusaid mate muo sillui rafhe addet, æreb go dån, muo lbmelam, gæn halidam agalažžat oaidnet. Audogas bæivve, go muo čuvvgijuvvum, ravastuvvum čalbme du oažžo oaidnet! Dån dat læk, gæn rakkasen anam, gæn lut muo siello haliduvva årrot buok ællem beividam. Gåst læk dak olbmuk, gudæk nuft allaget aleduvvum læk go kristalažak? gåst dat sivnadussa alme vuold nuftgo olmuš? nuft armetuvvum, nuft gudniettuvvum nuftgo dat lbmelbalolaš siello, nuftgo dat åskolaš vaibmo læ, gæn lusa alme hærra ja lbmel

sisa mannat aiggo su biebmatt, su diervas-
 mattet, su audogassan dakkat, su ječas
 basse almalaš rubmasin? Buristsivneduv-
 vum dat olmuš, gutte åbba vaimostes, åbba
 famostes herra åccat aiggo, gutte sielos
 duššalažžan i ane. Cælkkemættom arb-
 mo, åvdulaš vuollegašvuotta! moft mafset
 galgam hërrasam su vaimolađesvuotta, su
 vuollegašvuotta, su armo, su rakisvuotta?
 Sunji dåkka labbo addaldak i læk go dat,
 go olmuš vaimos su gitti adda, su gitti
 gåcço, suin ofti åftstattujuvvum ditti. Hær-
 rainam lbmelinam ofti åftstattujuvvum de
 illod muo siello, de avvod muo vaibmo.
 Hërra, muo lbmelam! buolatifcik muo du
 lutårromvuotta inad, nubbastuttašik muo
 vai šaddam nuftgo dån læk! duššendaga-
 šik muo jeccam suddogaslaš dato ja buok,
 mi muo jeccam læ, addašik muo sillui du
 basse audogas dato, du basse audogas
 dagoid viggat dakkat!

Hærramek min lbmelæmek! addašik
 atte buokak, guđek du basse sakramen-
 taid vuosstaivalddek, atte ælle ja duotta laš
 åskoin si daid vuosstaivalddek vai armo ja
 vaimolađesvuotta, vai suddoidæsek anda-

gassi dust siãžusi! muo hærram ja muo Ibme-
lam! vare buokak, guðek åftanaga muin
siskaldas ja duot ibmelballolašvuoda sist
særvolažžan dakkujuvvujek dam basse ja
audogas navdašæbmai, du basse audogas-
sandakke særvvai, go devddujuvvum si
læk jeððitusain, go diervasmattujuvvum
si læk dam almalaš biemoin, vare si dalle
muitostæsek maida muo anaši, muo hæjo-
muš, vaivašamus buok suddogasai gaskast.
Amen!

5.

Vuostas ja njæljad bakkom.

Ibmelest ballat galgak!

Ibmel rakkasen adnet galgak!

Aččad ja ædnad gudniettet galgak!

Vuostas bakkom.

Æi dust galga læt ærra ibmelak go
mån. (2 Mosesg. 20 k. 3 v. 5 Mosesg. 5
k. 7 v.)

§. 1.

Æi dust galga læt ærra ibmelak go mån,
dat læ: muo åfto dån Ibmelinad adnet gal-

gak. Maid dat cælkka, ja moft arveduv-
vut galgga dat, ja mi læ dat, Ibmel adnet?
mi læ Ibmel? Ibmel dat læ, gæst olmuš
buok burid doaivvo, ja gutte dârvvo ja
bataram sagje læ buok hæðest. Ibmel
adnet, dat læ åbba vaimostes gænge ala
åsskot ja dârvastet; vaibmomek åssko ja
dârvvo læ dat, mi adda Ibmel daihe æppe-
ibmel, åssko ja Ibmel årroba damditti åvtast.
Man ala nannos åskoin ja dârvoin vaibmod
dån biejak, dat du Ibmel læ; gæst åssko ja
dârvvo i læk, i sust læk Ibmel.

§. 2.

De læ nabbo dalle vuostas bakkom arva-
dussa dat, atte vaibmomek rievtes ja duot
åsko ja dârvvo dat aiggo ja gaibed, ja dag-
gar åsko ja dârvvo, mi dam åft aidno duot
Ibmel Ibmelines valdda ja adna ja aivestessi
su lut vigga årrot ja aivestessi su ala aiggo
dârvastet. Vuostas bakkom cælkka: varot
ječčad, æi læk æmbo ibmelak go mæn, ane
damditti muo åfto du Ibmelinad, ja ale
riæma muttom ærra viggat åccat; maid
burid dån darbašak, must daid doaivvot,
râkkadallat ja bivddet galgak, go hæðe
dilest læk, go vuorradus, go oasetesvuotta

valdda, de ane muo du dārvvo ja batta-
ramsagjenad, boadē muo lusa ja āro muo
lut! Mān addam dunji maid darbašak, mān
du vāketet aigom buok hādēst, ellus du
vaibmo guđege ārra ala dārvastekku,
ellus du siello guđege ārra lut vuāinadu-
sa, jedđitusa ja rafhe occu.

§. 3.

Ædnagak læk, guđek Ibmel aldsesek
gaddek, ædnagak læk, guđek dam gaddost
orruk, atte sist jā læ buok, maid olbmuk
darbašek, go ruđak ja ælok sist læk: dai
ala dak dārvastek ja āskaldek nuft nanno-
sen ja dārvvolažžan, atte æi si mastegen
šat æmbo fuola, ilolaš, oagjebas, roakadlaš,
ja aibas balotaga si ellik, dego gasko pa-
radis sist, dego almest si jā legje. Daggar
olbmuin læ galle muttom lagaš Ibmel, gæn
namma læ Mammon ¹⁾, ja duššalaš æppe-
ibmel sān læ; daggar olbmuk erit biettalek
ja erit suppijek dam āft duot Ibmel, alme
ja ædnam buokvægalaš Ibmel, sivnedægje
ja bisotægje.

Åftlagaš æppeibmel balvvalægjek sin-
guim si læk, guđek ārra olbmuin gudniet-

¹⁾ Matth. ev. 6k. 24 v.

tujuvvum sin ječaidæsek jierme ala, sin ječaidæsek visesvuođa, diervasvuođa, doaimalašvuođa, hutki, famoi, gudne, allagvuođa, sin ålgaldas šiega ællem gærde ala dârvastek ja åskaldek, i sistge læk l̄bm̄el, aive bættolaš, duššalaš æppeibmel sist læ. Buok daggar olbmuk dakkek sin ječaidæsek værre, bættolaš, duššalaš ja suddogalaš gaddoid, oalgatusaid, jurddagid, nje-goid ja himoid ibmelen aldsesek, ja sivnedægjesek, dam åft åidno duot l̄bm̄el si erit suppijek ja biettalek. Daggar olbmuk vajaldattek, atte ælok, gudne, jierbme, visesvuotta, diervasvuotta, doaimalašvuotta, hutkalašvuotta, famok, allagvuotta, šiega ællemvuotta l̄bm̄el armo ja rakisvuođa addaldagak læk, maiguim l̄bm̄el gudniettet ja olbmuid væketet mi galggap.

§. 4.

Ædnagak fastain læk, go ruđak ja ælok æi læk, mutto vaivašvuotta, varnotesvuotta, buoccalvasvuotta ja buoklagaš hæđalašvuotta de mârâš ja æppadus ja ballo ja dârvotesvuotta sin valdda, ja si adnek ječaidæsek dego l̄bm̄el i šat læm, dego l̄bm̄el i oaidnemen, i gullamen læm, dego su

giedast, su vaimost i læm vække, i læm bæsstem, dego sivnedægjesek sin aibas-rakkan vajaldattam ja læi. I sistge dat duot Ibmel læk. Si vajaldattek atte Ibmel buristsivnedam ja basotam læ buok vaivašid ja buok hæđalažaid ja gifsašuvvumid, si vajaldattek atte Hærramek ja Ibmelæmek Jesus Kristus maida vaivaš, hæđalaš ja gifsašuvvum olmuš læi, si vajaldattek atte Ibmel valddegådde i læk dam mailmest, atte Ibmel ruosa i stuorrabun, i lās-sadabbun daga, go dat gillamest ja guodemest læ.

§. 5.

Fastes Ibmel biettalægjek ja æppeibmel balvvalægjek si læk, guđek viggek littoid ja šiettadusaid dakkat bærgalagain, guđek noaidastallat viggek; ja buok olbmuk, guđek daggar mænoid ja hutkid ja dagoid ja gaskåmid viggek dakkat ja adnet, mak bahha læk Ibmel basse čalmi åudast.

§. 6.

Vuostas bakkom aiggo ja gaibed olbmu åbba vaimo ja doaivo ja dårvo Ibmel ala bigjujuvvum, ja i guđege ærra ala bigjujuvvum. Damditti sån min vaimoid aldsis

aiggo, go sãn dat åft aidno duot buokvægalaš buorre ja armogas Ibmel læ, alme ja ædnam ja olmui sivnedægje ja bisotægje ja varjalægje, gæn giedast fabmo, gæn vaimost rakisvuotta læ, gæn čalbme buok oaidna. Æreb dam åft Ibmel i læk Ibmel i almest, i ædnamest ¹⁾).

§. 7.

Dat åft aidno duot dunji audogassan dakke ja Ibmeli dakkalaš ja hæivvolaš ibmelbavvalussa dat læ, go vaibmo i dieđe, i aigo maidegen iloid ja avoid, i maidegen jedđitusaid ja rafhid, i maidegen dârvolašvuodaid ja bataramsajid æreb go Ibmel, gutte læ almest, ja go olmuš buok luoitta, buok vuollai manna Ibmel ditti.

§. 8.

Værre Ibmelbavvalussa ja stuorra ja sagga bættolaš æppeibmelbavvalussa dat læ, go olmuš oamedåvdos oagjodattam varas su ječas buorre ja basse dagoi ala, su ječas vanhurskesvuodai ja vigetesvuodai ala dârvast ja åskald, ja dai ditti væke, jedđitus ja åudogasvuoda Ibmelest gaibed, daggar olmuš ješ ječas Ibmeden dakka.

¹⁾ Esajas 44 k. 6 v.

§. 9.
 Vutti valddet ja jurddagidæsek vuollai ja ċalmidæsek oddi bieġjat galggek buok olbmuk maid vuostas bakkom cælkka, maid dat mafsa ja arvedatta ja maid dat gaided, atte olbmuk aivestessi lbmel ala dârvastet galggek, atte olbmuk buok burid lbmelest vuorddet ja doavvot galggek, go sãn dat læ, gutte adda ællem, ælatusaid, diervvasvuod̄a, rafhe, buok aigasaš ja agalaš burid¹⁾, oasetesvuod̄ast ja buok bahast erit min varjal ja bæssta. Ædnag buorek migjidi galle olbmuin addujuvvujek, mutto lbmelest dak almaken bättik, gæn asatusai ja bakkomi miel̄d dak migjidi addujuvvujek. Vanhemak, æssevalddek ja buok olbmuk dam gâċċom, dam bakkom oažžom læk lbmelest, atte burid si dakkat galggek; lbmelest mutto olbmuiboft mi daid burid vuosstaivalddep. I åftage olmuš oažo, i galga maidegen addet, i galga maidegen valddet daihe dakkat, ærebgo dat goċċujuvvum læ lbmelest. lbmelæmek nammi addujuvvut, lbmelæmek nammi vuosstaivalddujuvvut galgga, vai su namma alelessi gittu-

¹⁾ Jak. 1 k. 17 v.

juvvu ja gudniettujuvvu. Dast mi maida oaidnep, atte æp mi oažo daid sust asatuvum gaskåmid bagjelgæc̄cat, mutto gittet ja gudniettet galggap daid Ibmel asatussan; dast mi vela oaidnep, atte æp mi oažo ærra gæinoid ja gaskåmid vagjolet, hutkkit ja bivddet, go daid, maid Ibmel gâc̄com, asatam ja migjidi addam læ.

§. 10.

Barggus damditti juokke olmuš dam Ibmel bakkom goargost, gudnest ja rakisvuodastes adnet. Jærrat galgak vaimostad ja guoratallat galgak vaibmod, ja jærrat galgak oamedåvdostad, de oažok diettet lægo du vaibmo Ibmel lut daihe i. Lægo dust daggar vaibmo, mi buok burid doaivvo ja vuordda Ibmelest, gutte læ almin, erinåamaçet hæðe ja vaivašvuodâ dilest, lægo dust daggar vaibmo, mi buok luoitta ja erit hæitta ja erit balkest, mi i læk Ibmel, mii boaðe, i addujuvu Ibmelest, gutte læ alмест, de dust dat åft aidno duot Ibmellæ.

Árro du vaibmo doaivoines ja dårvoines guðege ærra lut, gutte i læk Ibmel, gutte læ alмест, adnago du vaibmo ærra dårvo, ærra bataramsaje go su, ja jås vaibmot su

lut, su åudast erit vigga, erit batar, de Ibmel dust i læk, de dušše bættolaš æppeibmel dust læ.

§. 11.

Vai olmuš oaidna Ibmel i aigo dam bakkom bagjelgeččujuvvum, mutto dakkujuvvum ja gudniettujuvvum, de sikke suor-gadlaš aittagid ja jedđijægje lappadusaid sãn dasa bieggam læ; dastgo nuft sãn cælkkka:

Mãn hærta læm, du Ibmel, gievr ja anger, gutte vanhemi værredagoid manaidæsek ala åcam goalmad ja njæljad sokki, sin ala, guđek muo vašotek; ja mãn dat læm, gutte vaimolađesvuođaid dagam duhat sågai miel, sigjidi, guđek muo rakkasen adnek, ja guđek muo bakkomid dállik.

§. 12.

Jåsjoge dak aittagak ja lappadusak buok bakkomidi addujuvvum læk, de erinåamačet dak celkkujuvvum læk dam oaivve bakkomi, dastgo dam vuostas bakkomi dak ærrak læk nuftgo goalostuvvum. Ja oapa dal dain Ibmel sanin, man garraset Ibmel sin ala moaratattujuvvu, guđek dårvastek guđege ærra ala; man armogas ja

vaimolađes sãn læ sin vuosstai, guđek su ala dârvastek. Hærra daggar Ibmel læ, atte rangašt̃kættai i sãn luoite sin, guđek su lut ječaidæsek erit jârggalek; de damditti sãn ballujuvvut aiggo ja i bagjelgeč̃-č̃ujuvvut, ja de damditti celkkujuvvu ja ravvijuvvu: buok bagjel Ibmelest ballat ja buok bagjel su rakkasen adnet.

§. 13.

Su basse ja vanhurskes angervuođa sudo vuosstai sãn buok aigidi almostam læ, nuftgo basse čal čajet. Algo rajast jâ Ibmel rangašt̃iŝgåđi buok æppegullolašvuođa ja buok æppeibmelbalvvalus, rangašt̃am ja duššadam ja hævvatam sãn læ sikke bakkinid ja Judalažaid, guđek su bællai æi jârggalet aiggom, nuftgo sãn maida âdna bæive duššen dakka buok værre ibmebalvvalus, atte maŋaçassi buokak, guđek sust ballat æi aigo, roappanek, hævvosæsek ja gadotussi mannek.

§. 14.

Ârro galle davja mailme mielast, ja mailme čalmi âudast, dego Ibmel bahha, čævlas, vækkavalddalaš olbmuid i oaidnemen, i gullamen læm, ârro galle muttomin dego

Ibmel sist i fuola, atte raffhai sãn sin luoit-
tet aiggo. Daggar čuovgates, garra ja
bahha luondolaš olbmuk æi aigo arvedet
ja vutti valddet, maid Ibmel sigjidi cælkká
apostal Paulus boft ¹⁾), ”gaddakgo dãn sud-
dogas, Ibmel duomo vuold erit vælttat?
bagjelgæčakgo dãn su buorrevuođa ja
gierdavašvuođa ja hiljanvuođa, ja ik die-
đe, atte Ibmel buorrevuotta ja gierdavaš-
vuotta du buorradussi doalvvo? Du buoš-
šeduvvum ja gattemættom vaibmod miel
moare dãn bagjelassad čoaggemen læk
Ibmel moare ja vanhurskes duomo almo-
stusa bæive. Dastgo mafsamen sãn læ
juokkači su dagoides miel.” Daggar
olmui ditti færtte galle Ibmel suddoid ja
væredagoid muittet gålm ja njællja sãgai
miel, daggar olbmuk si læk, gæi birra Ib-
mel cælkká: si vašotek muo.

§. 15.

Guđek Ibmelest ballik ja su rakkasen
adnek gudne, jedđitusaid ja læppadusaid
ãžžuk, vaimoladեսvuođa ja buok burid
sãn aiggo dakkat sigjidi duhat buolvai
miel. Daggar buorrevuotta galgãsi galle

¹⁾ Romal. 2 k. 3, 4, 5, 6 v.

min njuorrasmattet, avčotet ja viggatet min vaibmomek doaivo ja dârvo min rakis lbmelæmek ala bieगत, atte sust mi aiggop, atte sust mi råkkadallap aigasaš ja agalaš burid, go dam hui allag lbmel majestæta-lašvuotta nuft buorre mielažžan ječas čajet min sikke gáččot ja boyddit, migjidi lãppedet ja addet.

§. 16.

Vutti valddus damditti olmuš lbmel sanid ja bakkomid, adnus ja gudniettus juokke olmuš daid sanid ja bakkomid lbmel sadnen ja bakkomen, ellus olmuš daid suddogasai sadnen adnu. Aigokgo agalaš buristsivnadusaid, oasalašvuođaid ja audogasvuođaid oaidnet, daihe agalaš duomoid, oasetesvuođaid ja bafčasid? Dast galle boatta ja algga ja boccid buok oasetesvuotta, atte mailbme lbmel sanid i jakkit, i åsskot, i adnet aigo lbmel duot ja duođalaš sadnen, go oaidna, atte ædnagak, guđek lbmelest ballik, su rakkasen adnek ja su ala dârvastek, vaivaš, hæđalaš ja varnotes olbmuk læk, ja atte mammon ja mailme balvvalægjek ilost ja avost, gudnest ja goargost ællemen læk. Go nuft

dån dappatuvvamen oainak, de Ibmel basse sanid buok famoidad guim valddet ja duokkinad doallat galgak Ibmel duot ja duođalaš sadnen, ja muittet galgak Ibmel sadne i mate giellastallat, i mate duššid sardnot, imate bättet, mutto manemusta dat sikke adda ja rangašt, go Ibmel aige oaidna.

§. 17.

Jurdaš ješ, muite maid dån læk oaidnam, ja jæra ja cælke dalle, maid lækgo si manemusta vuoittam, guđek mammon ja mailme balvvalægjen vaivin ja mårrašin barggam læk silbbaid, æloid ja daverid aldsesek čoagget? Valddekgo si silbbaid ja daveridæsek mieldæsek? Lækgo si riggasabbo Ibmel sist go ærra olbmuk? Addekgo sin silbbak, sin daverak sigjidi buoreb æro, buoreb ja audogasab jabmem? Muite maid hærra cælkka: "man vades sigjidi, gæin ållo ællo læ, Ibmel valddegådde sisa bæsat ¹⁾." "Varotækket ječaidædek hanesvuođast; dastgo i åftage ællem æloi sist årro, daggo atte ållo sust læ ²⁾."

¹⁾ Lukas ev. 18 k. 24 v. ²⁾ Lukas 12 k. 15 v.

Njæljad bakkom.

Gudniette aččad ja ædnad. (2 Mosesg. 20 k. 12 v. 5 Mosesg. 5 k. 16 v.

§. 1.

Dam ačče- ja ædne-dille læ lbmel erinåamačet gudniettam æmbo go buok ærra aigasaš gaskavuodaid, virgid ja dilid, gáčodedin, atte manak æi dušše fal vanhemi-dæsek rakisyuodast, mutto maida gudnest sin adnet galggek. Veljaid, oabaid ja ærra olbmuid sãn læ gáčcom rakkasen adnet, mutto ače ja ædne čuoldda ja ærot lbmel buok ærra olmui gaskast erit ædnam ald, ja vela balddasis sãdno biegeja. Gudniettet mafsa æmbo go rakkasen adnet; gudniettet, nuftgo lbmel gáččo, sistes adna, i dušše fal rakisyuodã, mutto maida vuollegašvuodã ja basse ballolašvuodã nuftgo basse majestætalašvuodã åudast.

Vanhemidæsek gudniettet, dat læ: i dušše fal njalmines sigjidi sardnot rakisyuodain ja vuollegašvuodain, mutto dat læ erinåamačet sielostes ja vaimostes stuorramus goargo ja allagvuodã sigjidi addet, ædnam alemus oaivvamužžan sin doattalet, ja ålgål-

das ællem, mænoid ja dagoid boft daid vaimo jurddagid čajetet.

§. 2.

Vanhemak doattaluvvut ja gudniettujuvut galggek daggar olmučen, guđek lbmel sajest læk, man hægjo, fuone, rašše ja suddogaslaš habme sist læžža, ačče ja ædne si læk almaken, manaidi lbmelest addujuvvum. Jås si suddoduvvujek de gudnestæsek æi si almaken dakkujuvvut galga manainæsek.

Æi galga manak vanhemidæsek ålgåldas hame bællai gæččat, æi galga manak vanhemidæsek dubmit maggar si dām dam dafhost ležžik; muittet galggek manak, maggar olbmuk si læk manaidassasek lbmel sane, dato ja bakkom miel, atte sõi læva ačče ja ædne. Sivnedægjamek, lbmelæmek åudast nubbe olmuš i læk aleb go nubbe, mutto gaskastæmek, olmui åudast ja gaskast åft dilalašvuotta i læk, olmui ja suddogasai gaskast nubbe aleb læ go nubbe, ja nubbe vuoleb læ go nubbe, dat ærotussa læ lbmelest aldes asatuvvum ja ravvijuvvum. Muittet mi galggap, gutte ådna bæive vuoleb læ, itta bæive damanaga

allagvuoda oažžo, mi nubbest læ; gutte
 ådna bæive dušše manna læ, itta bæive
 ješ manaid oažžo, ittabæive ješ ačče ja
 ædne læ.

§. 3.

Gullat manak, gullat di nuorra olbmuk!
 gullat ja vuttivalddet maid lbmel gáččo:
 gudniette aččad ja ædnad, sãn cælkka.

Gullat di, guđek ja boares læppet! gullat
 di vuorrasak! Læge aččad ja ædnad gietta
 ja juolgge ja čalbme! Lækgo dust aldad
 manak ja lækgo dust boares vanhemak de
 adde manaidassad šiega, basse, buorre ja
 ibmelballolaš åuddamærka, daga du van-
 hemidad vuosstai, maid dãn aigok, atte du
 manak du vuosstai dakkat galggek; adnus
 boares olmuš, adnus nuorra olmuš ačes
 ja ædnes gudnest ja njuorrasamus rakis-
 vuodast.

§. 4.

Vanhemidæsek gudnietet læ nabbo dalle
 åbba vaimostæsek sin bajebun ja alebun
 ja buorebun ja divrrasabbun adnet ja doat-
 talet go buok, mi læ, rakkassamus ja divr-
 rasamus ællon ja riggesvuottan sin doatta-
 let ja lækkat; atte saniguim sigjidi buok

gudne addujuvvu; æi galga manak hoapost ja sutost daihe moarest sigjidi sardnot, æi oaivastallat sin vuosstai, mutto sin vuollai si vuollanet galggek ja javotaga årrot, jās vela vanhemak garraset sigjidi sardnomen læk; goalmadašši de dagoiguim galggek manak vanhemidassasek gudne addet, sin balvvalet, væketet, æletet, biebmat, sin åudast mårraš adnet, go si boares læk, go si buoccek, go si vaivaš læk ja hægjok, go si mårrašist læk. Buorre mielast ja vaimoidæsek vuollegašvuodain ja iloin galggek manak vanhemidæsek gudniettet; buok, maid manak vanhemidassasek dakkek si lbmeli dakkek.

Jesus Kristus læi vanhemidassis vuollegaš.

§. 5.

Åidnujuvvut ja vuttivalddujuvvut galgga maggar stuorra, buorre ja basse dakko manaidi addujuvvum ja åskalduvvum læ lbmelest. Vuttivalddujuvvut ja muittujuvvut galgga, atte njæljad bakkom lbmel rava læ, lbmel ječas basse lbmelvuodasadne, atte dušše dak olbmuk basse ja lbmelballolaš olbmuk læk, gudæk lbmel

basse sani mielld ellik. Nuft cækket ja dubmit galgga olmuš: "Galgamgo basse ja buorre dago dakkat, de buoreb ja baseb dakko i læk go vanhemidi gudne ja gullo-lašvuoda addet ja čajetet, dastgo dam dago læ Ibmel ješ gáčcom. Maid Ibmel cælkka ja gáččo galle dat læ sagga aleb, sagga bajeb ja buoreb go buok, maid sud-dogasak hutkkijek, arvvalek ja celkkik; aleb, baseb, buoreb, jiermalabbo oapatægje, ised ja hærra i læk go Ibmel læ, i læk damditti mikkege oapoid, i mikkege bagadusaid, i mikkege dagoid baseb, aleb, buoreb go dam, maid Ibmel oapat ja gáččo. Go Ibmel i dieđe buoreb ja baseb ja sunji dâkkalabbo dago gáčcot, imge mân dieđe, aigom galle damditti dakkat maid muo rakis Ibmel læ gáčcom." Nuft galgga juokke manna oamedâvdosis cækket, ja nuft sân dakkat galgga.

§. 6.

Nuft ibmelballolaš manak bagaduvvut ja bajasgessujuvvut galggek, ja audogas oappo ja bagadussa dat læ galle, dastgo Ibmel oappo ja bagadussa dat læ; stuorra ilo ja gudne dat adda, manaid, sikke nuorra ja

boares manaid gullolažžan, ballolažžan ja vuollegažžan oaidnet vanhemiđassasek; galle dat čierotatte læ, atte állo manain daggar jierbme, ja daggar čuovgas i læk. Barggop mi damditti buokak nuft oapatet ja daggar áuddamærkaid addet, atte nuorra olbmuk, go balvvalet ja gudniettet si aigguk Ibmel duot buorre, basse, dákkalaš ja ibmelballolaš dagoiguim, atte čalmiđasek ja beljiđasek si erináamačet njeljad bakkom bællai jarggalek, atte si viggek barggat dakkat vanhemiđassasek, mi buorre læ Ibmel buorre ja basse čalmi áudast. Dat olmuš, gutte nuft dakka, su vaimost dat stuorra ja audogas jedđitussa læ, atte aldisis sán matta čelkket: "Gæč, dat dakko buorre ja dákkalaš læ muo rakis Ibmelasam, gutte læ almest, dam galle dieđam su ječas sanest." I mikkege dagoid, man stuores, man hærvas, man gudnalaš dat sudogasai mielast oruši, nuft stuores, nuft alla, nuft dákkalaš, nuft gudnalaš læ go rakisvuotta ja gullolašvuotta aččasis ja ædnasis.

§. 7.

Illodet galgak vaimostad ja Ibmel dán gittet galgak go dunji áskaldam ja asatam

sån læ daggar dago, mi su čalmi åudast buorre, divres ja dåkкалаš læ, gittet galgak vanhemidad, gittet galgak Ibmel godunji dat gudne addujuvvum læ dakkat mi Ibmel miela mielđ læ, mi du Ibmel olmučen, Ibmel basse, rakis ja audogas olmučen dakka. Man hægjo ja ucašuvvum gullolašvuodđa ja rakisvuodđa dakko dat læžžä, maid olmuš ja maid suddogas dakka gullolašvuodđas ja rakisvuodđas ditti Ibmel ja vanhemi vuosstai, divres ja buristsivneduvvum dakko dat almaken læ, i min allagvuottamek ditti, mutto su allagvuodđa ditti, gutte gáččom læ min nuft dakkat, ja gutte oaidna ja gulla jäs mi dakkat aiggop maid sån læ gáččom.

§. 8.

Gittovažak mi galggap læt vanhemidæmek vuosstai sin rakisvuodđa ja buorrévuodđa ditti, maid mi læp oažžom sist. Davja šadda atte sikke vanhemidæmek ja Ibmel mi vajaldattep ja rakisvuodđastæmek ja gullolašvuodđastæmek erit sin luoittep. Basse vuainä čuovgas ja dakko dat læ, go oaidnep ja dakkap maid Ibmel gáččom læ ja mailme loap ragjai ja agalažžat gáččomen læ.

§. 9. Æreb buok dam galggap mi maida damditti viggatuvvut dam l̄bmel bakkom viggat doallat, atte l̄bmel vela aigasaš l̄ppadusa dasa bieggam læ go cælkka: gudniette aččad ja ædnad, vai du bæivek ållo šaddek ja vai burist dunji gævva dam ædnamest, maid hær̄ra du l̄bmel dunji adda ¹⁾). Gulolašvuotta l̄bmel miela miel̄d læ, ja boatta migjidi aldsemek buorren, ja rafhalaš, ilolaš ja oasalaš ællem migjidi adda. Apostal Paulus goargot saggarak ja ramed dam bakkom ja cælkka: dat læ dat vuostas bakkom, mi sistes adna l̄ppadus, nabmassi dam: buorre gævvamvuot ja gukkis ællem ædnamest²⁾). Adnek galle dak ærra bakkomak maida l̄ppadusaidæsek siste sek, mutto æi dak cælke daid l̄ppadusaid nuff čielggaset.

§. 10. Šaddod ja balkkad, go njeljad bakkom dån doalak, ješ dån dal oainak; buorre beivid, buorre oase ja buorre dile dån oažok oaidnet; vuttivalddet galgak maida ranga-

¹⁾ 2 Mosesg. 20 k. 12 v. 5 Mosesg. 5 k. 16 v. Syr. 3 k. 1 v.

²⁾ Eph. 6 k. 2, 3 v. Sadnel. 3 k. 2 v. 4 k. 10 v.

štusa; gutte gullolaš i læk roappanet galgga, ilost i sãn oažo ællet. Gukka ællet dat mafsã basse čallagist i dušše fal boares šaddat, mutto maida buok daid l̄bmel burid ja addaldagaid adnet, mak gukkis ja oasalaš ællem varas darbašuvvujek.

Go aččad ja ædnad vuollai ik dãn aigo vuollanet, de essevaldi miki vuollai dãn fertik vuollanet, ja go ik vela dasa vuollanet aigo, de jabmem vuollai dãn galle šaddak vuollanet.

§. 11.

l̄bmel ballolaš ja gullolaš olbmui dat buristsivnadussa læ, atte raffhe sist læ l̄bmelin. Njæljad bakkom åftgærdasaš, čielgas ja alke sanid galle sardno, damditti gaddek ædnag olbmuk dam buristrakkan arvedet; dam bagjel si geččik ja čalmidæsek si jårggalek nubbe guvllui, æi si mate arvedet, atte olmuš saggarakkan l̄bmel moare ja rangastusa bagjelassis gáččo, go dam bakkom sãn ucaš; i mikkege dagoid læk suddogasai dakkamest, ige olmui dakkamest, mi l̄bmeli divrasabbo ja dakkalabbo læ.

§. 12.

Dat bakkom maida gullolašvuoda sard-

no buok oaivabui vuostai, gæin ravvimuŝ
 ja radđimuŝ læ min bagjel; vanhemi famos
 boatta ja boccid buok ærra fabmo. 52 Go
 ačče i mate åfto manaides bajasgæsset ja
 oapatet, de ærra olbmuid bagadægjen ja
 oapatægjen sån valdda; jås buocca daihe
 vaivaŝ læ de ustebides ja siddaguimides
 vækken sån čuorvvo, gæi gitti ačalaŝ
 famos sån adda; go sån jabma de færtte
 nubbe olmuŝ aččen mannat manaidi. Balv-
 vategjid færtte maida olmuŝ vækken ja
 vuoldes adnet, atte buokak, guđek hær-
 ran daihe iseden goččujuvvujek vanhemi
 sagjasažak læk. Basse čallagist gočču-
 juvvujek maida dak buokak aččen, nuftgo
 si, guđek dalostæsek aččeamat doaimatæ-
 men læk, ja guđek aččevaimo adnet galg-
 gek sin vuostai, guđek sigjidi åskalduv-
 vum læk; damditti goččujuvvujek isedak
 ja æmedak dalloaččen ja dalloædnen, nuft-
 go radđijægjek ja gonagasak ædnam aččen
 goččujuvvujek.

§. 13.

Maid nabbo manna aččasis ja ædnasis
 gædnegas læ, dat maida buok dalo olbmui
 gædnegasvuotta læ dalo ised ja æmed

vuosstai. Damditti galggek balvvalægjek sikke læt gullolažak isedi ja æmedi, ja maida sin gudniettet aččen ja ædnen, ja buok dagoidæsek dakkat si galggek ilost ja buorre mielast, lbmel bakkom ja sane miel ja lbmel ditti. Vela illodet galggek balvvalægjek, atte ised ja æmed si oazžom læk, gæi vuosstai si illolaš oamedävdoim mattek daid lbmeli dākkalaš dagoid dakkat aldsesek gudnen ja almalaš balkkan.

Kristus Jesus bādī, i balvvaluvvum, mutto balvvalam varas.

§. 14.

Fertijek galle balvvalægjek ilost læt ja lbmel gittet ja gudniettet sin åftgærdasaš ja vuollegis balvvalusasek ditti ja boft, man ditti si vela biemo ja balka åžžuk, ja man boft si mattek aldsesek daggar divrras davverid čoagget, nabmalassi lbmeli buorre dākkalaš dagoid. Alma dat stuorra illo ja gudne læ dam diettet ja dam aldsis cælkket bæivvalaš bargoid bargadedin? Dasa vela boatta lbmel lāppadus, atte burist dunji gævvat galgga. Moft ja man lakkai doaivok daihe gaddak dān audogassab daihe baseb šaddat dagoidad dafhost?

Ibmel lut galle dat dušše åssko læ, mi dakka du bassen ja audogassan, dastgo åsko ċada Ibmel balvvalægje dån læk; mutto åsskod dagoiguum olbmuid dån balvvalak Ibmel dato ja bakkom miel. Go nuft dagak de hærra ješ du ussteb, du bæloštægje, ja du varjalægje læ, illolaš ja roakadlaš oamedåvddo dust læ, ja dat armo-gas rakis Ibmel, sån du Ibmel læ, sån, gutte ċuotte gærdasaš audogas balka dunji adda; go ibmeballolaš ja gullolaš læk de rigges ja famolaš læk. Mutto jås ik læk ibmel-ballolaš, jås ik læk gullolaš de Ibmel moarre ja garasvuotta dust læ, raffhe i læk vaimost mutto buoklagaš vuostai-giettagævvad.

§. 15.

Gullolašvuođa mailmalaš essevalddi vuostai goċċujuvvu ja ravvijuvvu dam bakkomist; essevalddek læk maida aċċe dille olbmuk. Essevalddek æi læk dušše soames olmui aċek, mutto buok vuolle-bužaidæsek aċek. Essevalddi boft adda Ibmel migjidi, nuftgo min vanhemidæmek ċađa, biemo, daloid, sidaid, rafhe, suogja-læme, oagjebasvuođa, væke, vuoiggad-

vuođa, buorre lagaid ja asatusaid. Buok
gudnin adna essevaldde namas ja allagvuo-
đas, ja læp mi damditti gædnegasak daid
gudniettet, daid rakkasen ja divrrasen ad-
net lbmel sani ditti.

§. 16.

Juokke olmuš, gutte dago gullolaš, vuol-
legaš læ ja buorre mielast daid dagoid
vigga dakkat, mai boft oaivvabuk gudniet-
tjuvvujuk, daggar olbmust dat nannos
dietto læ, atte su dagok buorre ja dåkka-
laš læk lbmeli, gutte avo ja ilo vaibmoi ja
roakadlašvuođa oamedåvdoi balkkan sunji
adda. Jås rakisvuođain ja buorre mielast
olbmuk oaivvabuid æi jægadet aigo, mutto
sin bagjelgeččik, ja vela sin vuosstai ječa-
sek bigjik, æi si oažo armo, æige buristsiv-
nadusa. Duot buristsivnadussa, duot buor-
re oasse dušše oažžomest ja fidnimest læ
gullolašvuođa ja vuollegašvuođa ja lbmel-
ballolašvuođa čada.

§. 17.

Æreb dai gålm ači, guđek læk: min oa-
žalaš vanhemak, dallo vanhemak ja ædnam
vanhemak, læk mist vela vuainjalaš aček,
si, guđek lbmel sanid migjidi sarnedek, ja

guđek l̄bmel saniguim famo ja duomo min bagjelist adnek. Basse Paulus gāc̄c̄o ječas ač̄c̄en, go cælkka: "mān din sakkanattam læm Kristusist Jesusist evangelium boft 1)." Vuain̄alaš ač̄idi stuorramus ja erināamaš gudne boatta. Buokak, guđek Kristus nama miel̄d kristalaz̄žan ječaidæsek goč̄čuk ja adnek gædnegasak læk l̄bmeli sin guoftgærdasaš gudnest adnet, guđek sin sieloidæsek āudast mār̄raš adnek, ja burid sigjidi dakkat ja sin biebm̄at si galggekk 2).

§. 18.

I dušše fal manai mutto maida vanhemi gædnegasvuod̄aid sardno l̄bmel njæljad bakkomistes, moft si ječaidæsek adnet galggekk sin vuosttai, guđek sigjidi addu-juvvum ja āskalduvvum læk. Vuttivald-
dusek damditti buok ač̄ek ja ædnek, buok isedak ja æmedak l̄bmel basse gāc̄c̄om, sin basse goč̄c̄ujume, sin basse dile ja sin basse gædnegasvuod̄aid.

Arvotes olbmuid, garra lundulaš daihe bahhajuonalaš suddogosaid l̄bmel i aigo ač̄c̄en ja ædnen, iseden ja æmeden. I adde

1) 1 Kor. 4 k. 15 v. 2) 1 Tim. 5 k. 17 v. Eb. 13 k. 17 v. 1 Thes. 5 k. 12, 13 v. 1 Kor. 9 k. 11—14 v. Gal. 6 k. 6 v.

Ibmel vanhemidi gudnes, famos ja duomos dam varas, atte sin ječaidæsek sudogaslaš dato ja jierme mielđ si dam gudne ja famo adnet galggek. Ibmel aiggo, atte sust si ballat galggek, su si gudniettet galggek, sunji si galggek læt gullolažak. Ibmel sist gaibed, atte basse angervuođain ja ibmelballolaš askaldasvuođain si muittet galggek su gáčcom, ja sin gočcujume, sin dile, sin gædnegasvuođaid, maid Ibmel ballolaš ja gullolaš balvvalægjen ja su rakis mannan si viggat galggek barggat dakkat. Æi si galga dušše fal rubmašlaš mårraš adnet sin manaidæsek, balvvalegjidæsek ja vuolebužaidæsek åudast, mutto bajasgæsset si galggek sin Ibmel gudniettet ja gittet. Æi oažo vanhemak dam sin Ibmelest sigjidi asatuvvum ja addujuvvum dilest sin ječaidæsek sudogaslaš jierme ja dato mielđ dakkat ja mænnotet; muitostæsek si alelessi adnet galggek, atte Ibmel duođalažžat ja vela garraset sin gáčcom, bagadam ja ravvim læ, maid ja moft si dakkat galggek; muittet si galggek, atte Ibmeli lågo si galggek dakkat.

§. 19.

Ædnagak ellik ja mænnodek, dego lbmel sigjidi manaid addam læ aive sin ječai-dæsek havskevuođa ja aige ajetallam ditti ja varas, balvvalegjid ja vuollebužaid dušše bargo ja avke ja vuoto ditti. Ædnag aček, ædnek, isedak, æmedak ja oaivvamužak addek manaid, balvvalegjid, vuolebuid ællet ja vagjolet, dego sin oapatubme ja ællemvuot sigjidi i guoskaši. Æi si oaidnet aigo mi dam allag ibmelvuođa majestætalašvuođa rava ja datto læ dago dafhost, man garraset herra su ravvagides buokaleb olbmuin aiggo dakkujuvvut, ja ravvagides bagjelgeččujume garraset sãn rangašt. Darbašuvvu galle vuolebuidæsek ja nuorrab olbmui åudast fuol ja mårraš ja rakisvuođa ja åudastgæččam adnet; lbmel læ addam vanhemidi manaid, vai lbmel mannan si galggek daid oapatet ja bajasgæssat. Diettet galgga juokke olmuš, atte lbmel armo ja buristsivnadusaid i sãn oažo, jås i sãn oapestet aigo manaides balvvalegjid ja vuolebuides lbmelest ballat, su dävddat ja diettet, su basse dato barggat dakkat.

§. 20.

Boares testamenta ravvagak
manaidi.

Malakias proph. 1 k. 6 v. Bardne gudniettet galgga āces ja balvvalægje isedes.

2 Mosesg. 21 k. 15, 17 v. Gutte āces daihe ædnes cabma, ainasrakkan jabmet galgga; gutte āces daihe ædnes garrod duođairakkan jabmet galgga.

3 Mosesg. 20 k. 9 v. Gutteikkenessi āces daihe ædnes garrod, duođairakkan goddujuvvut galgga; āces, ædnes s̄an garrodi, su bagjelist årrot galggek su varak.

5 Mosesg. 5 k. 16 v. Gudniette āc̄cad ja ædnad, nuftgo h̄erra du lbmel du læ ḡāc̄com, vai burist dunji ḡævva dam ædnamest, maid h̄erra, du lbmel, dunji adda. Garrodussa su bagjeli, gutte āces daihe ædnes bagjelḡæc̄ca, ja c̄elkket galggek buok olbmuk! Amen.

Sadnel. 1 k. 8, 9, 10 v. 6 k. 20 v. 15 k. 5, 20 v. 17 k. 21, 25 v. 19 k. 13 v. 20 k. 20 v. 23 k. 22, 24, 25 v. 30 k. 17 v.

Barnačam! gula āc̄cad bagadus, ja ale luoite vaimostad ædnad ravvagid; dastgo dak armo c̄iņak læk oaivestad, ja du c̄æp-

pat hærvaḱ. Jiermalaš bardne aċes illo læ, jallag bardne ædnes vaimo bavċagatta. Jiermalaš bardne aċes bagadus gulla, mutto gutte bilkedægje læ, i sãn gula; jallag olmuš aċes bagadus bagjelgæċċa; mutto gutte rangaštusa muitta jiermalaš læ. Jallag bardne aċċasis mǎrraš dakka, ja baċa mǎrraš sunji adda, gutte rieġadatti su. Jallag bardne aċes oasetesvuotta læ. Gutte jallag mana sakkanatta vaimobavċas sust oažžo; jallag mana i læk aċes illo.

Gutte aċes daihe ædnes garrod, su ċuovgas ċasskat galgga sukkis sævdnjadasast. Jægadet galgak aċċad, gutte du sakkanatti; ik bagjelgæċċat galga ædnad, go boares sãn šadda. Aċċad illodattet galgak, ja avvodattet galgak su, gutte du rieġadatti. Vanhurskes olbmu aċċe oažžo stuorra ilo; gutte jiermalaš olbmu sakkanattam læ, illo-dæmen læ su ditti.

Ċalbme, mi aċes bilked ja ædnes bagjelgæċċa buldogasak erit gaikkot, ja goas-skemak bǎrrat galggek.

Jesus Sirak visesvuotta. 3 k.

Rakis mannaċidam! gullat muo, din aċadek, vai di bestujuvvubættet. Dastgo

hærra gudniettam læ āce manaides bagjel,
 ja nannim s̄an læ ædne duomo barnides
 bagjel. Gutte āces gudnietta, suddoid
 soavat; gutte ædnes gudnietta, læ nuftgo
 s̄an, gutte šiega æloid aldisi čoagga. Gut-
 te āces gudnietta, su ječas manain ilo s̄an
 oazžo, ja rokkus bæive s̄an šadda gullu-
 juvvut. Gutte hærra jægad ervosmatta
 ædnes. Gutte hærrast balla, s̄an āces gud-
 nietta ja vanhemides s̄an balvval hærranes.
 Gudniette āččad dagoi ja saniguim, vai
 buristsivnadussa sust du bagjeli boatta;
 dastgo āce buristsivnadussa bisot ja bajas-
 doalla manai daloid, mutto ædne garro-
 dussa vuodoid gaikko. Ale vigga bivddet
 ječčad gudne āččad æppegudniettem boft,
 dastgo āččad æppegudniettet, dat i læk du
 gudne. Āce gudne læ barne gudne, æp-
 pegudniettujuvvum ædne læ manai hæg-
 pad. Rakis mannačam! væket āččad su
 boaresvuodastes, ik d̄an su vaimo bavča-
 gattet galga su æleddines. Go mielaines
 s̄an bacca, ik d̄an dam sunji vikken lakkat
 galga, ik d̄an galga su bagjelgæččat du
 nannosabbo jierme ditti. Vaimolađes-
 vuotta vanhem vuosstai i šadda vajalduy-

vut, ja du suddoidad dat gæpedet galgga. Ja du hættad bæive sãn dam dunji muite-men læ; ja nuftgo jen šiega dalkest sudda, nuft du suddoidad dušsen dakkujuvvut galggek. Gutte aces suppi Ibmel bilke-dægje læ, gutte ædnes moare bagjelasis gâcço garroduvvum læ hærrast. Manna-tæbmen jabmet buoreb læ, go ibmelmæt-tom manaid oažžot. Jiermalaš nieid arb-bemen læ boadnjas, mutto, gutte boadnjas hæppadšutta, aces vaimo bavčagatta. Siv-votes nisson hæppad dakka aččasis ja boadnjasis, ja gugtuin sãn šadda bagjel-geččujuvvut.

Manak, guđek rabmadallamen læk sin hæppadvuođaidæsek ja sin sivvotesvuo-đaidæsek ditti sågaidæsek gudne si bille-dek. Manai manak boares olbmui kruon-no læk, ja manai gudne vanhemi gudne læ. Vanhurskes olbmu ačče oažžo stuorra ilo; gutte jiermalaš olbmu sakkanattam læ, su ditti illodæmen læ. Adde aččasad ja ædnasad ilo; su avvodet galgak, gutte rie-gadatti du.

§. 21.

Boares testamenta ravvagak
vanhemidi.

1 Mosesg. 18 k. 17—19 v. Ibmel Jehova celki: im čiekkat aigo Abrahami maid dakkat aigom; ja Abraham šaddat galgga stuorra ja vægalaš olbmui ačče, ja su sist galggek buok ædnam olbmuk buristsivneduvvut; mån dieđam Abraham, atte gáččomen sãn læ manaides ja dalos su mannel herra gæino vagjolet, ja vanhurskesvuodđa ja vuoiggadvuodđa barggat dakkat, vai herra oažžo addet Abrahami, maid sãn læ læppedam sunji.

5 Mosesg. 4 k. 9 v. 6 k. 4—7 v. 11 k. 18—20 v. 32 k. 46, 47 v. Varot ječčad, varjal du sielo, amad Ibmel sanid dãn šaddat vajaldattet, ja amasek Ibmel sanek du vaimost erit javkkat, manaidassad ja du manai manaidi daid dãn bagadet galgak. Gula Israel! herra min Ibmelæmek læ åft, ja rakkasen dãn adnet galgak herra, du Ibmel, åbba du vaimostad, ja åbba du sielostad, ja buok du famostad! Ja buok dak sanek du vaimostad årrot galggek! manaidassad dãn daid oapatet ja bagadet galgak,

ja daid sanid dån sigjidi sardnot galgak. Varotækket ječaidædek, amasek din vaimok šaddat čajadaddat, atte lbmel gæino di hæittebættet, atte hærra moare bagjellassadek di gâččobættet. Biegjat buok sanid din mieladek vuollai ja oapatækket din manaidassadek daid, daid sarnededin go goađest læk ja go matke mielid vagjolak, go vællhanak ja go bagjanak. Biegjat buok lbmel sanid din mieladek vuollai, gâččot manaidædek daid dakkat. Duššalaš daihe guoros sadne dat i læk, lbmel sadne læ din ællem.

6.

Duodāstegji vale čilgitus ja ravvagak sigjidi, guđek duodāstet galggek.

§. 1.

Juokke olmuš, gutte vuordnot galgga, bajedet galgga gâlm suormaid, mak læk: bælge, čuvdde ja gasskasuorm. Vuostas

suorma boft, mi læ bælge, arvedattujuvvu
 l̄bmel aċċe, nubbe suorma boft, mi læ
 ċuvdde, arvedattujuvvu l̄bmel bardne, ja
 goalmad suorma boft, mi læ gasskasuorm,
 arvedattujuvvu l̄bmel basse vuāiŋ. Daid
 guoft ærra ja ucceb suormaid olmuš goab-
 meri ċarvvit galgga; nubbe boft arvedat-
 tujuvvu olbmu divrras siello, gutte ċikku-
 juvvum læ olbmu sist; nubbe suorma boft
 arvedattujuvvu olbmu rumaš, mi halbbe
 læ sielo ævtost. Ābba gieđa boft arvedat-
 tujuvvu āft aidno agalaš ja buokvægalaš
 l̄bmel ja sivnedægje, gutte læ sivnedam
 olbmu ja buok sivnadusaid almest ja æd-
 namest.

Dat olmuš, gutte daggar ibmelmættom,
 oamedāvnotes ja ješjeċas vašotægje olmuš
 læ, atte værre vale s̄an dakkat aiggo, daihe
 vales i doallat aigo, maid vuordnom læ,
 s̄an gafhad stuorra suddo dakka.

Gutte vuordno, s̄an sardno nuft: J̄as
 verid vuornom, de rangaštekkus muo l̄b-
 mel aċċe, l̄bmel bardne ja l̄bmel basse
 vuāiŋ, atte i munji buorren boattet galga
 l̄bmel, almalaš aċċamek, sivnedæbme, go
 muođoides miel̄d s̄an sivnedi muo ja buok

olbmuid, ige munji buorren boattet galga buok su ačalaš buorrevuotta, armogasvuotta ja vaimolađesvuotta, mutto gažžares ja æppegullolaš værredakken ja sudolažžan galgam mán rangaštuvvut agalažžat hælvetest.

Dat olmuš, gutte verid vuordno, daihe vurdujuvvum vales i doala, sán sardno nuft: Jås verid vuornom, de rangaštekkus muo Ibmel ačče, Ibmel bardne ja Ibmel basse vuain, atte Ibmel barne, min hærramek Jesus Kristus vuollegis olmušvuođa bagjelassisvalldem, ja su divrras varrabivvastagak ja ansaškættai bača gifse, su basse divrras varak, mak olmui suddoi åudast gålgatuvvujegje, su hirbmad jabmem, su åudulaš bajasčuožželæbme, su hærvas vægalaš albmaibajasmannam, ja buok, maid Jesus Kristus, min åft aidno gaskålmai vuoitam læ su valljijuvvum olbmuidi, dat buokrakkan galgga munji læt duššen, i dat muo væketet galga audogasvuođa varas, mutto maņemuš bæive galgga hærra Kristus læt muo garas duobmar, gutte værredagoidam ditti muo dubmit galgga ja agalaš gifsai muo rangaštet galgga garrasamus

duomoines, ja hælvet givsedægje gitti muo balkestet galgga agalažžat gifsašuvvut.

Gutte verid vuordno, daihe vurdnujuvum vales i doala, sãn sardno nuft. Jås verid vuornom, de rangaštekkus muo l̄bmel aċċe, l̄bmel bardne, l̄bmel basse vuain̄, atte basse vuain̄a dagok, gutte boattam ja vuolgatuvvum læ jedđitussan basse apostalidi ja buok åskolaš kristalažaidi, æi galga munji vækken boattet, mutto kristalaš girko særvegåddest erit suppijuvvut galgam, ige galga su rokkus munji buorren boattet, imge galga mãn dasa særvo-lažžan šaddat, i galga evangelium jedđitusa sardne muo væketet, æi goassegen galga muo suddok munji andagassi addujuvvut, imge bajasċuožželet galga dam hærvasvutti, mi åskolaš kristalažai varas rakaduvvum læ agalašvuodast, mutto åftanaga hæggainam ja sieloinam suppijuvvut galgam agalaš rangaštussi.

Dat olmuš, gutte verid vuordno, sãn l̄bmel aċċe, l̄bmel barne ja l̄bmel basse vuain̄ ja buok l̄bmel buorre audogassan dakkujuvvum olbmui ja dai basse vallijuvvum engeli vuosstaiċuožžo, ja sin suppi, hæg-

gaines ja sieloines bærgalaga ja su jåvko gitti oabmen sån ječas adda hælvetest ællet ja buollet agalažžat, gåst besstujubme i læk.

Dat olmuš, gutte verid vuordno, sån sardno nuft: Jås verid vuornom, de garrotuvvum lekkus buokrakkan, mi must lædam ilmest: garrotuvvum lekkus muo ædnam, bælddo ja giedde, atte im goassegen maidegan šaddoid daihe vuoitoid dast oažžo: garrotuvvum lekkusek muo šivetak, muo baccuk, muo savcak, atte æi dak goassegen ådna bæive rajast diervvan æle, mutto aivve likkotesvuotta galgga læt munji: garrotuvvum galgam mån ješ læt, ja buok, maid riæmam dakkat.

Barga damditti olmuš! buristrakkan smiettat ja jurddagidad vuollai biegtat, atte gillamest i læk dat garra ja lossis duobmo, maid bagjelassad dån gåčok, go verid dån vuornok. Færtte galle kristalaš olbmu vaibmo ballat ja suorgganet værre vale vuosttai; gutte verid vuordno lbmel lut erit ješ ječas dakka, buok lbmel armo ja buok lbmel burid, aigasaš ja agalaš, sån erit balkest, kristalaš særvvegåddest erit

ječas dakka, agalažžat sãn šadda lappu-
juvvut ja rangaštuvvut rubmašines ja sie-
loines. Varôtekkus ješečas damditti juok-
ke kristalaš olmuš, amas verid sãn riæbmat
vuordnot; essevaldde gáčokættai i ábbage
vuordnot galga olmuš, nuft duođai go
sielos oasalašvuođa ja audogasvuođa rak-
kasen sãn adna.

Addaši migjidi buokaidi dat buorre ja
buokvægalaš lmel su armo, atte æp verid
mi sarno æpge vuorno, mutto atte aivve
duotvuođa mi sardnop ja vuordnop, su
rakis barnes, min hærramek, Jesus Kristus
boft! Amen.

Nuft duot væketifci muo lmel ja su
basse sadne!

§. 2.

Boares testamanta ravvagak duot-
vuođa sardnot.

Sakar. prophet. 5k. 3,4 v. 8k. 16,17,19v.

Sardnot duotvuođa, dubmijækket duot-
vuođa ja rafhe duomo. Allet ane bahha
jurddagid guimidædek vuosstai din vaimoi-
dædek sist; allet vuorno verid, cælkká
hærra; rakkasen adnet duotvuođa ja rafhe.

Juokkaš, gutte værre vale dakka hæva-

tuvvut galgga; garrodussa su ja su dalo ala boatta, gutte verid vuordno.

Malak. prophet. 3 k. 5. v.

Ja din lusa boad̄am duomoinam, dubmit aigom sin, guđek verid vurdnuk, ja sin, guđek æi bala must.

Sadnel. 6 k. 16—19 v. 8 k. 13 v. 11 k. 6 v. 13 k. 3 v. 14 k. 5, 25 v. 16 k. 6 v. 18 k. 21 v. 19 k. 5, 9 v. 20 k. 19 v. 24 k. 28 v. 28 k. 13, 14 v. 30 k. 8 v.

Hærra vašot čævlas čalmid, njuofčam, mi giellasid sardno, giedaid, mak vigetes olbmui varaid gâlgatek, vaimo, mi ibmel-mættom jurddagid adna, julgid, mak bahha gæino miel viggek mannat, værre duođaštægje, gutte giellasid sardno, ja su, gutte ridoid dakka veljai gasski. Værre bâfsamak fastesvuotta læk hærrai, mutto gutte duođalaš læ, sunji armos sãn adda. Gutte njalmes varjal sielos varjal. Duođalaš duođaštægje i giellastalla, ja sielos bæssta duođalaš duođaštægje. Vaimolađesvuoda ja duotvuoda boft soavatuvvujek suddok; ja hærra balo boft hæitta olmuš dast erit, mi bahha læ.

Dat læ hærra ballo vašotet bahhavuo-

ðaid, cævllaivuodaid, goargodvuodaid ja
 bahha gæinoid; dam njalme, mi boassto-
 vuodaid sardno, vašest anam, sardno hær-
 ra. Ællem ja jabmem årro njuofcæmest.
 Værre duodastægje i šadda suddotæbmen
 lokkujuvvut; gutte giellasid sardno, i bæsa,
 goddujuvvut galgga. Bættolaš siello šad-
 da nælggot. Ale mana su særvvai, gæn
 bårsamak bættolaš læk. Ašetaga ik galga
 duodastusa cækket guoibmad ala. Gutte
 værredagoides bæitta, i oažo buorre dile,
 gutte dåvdast, armo gavnna. Audogas dat
 olmuš, gutte alelessi lbmelest balla; mutto
 gutte vaimos buoššed, sån oažžo oasetes-
 vuoda. Lekkusek dušševuoda sanek ja
 giellasak gukken muo lut. Duodalaš olb-
 mui vanhurskesvuotta bæستا sin, mutto
 åskaldasmættom olbmuk roakkasæmen læk
 sin giellasidassasek.

7.

Buocce olbmui rokkusak.

§. 1.

Vaimolađes lbmelam ja ačačam! du m̄an čuorvom muo gillamušaidam ja bavčasi-dam sist. Buorren d̄an læk oaidnam dam davda muo bagjeli luoittet, ja man jeđđi-jægje læ munji dat jurd ja dat dietto, atte buok, mi muo bagjeli boatta dam ilmest d̄an addak, d̄an luoitak boattet, d̄an, gutte ačalaš rakisvuođain rakkasen muo anak, d̄an, gutte muo oasalašvuođa aigok, d̄an, gutte dieđak, mi munji buorren læ. Dieđam, atte dak gillamušak, maid dal gilam, muo duot oasalašvuođa varas læk, manna-laš askoin ja d̄arvoin addam m̄an ječčam du gitti. Buoccalvasai boft d̄an muo gæsset ja doalvvot aigok lagabuid aldsesad, ja audogas agalašvutti muo rakadet ja d̄ak-kalažžan dakkat. M̄arrašin m̄an d̄avdam, atte suddogas m̄an læm, du ačalaš vaimolađesvutti m̄an bataram; Jesus ditti andagassi d̄an munji addet aigok. Jesus, rakis h̄erračam! du ala d̄arvastam. Muo suddoi

rangaštusaid dān læk gillam muo āudast;
 dak givsek, maid dal mān gilam, æi læk
 l̥bmel moare rangaštusak, mutto muo oa-
 salašvuoda ja audogasvuoda gaskoamek.
 Valdakgo, rakis ačāčam, dam buoccalvasa
 boft muo dam mailmest erit, addašik
 munji dalle dam armo dākkalažžan ja
 rakaduvvum gavdnujuvvut, go ærranæme
 bāddo boatta; rakadifčik dān muo, daga-
 šik muo dākkalažžan du audogas, agalaš
 s̥ervvasad. Lægo dat du vises arvvalussa
 ja armogas datto, atte dam davdast buor-
 ranet galgam, de addašik munji dam armo,
 atte buok muo boatte beividam dunji mān
 basotam; jās muo ālgāldas rumaš apetuovu
 ja šadda hægjo ja lames, de addašik, rakis
 ačāčam, atte muo siskaldas olmuš diervas-
 mattujuovu ja nanosmuovu āsskoi, rakis-
 vutti ja mannalaš gullolašvutti du vuosttai,
 vai dam davdast bagjanet matam ādđa
 olmučen, basse, almalaš guvllui aivve vig-
 gamen, mailme njalgisvuodast ja rakisvuod-
 dast erit besstujuvum. Muo l̥bmelam ja
 muo bæsstam! du giedast mān læm, ja dat
 muo jedđitussa læ ja muo illo; mannalaš
 d̥arvoin ja roakadyuodain dust mān rāk-

kadalam: addašik munji diervasvuođa, jās
 nuft dån munji ja ærra olbmuidi oainak
 buorren. Jās ællet galgam, jās jabmet
 galgam, de addašik munji dam armo, dam
 audogasvuođa muo gillamušaidam sist du,
 rakis rakis Ibmelam, gudniettet manalaš
 gullolašvuođain ja kristalaš gierdavašvuo-
 đain! Rakis rakis bæsstačam! du gillamu-
 šak muo čalmi åudast læk, du ibmelbalo-
 lašvuotta ja ibmelrakisvuotta, du lođkis
 gierdavašvuotta časkadekkus ja javotuttus
 muo gierddamættom biekkomid, buok
 unokasvuođaid ja nimmuremid! Rakkas-
 samus Ibmel ja sivnedægje! gifsašuvvum
 olbmui šuokkatusaid ja rokkusid dån gulak
 ja vuosstaivaldak, maida muo šuokkatu-
 said, muo biekkomid, muo rokkusid gullat
 ja vuosstaivaldet aigok, ja burid dån munji
 dakkat aigok, stuorrab ja buoreb burid,
 go muo råkkadallamest ja arvedæmest læ,
 du agalaš rakisvuođa ditti! Amen!

§. 2.

Iđđedes rokkus.

Agalaš, buorre Ibmelam ja bæsstačam!
 mån gitam du dam ådna ia væke ja varja-
 læme åudast. Dån muo čuovgas legjik ia

sævdnjadasast; ik dån guođđam muo, go igja ja jaskadvuotta muo birrastatti. Ia gillamušaid dån væketik muo gillat. Bæivvad čuovgas dån dal bagjanattam læk munji, fastain dån læk munji addam åđđå bæive, armo bæive ællet ja oaidnet; læge gittujuvvum juokke bæive åudast, maid dån addak munji oaidnet. Væketifčik muo dam bæive ællet du miela, du basse, rakis ja armogas dato mielđ. Addašik munji maida ådna bæive du jedđitusa dāvddat vaimostam ja sielostam, ja du væke. Du rakis, armogas ja buokvægalaš gitti ječčam mån addam barnalaš dårvoim ja roakadvuođain; dat jedđijægje dietto miust læ, atte dån muo rakis l̄bmelam ja sivnedægjam, muo rakis armogas ačče læk Kristus Jesus sist, ja, atte muo oasalašvuotta du datto læ. Go dieđam, dån jurddagidad sist muo anak, de dust mån råkkađalam, atte du ačalaš rakisvuođå dån addet aigok buok muo olbmuidi. Galgam mån sin lut erit sirddujuvvut, de dakkujuvvus du dattot; mutto addašik sigjidi, atte æi si goassegen šadda du lut erit hæittet; ik dån sin hilggot aigo, mutto sin lut dån årrot

aigok, de burist sigjidi gævva, sikke aigest ja agalašvuodast! Armetifčik muo ja buok olbmuid, gulašik muo ja buok gifsašuvvum olmui šuokkatusaid ja rokkusid du agalaš rakisvuodā ditti! Amen!

§. 3.

Ækkedes rokkus.

Fastain nākkam læ bæivve, ja lagabuid boattam læm beividam ja gillamušaidam lāppi. Gitos dunji, rakis lbmelam! maida ādna bæive āudast ja dam rakisvuodā āudast, maid dān læk čajetam. Ferttjim galle du vises, armogas arvvalusa miel gillat, mutto muo lut dān legjik du famoinad ja du jeđđitusainad. Gæppanæme ja diervasmattujume dān addik munji, go āidnik muo dam darbašægjen; olbmuid dān goččuk munji vækken boattet ja muo divšodet, ik dān guođe muo muo hättasam. Ābba vaimostam du gitam, rakis ačāčam. Addašik munji Jesus Kristus ditti andagassi buok muo suddoidam, ja addašik munji dam armo juokke bæive æmbo ja æmbo suddost erit jabmet, vai dunji ja du sist mān matam ællet; sivnedifčik, rakis lbmelam! butes vaimo sistam; ale valde du basse

vuain must erit! Orusik rakis armogas Ib-
 melam! muo lut adna ia, ja addasik munji
 du rafhe, du vuainadusa, du varjalæme.
 Galgam man gisašuvvut, lækgo vakkarak
 bataraddamen, de ervosmattaši du jeddi-
 tussa, du sadne muo sielo. Bagadifcik
 muo lođkis ja jaskis gierdavašvuodast du
 væke vuorddet; galgga adna igja muo
 manemuš læt, aigok dan adna ia muo dast
 erit gac̄cot, de vuaignam du rakis lađes
 gitti man ravvim; addasik muo sillui audo-
 gas æro, ja sirdasik muo sielo du albmasad.
 Vaimolađesvuoda ja rakisvuoda ac̄ce! ana-
 sik du armogas muitostad ja jurddagidad
 sist buok hæđalažaid, buokaid, guđek gif-
 sašuvvujek. Buok hæđe dan oainak, mi
 ædnamest læ, vaimo cikkujuvvum bafčasid
 buristrakkan dan oainak ja dieđak, buok
 šuokkatusaid ja rokkusid dan gulak, mak
 dunji šukkujuvvujek ja rakkadallujuvvu-
 jek lakkamættom ædnag hæđalažai ja gif-
 sašuvvumi vaimoin! Armetifcik buok olb-
 muid, rakis, armogas ačacam! de maida
 muo bestujuvvum, armetuvvum siello du
 gittemen læ du agalaš rakisvuodastad
 buok basse ja audogas engeliguim. Amen!

§. 4.

Vaimolađes Ibmelam, rakis rakis bæstačam! Buoccamen dal læm, vaibmom mårrašin ja bafčasin mån dāvdam, atte suddolaš olmuš mån læm ja læmaš læm. Diervasvuottam beivin duot ja anger mårraš im adnam læk muo audogasvuođa ditti. Im njuorranam du vuostai, nuftgo galgašim, rakkasen im læk adnam du, mutto rakkasen adnam læm, maid dån ik rakkasen ane; du rakisvuođa, du basse audogas ibmelbalolašvuođa sist im læk ællam, čiegos ja almos suddoid mån læm dakkam. Voi munji, jås du vanhurskes moarestad, jås hoapost ja fakkistaga dån legjik gáčcom muo suddoidam sist du basse ja vanhurskes duomo oddi. Du agalažžat gittet aigom; muo jabmemættom siello rakis ja divrras læi du armogas čalmidad åudast. Dån, gutte suddogasai jabmem ik aigo, mutto sin buorradusa, vai ællet si åžžuk, ik dån aigo muo jabmem ja hævvanæme. Buoccalvasaid ja lamesvuođaid dån muo bagjeli bigjik, muo jurddagi ja muo miela vuollai dade buorebut gáčcot du rangaštægje vanhurskesvuođa ja du

buolle ja basse angervuod̄a buok suddoi
 vuosstai. Åftanaga du rakis balvvalegji-
 nad ja prophetainad m̄an dal rakkadalam:
 lifčik munji armogas du vaimolađesvuod̄a
 ditti! ale muite muo værredagoidam! bu-
 testifčik muo muo suddoinam! Dakkam
 læm, mi bahha læ du čalmi åudast. Siv-
 nedifčik munji åđđa vaimo, rakis Ibme-
 lam, rakis sivnedægjačam! Ale suppi muo
 du čalmidad åudast erit, ale valde basse
 vuåignad must erit! Bæstašik muo sielo
 hævvanæmestes ja agalaš givsest! Bavča-
 gattam ja njuorasmattam d̄an læk muo
 vaimo muo suddoidam ditti, ja ballo muo
 dal valdda. Addašik munji dal, rakis Ib-
 melam! dam armo, dam jedđitusa, Jesus
 Kristus lusa bataraddat, vai m̄angis maida
 su l̄anestægjenam oažom ja muo soavata-
 gjenam! Addašik munji Jesusad, de addak
 d̄an munji audogasvuod̄a doaivo ja ilo,
 gullolaš vuåinqain, gullolaš vaimoin du balv-
 valet, du rakkasen m̄an adnet aigom buok
 ællem beividam. Rakis Ibmelam, armogas
 ja rakis sivnedægjačam! gukkodifčik munji
 du armo aige, vai du armod dago d̄an
 ållašubmai matak buftet muo sielo sist,

anam dokkimættom arvotes suddolažžan,
mutto vai du armetuvvum ja du rakis
mannan mån oažom dast erit vuolgget.
Armetifčik muo allem loap ragjai! Amen!

§. 5.

Vaimolađes Ibmelam ja bæsstačam!
dunji muo ilolaš vaimo gitos ja rákkadal-
lam, go armetam dán læk muo gælbotes
suddogas, go dabe ædnamest dán dakkam
læk muo du rakis mannanad, go dakkam
læk muo hægjos olbmdu agalaš audogas-
vuoda arbbijægjen. Vare muo vaimo
gittovašvuoda mån matašim dunji čajetet,
basse, ibmelballolaš ja dunji gullolaš ja
dåkkalaš ællem boft. Boađašik dán herra
Jesus muo hægjovutti vækken, gofčuši du
vanhurskesvuotta muo vanhurskesmæt-
tomvuodaid! Man oasalaš læ olmuš, go
dietta, atte særeve ja oase sãn oažžo dust ja
dunji! Mannalaš dårvoin mån matam dam-
ditti ješječčam ja dillam du gitti addet;
dagašik dán, rakis, armogas ačačam! muin,
maid dán aigok, maid dán buorren oainak!
Bisotifčik muo du basse ja audogas sær-
vest, atte i šiega dille, ige nævrre dille,
atte i dat, mi ja læ, ige dat, mi boatta, atte

i ællem, ige jabmem muo du rakisvuodast erit bufta! Valdakgo muo mailmest erit, de valde valde, im ballat aigo, go sevdnjis jabmem vuollai mannat galgam; dastgo dån hærraçam! muo lut læk. Imge ballat aigo dain gillamušain, mak muo vuorddem læk; dieđam galle rakis, armogas açaçam! atte maid dån muo ala biejak, famo ja apid dån munji addak guoddet; dieđam buok, maid dån muo ala biejak, dat munji buorren boatta. I mikkege duot bahaid dæivedet galga, i mikkege darbašlaš ja duot burid vaillot daihe vælŧtat galga; dastgo dån, rakis armogas lɔmelam ja sivnedægjaçam! muo åudast måråštægje læk. Buok muo fulkid ja usstebid du arbmoi mån ravvim. Im lossis mårraš vuollai ječçam luoittet aigo, jås sin lut erit vuolget galgam; dastgo dieđam, dån ik aigo guodđet, ik luoittet aigo sin. I mikkege lossis nåđid muo sielo dæddet galga, i mikkege dårvotesvuodaid daihe æppadusaid muo sielo givsedet galga, manadedinam dast erit albmai, du audogas albmai; dastgo du ala, muo rakis rakis lɔmelam ja bæstam! buok muo mårraš, buok muo dårvo

mån bieggjam læm. Matkkai ječčam gærgatet aigom, vai garves ja rakaduvvum læm, go dast dån muo gáčok almalaš ja audogas valddegáddasad! Amen!

§. 6.

Vaimolađes Ibmel ja bæsste! garra gil-lamušaid, lossis gæččalusaid dån muo ala bieggjam læk! Šaddus du datto! man garas muo givsek læk, man gukka ja šuokkam læm ruosa vuold, dam dån buristrakkan dieđak. Atte muo šuokkatusaid ja muo rokkusid ja čuorvvomid dån gullam læk, atte muo gadnjaliid dån oaidnam ja lakkam læk, dam mån dieđam; gierdavaš, lādkađ ja dārvolaš ja vela duttavaš mån aigom læt du gieđa vuold ja du gieđa sist, du buorre áudastoaidnem vuollai ječčam ad-dam, væketifčik dån muo dasa, rakis, lađes ačāčam! Rakassamus Jesusam! dust låve biydam dam rokkus rákkadallat, maid dån ješ garra ja lossis bavčagi ja balo vuold Gethsemanest rákkadallik, go celkkik: Ačāčam! lægo væjolaš, de valde dam gæra muo bagjelist erit! Nuft mångis dal rákkadalam, rakis, armogas Ibmelam, rakis, armogas siynedægjačam! jaš du buorre oaid-

nem luoitta, de valde dam ruosa muo
 bagjelist erit; gæppedifčik muo givsid!
 Muo siello gifsašuvvu, muo vaibmo lana-
 stusa ja gæppanæme dust šuokka ja råk-
 kadalla. Ellus almaken muo datto šaddu.
 Galgga buorradussa ain vela javkkat, gal-
 gam ain vela gillat, de addašik munji armo
 ja apid gillamušaidam gierdavažžan gillat.
 Addašik munji muo gierdamættomvuodaid
 ja muo biekkomid andagassi! Addašik,
 rakis, armogas ačāčam! munji andagassi
 buok muo suddoidam! Væketifčik muo
 alelessi du muo vaimost, du muo jurdda-
 gist, du muo čalmidam åudast adnet, rakis
 rakis hærra Jesusam! dån, gutte nuft gier-
 davaš cækkemættom garra givsid gillajik
 hævvanæmestam, muo bæsstam ditti. Væ-
 ketifčik muo, du ruosa ald oainededinam,
 gierdavašvuoda oappat, muo ruosa bajas
 valddet ja du čuovvot; de galle diedtam,
 atte, nuftgo du gillamušai loap læi vuoitto
 ja hærvasvuotta, nuft maida muo givsi,
 muo vaivi ja gillamušai loap læ agalaš,
 audogas illo ja avvo; æi mavse buok dam
 aige gillamušak maidegen, dam audogas-
 vuoda dam hærvasvuoda æftoi, mi muo

ala almostuvvumen læ. Rakis Ibmelam ja sivnedægjačam lifčik armogas! gulašik, basotifčik ja buristsivnedifčik muo šuokkatusaid, gulašik buok gifsašuvvum oasetes olbmui šuokkatusaid. Armetifčik muo, armetifčik buok olbmuid! Amen!

§. 7.

Rakis, vaimolađes Ibmelam, sivnedægjačam ja ačačam! rakis, vaimolađes lānestægjačam ja bæstačam! rakis, vaimolađes basse vuāiņ! lakka ja læ muo ærranæbme, fārg mān sirddujuvvut galgam aigest agalašvutti. Hærračam Jesus Kristus! du basse ja audogas vuolggem ditti dam mailmest, du basse ja audogas sisamannam ditti albmasad aččad lusa; armetifčik muo, basotifčik, buristsivnedifčik maida muo vuolggem dam mailmest ja muo sisamannam du almalaš, audogas valddegāddasad. Nuftgukka, go muo bāfsamak ain likkamen læk, im hæittet aigo du gittet, du gudniettet, dunji rākkadallat, du rakis, du basse, du buokvægalaš nama čuorvvot! — Gitos dunji, go muo dān sivnedik ja dam ragjai muo bisotik ja æletik! gitos dunji, go muo læk lānestam, go du čuovgas dān munji

addam læk, go guvllusad dån muo læk
 gāc̄com, go munji jeđđitusa ja famoid dån
 læk addam du sadnad ja du vuaignad boft!
 Gitos, gitos dunji, rakis, armogas Ibmelam!
 buok dai duhat buorre vuodainad, maid
 im fuomašam læk! gitos, gitos dunji, rakis,
 armogas Ibmelam! juokke gullujuvvum
 rokkus åudast, juokke armo, juokke bæive
 åudast! Gitos, gitos dunji, rakis, armogas
 acačam! buok dai buorre ja avkalaš gilla-
 mušai åudast, maid dån buorren oaidnam
 læk muo ala biegtat. Agalažžat du gittet
 aigom. — Ballo ja hæppad muo valdda, ja
 saggarakkan ječčam mån vuoledam du
 vanhurskes ja buokdiedolaš čalmi åudast,
 buok muo diedolaš ja buok muo diede-
 kættai suddoidam ditti, buok dai buorre
 dagoi ditti, maid im læk dakkam, ja buok
 dai bahha dagoi ditti, maid læm dakkam!
 Voi! hærročam, Jesusam Kristusam! lek-
 kus, lekkus dat buokrakkan læt andagassi
 addujuvvum; ale muite muo værreda-
 goid, muitašik muo du stuorra vaimola-
 đesvuod̄a miel̄d! Gulašik ja vuosstaivalda-
 šik daid šuokkatusaid, daid rokkusid, daid
 gadnjalid, maid dam suddo ja jabmem

ædnamest du lusa dal bajasbiejam, ja maid du lusa bajasbiegjam læm. Jås dal jabmet galgam, de orušik dån muo lut, jedđišik, åjodifčik ja appasmattašik muo sielo! Jabmem ja havde sævdnjadasast im dalle bala, dam bæld havde ja audogas čuovgas mån oainam, agalašvuođa avo ja rafhe, daid manemuš gillamušaid du boft mån dalle vuoitam, ja dam audogasvuođa mån dalle fidnimen ja oažžomen læm, mi muo vuordda, mi muo vuosstaivaldda du lut. Fårg du lusa boad̄am, rakis rakis hærračam ja l̄bmelam! vuosstaivalddet dån aigok muo vuain̄a, gutte muoldastes du lusa gačča ja batar; muo šuokkatusak, muo biekkomak nubbastuvvumen læk illolaš, audogas gitoslavllagen; ædnam, dam suddo ædnam heđid ja givsid ja vaivid mån dalle du lut vajaldattam; illolaš ja njalggasamus aivo ja illo muo sielo valdda, buok dam audogasvuođa ditti, maid dån, rakis rakis Jesusam, munji addak. — Dunji gitos, dunji gudne, dunji goarggo buok agalašvutti! Amen!

§. 8.

Vaimolađes l̄bmel ja bæste! du rakis, basse, armogas čalmi oddi mån dal boa-

đam, ábba vaimostam du gitam, go addam
 dån læk munji dam davdast buorranet.
 Galle dån læk dakkam du armogas læppa-
 dussad miel, go celkkik: "Čuorvo muo
 hæđestad, ja du væketet aigom." Hættam
 bæive du čurvvum, ja gullam dån læk
 muo; dån addik munji væke ja jedđitus
 gillamušaidam vuold, ja daid dån læk gáč-
 čom nákkat, ja diervasvuođa dån munji
 addak. Im vajaldattet aigo du gittet; muo
 njalbme du gudne sardnot galgga. Adda-
 šik, atte im dušše fal njalminam, mutto
 vai maida vaimoinam ja dagoidamguim
 du mån matam gittet ja balvvalet. Vare
 du ačalaš ja buorre ulbme dam davdainad
 mataši állašuvvut. Dån læk addam munji
 dāvddat, atte i mate olmuš nannoset dār-
 vastet dam mailme diervasvuođa, famoi
 ja buorre dille ala; dån læk addam munji
 dāvddat, man fārgarak ja man fakkistaga
 buok dak buorek javkkek, buok ædnam-
 laš buri nákkavašvuođa dån læk addam
 munji fuomašet; munji fuomašet ja dāv-
 dat dån læk addam, atte mailme buorek ja
 šiega dille i mate sielo duttadet ja oagjo-
 dattet, go dat dast erit sirddet galgga;

munji dån læk addam dāvddat, atte du usstebvuotta, du armogasvuotta, du rakisvuotta dat åft aidno læ, mi hæðe ja jabmem bæive munji bacca, mi muo matta jeđđit ja illodet ja duttadet, go buok dušša; dån læk addam munji dāvddat, atte suddo ja værrevuotta læ sielo ja oamedāvdo bahamus vašalaš ja rafhetutte; dån læk addam munji dāvddat, atte i mikkege munji duot nanna rafhe, duot jeđđitus, nanna ja bisovaš jeđđitus ja dårvo mate addet ærebgo dån åft ja åssko du ala. Dån læk munji addam dāvddat buocce olbmu dille ja vaimo, man saggarak sån ærra olbmui væke ja jeđđitus darbaš; vai maida muo vaibmo veljaidam ja oabaidam hæðe ja davdai ja givsi vuosstai matta njuorranet. Muo l̄bmelam ja muo bæstačam! addašik, atte im goassegen šaddat vajaldattet du bagadusaid, du oapo! Addašik, atte i aigge, ige ædnam dam made munji njalgid, atte agalašvuođa ja audogasuođa m̄an šaddam vajaldattet! Addašik, atte dat muo divrrasamus, rakkasamus ja njalggasamus barggo dat læ du vuoitte, dust ja du sist gavdnujuvvut. Hærra

Jesusam! dunji ja du balvvalussi basotet
aigom daid beivid, maid dån munji addak
ællat! radđişi du vuain muo, boadasi du
fabmo muo bagjel, atte alelessi ja duot-
vuodain man matam cækket, maid du
apostal cækka: go ælam, de hærrasam
ælam, go jamam, de hærrasam jamam;
daihe man ælam, daihe man jamam, de
hærra olmuš man læm. Amen!

Jesuam dicitur in die pasche
 agnom dicitur beivid, maid dan munnj eddar
 eller! reddisi du vralij muo, bodasi du
 fadmo muo pagjel, ante aliesi ja duot
 viodan man mistam ceikke, maid du
 apostal ceikka: go elam, do harrsam
 elam, go jannant, do harrsam jannant,
 daito man elam, daito man jannant, do
 harrsam olnus man lam. Amen!

(The following text is extremely faint and largely illegible due to bleed-through from the reverse side of the page. It appears to be a continuation of a religious or liturgical text, possibly a prayer or a sermon, but the specific words cannot be accurately transcribed.)